DOCTRINA

Catholica de Purgatorio, ANIMARVM SEDIBVS, etc.

2. Mach. 12.

Sancta ergo & ſalubris eſt cogitatio, pro defunctis exorare, ut à peccatis ſoluantur. Quicunq; dixerit uerbum contra Spiritum ſanctum, non remittetur ei, neq; in hoc ſeculo, neq; in futuro. Math. 12. Si cuius opus arſerit, detrimentum patietur: ipſe autem ſaluus erit, ſic tamen quaſi per ignem. 1. Cor. 3.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Ex Typographia VVeiſſenborniana. Anno 1568.

AD LECTOREM Præfatio.

EDita nuper,de Sanctorum origine etc. diſputatione, amice Lector, in mentem ueniebat, rudes quoſdam, qui ex certis incerta, ex extremis media difficulter nonnunquam colligunt: ex tertia Theſi, in qua, Scholarum more, ſanctimoniam generatim acceptam, partiebamur in perfectam, quæ omnem excludit culpam & pœnam: & in imperfectam, quæ ad utrumlibet horum facultatem ponit: nonnullam errandi occaſionem accipere poſſe: rati nimirum de Purgatorio, quod culpæ nouitatem tantùm, non etiam doloris ſenſum excludit, ſecus nos, ac Catholicos decet, ſentire. Quia igitur ſapientibus & inſipientibus debemus, eaq; potiſſimum de cauſa ab illuſtriſſimo Catholiciſſimoq́; utriusq; Bauariæ Principe, Cathedræ Theologicæ præfecti ſumus, quò ſeductos in planam ὀρθοδοξίας ſemitam reducere, nutantesq́; in auita religione confirmare, pro uiribus enitamur: operam nos, neq; inutilem, neq; à profeſſione noſtra alienam ſumpturos exiſtimauimus: ſi breui hoc ſcripto palam faceremus, non quid nos, aliјue ætatis huius Catholici de Purgatorio profiteamur: (Hoc enim uel ipſa Sectariorum confeſſione plerisq; eſt notiſſimum) ſed quid Apoſtoli, Prophetæ, Martyres, Pontifices, cæteriq́; Eccleſiæ Patres atq; Doctores, hac ipſa de re perpetuò crediderunt ac docuerunt: Hoc enim non æquè fortaſſis, atq; alterum illud, compertum eſt omnibus. Neq; tamen animus eſt omnia, quæ ad huius articuli confirmationem quoquo modo faciunt, hic referre, ſed orationis uelis, ne diſputationis metam longiùs excedant contractis, ea duntaxat, quæ impudentiſſimas aduerſariorum calumnias apertè conuincunt, in medium adferre. Quod ſi qui iſthuc in hoc opuſculo à nobis præſtitum eſſe non putant: aut de communi Eccleſiæ ſenſu atq; conſenſu etiamnum hærent: eos iterum atq; iterum rogatos cupimus, uti poſitis animorum affectibus, quæ bona fide hoc loco referuntur, ſi non accuratè expendere, ſaltem legere ne grauentur: Cæteros aliud, quàm ut noſtros hoſce conatus æqui boniq; conſulant, rogare, ſuperuacaneum cenſemus. Vale. Ingolſtadij Calen. Decemb.

Anni M. D. LXVIII.

DE ANIMARVM SEDIBVS PARS PRIMA.

CVm anima humana, à Deo opt. Max. Math.10.25.
immortalis ſit effecta, neceſſe eſt, ut ubi primùm in Luc.20. Mar.12.
corpore, quod informabat, eſſe deſierit, alicubi ſubſi- 1. Corin.15.
ſtat, cùm non ſit nuſq̃.

Extiterunt autem iam inde ab orbe condito, pro
diuerſis cuiuſq; meritis, diuerſæ animarum ſedes: pu- Math. 25.
ta Cœlum Empyreum: Infernus: Infantium, nullo fidei Sacramento initiato- Philip.2. 2.Petri 2.
rum, Limbus: Purgatorium: Abrahæ ſinus, Patrum limbus uulgò appellatus. Apoc.1. Eſa.14.
Sicut (inquit D. Auguſtinus) diuerſæ ſunt cuſtodiæ agentium in officio, ſic In Euang. Ioan.
diuerſæ quoq; ſunt mortuorum cuſtodiæ. Receptus eſt pauper, receptus eſt Tract. 49.
& diues: ſed ille in ſinu Abrahæ, hic ubi ſitiret, & guttam non inuenire etc.

Inter has, Cœlum ſublime extra totam naſcentium & occidentium ſphæ- Act. 1.2.
ram eſt poſitum: Cæteræ animarum cuſtodiæ, orbis centro creduntur eſſe Mar.7.16. Gen.37.
finitimæ, quamuis fortaßis non ex æquo: Nec enim fruſtra dictum uideri de- Num.16. Iob 11.16.21.
bet: Magnum inter nos & uos Chaos firmatum eſt. Pſalm.54.
Eſa.14. Ezech.17. Matth.11. Apocal.5. Philip.2. Luc. 16.

Et quamuis hinc certa ſpaciorum intercapedo euidenter colligi non que-
at (potuit enim ad loci naturam Patriarcha reſpexiſſe) admodum tamen Pſal.85.
probabile, et Sanctorum traditioni conſentaneum eſt, ſumma Patres, ima te-
nuiſſe damnatos. Non abſurde (inquit D. Auguſtinus) credi uidetur, anti- Lib.20.cap.15. de ciuit.
quos etiam Sanctos, qui uenturi Chriſti fidem tenuerunt, locis quidem à tor-
mentis impiorum remotißimis, ſed apud inferos tamen fuiſſe, donec eos inde
ſanguis Chriſti, & ad ea loca deſcenſus erueret.

Auguſtino, præter alios, aſtipulatur Gregorius Magnus. Ante Aduen-
tum (inquit) Mediatoris Dei & hominis, omnis homo, quamuis mundæ, 12.Moral.
probatæq; uitæ fuerit, ad inferni clauſtra deſcendit: Nec tamen ita iuſtorum
animas ad infernum deſcendiſſe dicimus, ut in locis pœnalibus tenerentur:
ſed eſſe inferiora Inferni loca, eſſe alia ſuperiora credenda ſunt, ut & in ſu-
perioribus iuſti requieſcerent, in inferioribus iniuſti cruciarentur.

Aug de Bap paruulor.cap.23. De cõſ.diſ.4.tap. Nulla præter.

De interiectarum manſionum ſitu, certi aliquid pronunciare non audemus. Nam ut maximè ſola originis labe infecti, a ſenſili pœna immunes eſſe putentur, fidei tamen & gratiæ lumine, quo purgatorijs flammis addicti ubertim perfunduntur, omnino expertes degunt.

D.Thom.4.diſ. 45.q.1.art.2. P. Palud. & D. Sotus ibidem.

Nihilominus quod illiuſcemodi infantes nullo, ut plerîq; omnes, uel certè mitiſſimo, ut ſentit Aug. doloris ſenſu tangantur: haud multum fortaſsis à ſcopo aberrant, qui infantium limbum, inter Purgatorium et Abrahæ ſinum medium interiectum eſſe rati, tradunt eundem illum ignem, qui infernè, hoc eſt terræ meditullio proximè, exæſtuans contorquet damnatos, ſupernè exundantem, compurgare fideles, qualicunq; pœnarum debito adhuc obſtrictos.

Matth. 25. D.Tho.4.d.44. q.3. art.2.& 2.d. 6.art.3.ad 6.

Nec hinc tamen formidandum eſt, ne continua illa exæſtuatione tandem conſumptus, partes ſuas deſerat, aut ſtationem mutet. Nam etſi ignis copioſior proxima quæq; abſumere, ruptisq; hinc inde obſtaculis, ſurſum uerſus ſoleat eluctari, tartareæ tamen flammæ, Dei Opt. Max. cuius in plectendis ſontibus inſtrumentum exiſtunt, uoluntate, neutrum eorum commoliuntur: ſed citra ullam ſui conſumptionem, aut loci mutationem, perpetuo ardore in ſceleratos deſæuiunt.

Matth.20.Ro.2. 2.Ti.4.Apo.22. Luc. 16. Th.1.2.q.4.ar.5. 2.d.6.art.3 4.d. 45.q.1.art.1. 4. cõtra Gen. c.96.

Cæterum quando mortalium ſpiritus diu nequeunt eſſe ocioſi (aut enim merita comparant, aut comparatorum fructus colligunt, aut certè pro contractis debitis pœnas pendunt) fit ut ſimul atq; merendi ſpacium hic abſoluêre, eòſtatim Angelorũ uel Dæmonum miniſterio deportentur, ubi ſtipendia cuiusq; moribus factisq; digna, ad amuſsim perſoluuntur.

Thom.2.d.11.q. 2.ar.4.d.45.q.1. Hebr.2.

Deportantur autem, non quod uiam, qua abeundum eſt ignorent: Vel quod ſeipſas, quo oportet, promouere non ualeant: ſed quòd Deus Opt. Max. miniſtrorum ſuorum opera, cùm in alijs non paucis, tum in hac quoq; animarum deportatione familiariter uti ſoleat.

D.Tho.4.d.45. q.1.art.1. Ad Hebræ. 9.

Et quoniam hæc humanorum ſpirituum deportatio, eſt quædam latæ iam tum ſententiæ exequutio (conſequitur enim illam, ut effectus ſuam cauſam) conſequens fit, ut animæ humanæ non intra corpora, in quibus mereri adhuc poſſunt: nec rurſum in Cœlo Empyreo, cuius uſu indigni ſunt impiorum manes: ſed eo, ut plurimum in loco, ubi corporis ſui domicilio excedunt, iudicij aleam ſubire compellantur.

D.Tho.4.d.47. q.1.art.1.

Exercetur autem iudicium illud, non uocali aliqua, aut externa diſceptatione, ſed ui quadam diuina et interna. Siquidem Angelorum miniſterio, uel alio modo nobis nondũ explorato, unuſquilibet eorum, quo ſtatu, quibusue

meritis

meritis humana deſeruerit, quibus item commodis, uel incommodis deinceps potiturus ſit, certior redditur.

Et quia idem illud animarum iudicium, Chriſti Dei & Domini noſtri authoritate, magna ex parte perficitur (hunc ſiquidem unum Cœleſtis Pater uiuorum ſimul & mortuorum omnium Iudicem conſtitutum uoluit) obtinuit, ut is unicuiuis morienti, præſtò adeſſe perhibeatur: Non quòd corporali ſchemate huc accedat: (quamuis & hoc quoq; facere queat, & non nunq̃ etiam ex peculiari quodam priuilegio faciat) ſed quod omnipotenti uirtute ſua allabens, demortui cauſam magna cum ſæueritate diſcutiat. Vigilate (inquit) quia neſcitis, qua hora filius hominis uenturus eſt.

Actor. 10.
Ioan. 5.
Matth. 25.
Mar 13.
Luc. 12.

Etſi uerò humani ſpiritus poſtquã humana ſemel deſeruerunt, non temerè iiſdem ſeſe denuò immiſcerè ſoleant: tamen ut Moyſes & Elias, ſedibus ſuis ad tempus relictis, uiſi ſunt Chriſto, & tribus Apoſtolis in monte Thabor: & Propheta Samuel Saulo Iſraëlitarum Regi in uico Endor: ita alij Diuorum ſpiritus, alijs quoq; (ſi qua neceßitas id poſtulet, aut Deus permittat) nonnunq̃ apparere poſſunt.

Eſa. 63.
Matth. 17.
1 Reg. 28.
Sap. 46.

Ais (inquit Hieronymus ad Vigilantium) in ſinu Abrahæ, uel in loco refrigerij, uel ſubter aram Dei, animas Apoſtolorum et Martyrum conſediſſe, nec poſſe ſuis tumulis, cùm uoluerint, adeſſe præſentes: Et ita tu Deo leges ponis? Tu Apoſtolis uincula inijcis, ut uſq; ad diem Iudicij teneantur in cuſtodia, nec ſint cum Domino ſuo? De quib. ſcriptum eſt: Sequuntur Agnum quocunq; ierit: Et ſi agnus ubiq; eſt, ergo & hi, qui cũ eo ſunt ubiq; eſſe credendi ſunt; Et infra. Cũ (inquit) Diabolus et Dæmones ubiq; orbe toto uagentur, & celeritate nimia ubiq; præſentes ſint, quare Martyres poſt effuſionem ſanguinis tenebuntur incluſi?

Hier. contra Vigilant.
Apoc. 14.

Non eſt tamen idem omninò de Angelis & Beatorum ſpiritibus hac in re ſtatuendum: Quandoquidem angeli ex officio, & quaſi ex naturæ ſuæ conditione, ad cuſtodiam, uel exercitationem hominibus præeſſe habent: Animabus uerò neutrum horum ex officio incumbit: ſicut nec illud quoq;, quod ſedibus ſuis deſertis, quocunq; uiſum fuerit euagentur: ſed ex munere gloriæ: uel certè ex peculiari eius, qui ſolus ſimul & ſemel ubiq; adeſſe poteſt diſpenſatione: Qua una etiam, non ſolùm Beatis, uerum cæteris quoq; ueræ beatitudinis in totum, uel in partem adhuc expertibis, illud ipſum nonnunq̃ permittitur. Quamuis interim multo id fiat inſolentius, quam mortalium uulgus opinatur.

Augu. lib. de cura pro mor. agẽ. c. 13.
D. Thom. 4. d. 45. q. art. 1. q. 3.

Imo uerò cum iſtiuſmodi ſpirituum reditiones ueram corporum reſur-

vectionem non admittant, (Alioquin enim uni eidemq; moriendum eſſet crebriùs) nec aliud fortè ab eo, quod uiuificant, corpus ſeiunctæ animæ mouere queant: credibile ſit non ipſos defunctorum ſpiritus αὐτοπροσώπως, ſed aliud eorum uice, humanis obtutibus plærunq; ſeſe inferre.

D.Tho.1.q.117. art.6. Mal.q.16. art.10.ad 2.

Lib.de cura pro mor.agen.ca.10.

Feruntur (inquit D. Auguſtinus) mortui nonnulli, uel in ſomnis, uel alio quocunq; modo apparuiſſe uiuentibus: Atq; ubi eorum corpora iacerent inhumata, neſcientib. locisq; monſtratis, admonuiſſe, ut ſibi ſepultura, quæ defuerat, præberetur. Hæc ſi falſa eſſe reſponderimus, contra ſcripta quorundam fidelium, & contra eorum ſenſus, qui talia ſibi accidiſſe confirmant, impudenter uenire uidebimur. Sed reſpondendum eſt, non ideo putandum eſſe mortuos iſta ſentire, quia hæc dicere, uel indicare, uel petere uidentur in ſomnis. Nam & uiuentes apparent ſæpè uiuentibus dormientibus, dum ſe ipſi neſciant apparere: Et ab eis, qui hæc ſomniauerunt, audiunt dicentibus, quod eos in ſomnis, agentes aliquid, uel loquentes uiderint. Si ergò poteſt me aliquis in ſomnis uidere ſibi aliquid, quod factum eſt, indicantem, uel etiam quod futurum eſt, pronunciantem, cum id ego prorſus ignorem, & omnino non curem, non ſolum quid ille ſomniat, ſed utrum dormiente me uigilet, an uigilante me dormiat, an uno eodemq; tempore uigilemus ambo, ſiue dormiamus, quando ille ſomnium uidet, & in quo me uidet: Quid mirum, ſi neſcientes mortui, nec iſta ſentientes, tamen à uiuentibus uidentur in ſomnis, & aliquid dicunt, quod uigilantes uerum eſſe cognoſcunt? Angelicis igitur operationibus id fieri crediderim, ſiue permittatur deſuper, ſiue iubeatur. Hæc ille & alia in hanc ſententiam, capitibus proximè ſequentibus, plura.

Cap.11.12.13. 14.15.

2.Cor.11.

Porro autem an demortui uice perfungens impoſtor ſit, an Angelus ſanctus, id certò diſcerni quandoq; non poteſt: Nam & ipſe quoq; nequam ſpiritus in Angelum lucis nonnunquam ſeſe transfigurat: Ex adiunctis tamen nonnulla coniectura fieri poteſt. Etenim cùm iſtiuſmodi uiſionibus thricæ quædam, ueræ pietati, Catholicæq; fidei parùm conſentaneæ admiſcentur, meritò pro fallacibus habendæ erunt: Contra uerò, cùm ad feriam morum emendationem, frequentemq; Sacramentorum uſum, & ad alia id genus Chriſtianæ pietatis officia inſtigant, periſtaſibus ſingulis diligenter excuſsis, ſi nihil fraudis præ ſeſe tulerint, ut cætera probabilia, admitti poterunt, ſecus nequaquam.

Vtcunq; ſit, certum eſt defunctorum ſpiritus, ſiue αὐτοπροσώπως &

per ſe:

per ſe: ſiue ἑτεροπροσώπως & per alios, hue redeant, certum eſt (inquã) non idem ſpectare omnes. Siquidem ualde boni, ut proſint, redeunt: ualde mali, ut obſint: licèt præpotens Deus, prauam eorum uoluntatem, in aliorum ſalutem non raró conuertere ſoleat. Cæteri neq; ualde boni, neq; rurſum ualde mali, hoc eſt mediocriter boni, & mediocriter item mali, ut uiuorum ſuffragia petant, ſuoq; de ſtatu familiares domeſticoſue ſuos certiores faciant. Greg. 4. Dial. ca. 55.

Hoc tamen unum omnibus eſt commune: nempè quòd dum mortalibus ſpectandos ſeſe præbent, locum tantùm, non etiam ſtatum mutent: Nam ut Beati omnes, ad quemcunq; tandem locum ſeſe contulerint, nullam beatitudinis ſuæ iacturam faciunt: ita damnati, & cæteri quoq; purgatorijs cruciatibus adhuc mancipati, quocunq; terrarum abſceſſerint, ſuum carnificem ſemper ſecum ferunt. Matth. 18. Gloſſ. in cap. 3. D. Iacobi. D. Tho. 1. q. 64. art. 4. ad 3.

Ad eos porrò, quos Chriſtus, uel alij inſignes uiri ex mortuis exuſcitarunt, quod attinet, credibile eſt pleroſq; eorum ex Purgatorio, uel Patrum limbo prodijſſe. Quod ſi qui aliunde prodiêre (quemadmodum de Cæſare Traiano, & alijs quibuſdam memoriæ proditum eſt) de illis haud dubiè ἁπλῶς & peremptoriè nondum fuerat iudicatum: ſed olim iudicandum: Nam præter legem, quorundam iudicia ad tempus ſuſpendi poſſe, non uno exemplo compertum eſt. Matth. 9. Mar. 5. Luc. 7. Ioan. 11. Actor. 9.

Mulier (inquit D. Auguſtinus) amiſit in gremio ægrotantem filium catechumenum infantem lactentem. Quæ cum uidiſſet amiſſum & irrecuperabiliter perditum, cœpit eum magis flere fideliter quam mater. Non enim filij deſiderauit uitam, niſi in futuro ſeculo: Et hanc ſibi ablatam & perijſſe plangebat. Impleta effectu fiduciæ tulit illum mortuum, & cucurrit ad memoriam beati Martyris Stephani, & cœpit ab illo exigere filium & dicere: Sancte Martyr, uides mihi nullum remanſiſſe ſolatium. Non enim poſſum dicere filium præceſſiſſe, quem noſti perijſſe: Tu enim noſti quare plangam. Redde filium meum, ut habeam eum ante conſpectum creatoris tui. Hæc & talia cum precaretur, lachrymis quodammodo, non petentibus, ſed (ut dixi) exigentibus, reuixit filius eius. Et quia dixerat, noſti quarè illum queram, oſtendere uoluit etiam Deus uerum animum ipſius. Continuo tulit illum ad Preſbyteros, baptizatus eſt, ſanctificatus eſt, unctus eſt, impoſita eſt ei manus, completis omnibus Sacramentis, aſſumptus eſt. In Tomo ſermo. ædito Louanij. Anno 1564.

Hæc D. Aug. quibus per omnia conſentiunt, quæ referunt D. Damaſcenus
Serm. de his, qui & Sulpitius de D. Gregorio & S. Martino. Gregorius (inquit Damaſ.)
in fide migrarunt. ueteris Romæ Epiſcopus, uir ſacrarum literarum intelligentia celebris, cui
etiam (ut referunt) ſacra facienti, cœleſtis angelus ſocium ſeſe addidit ſimul
ſacrificans: Cum per forum Traiani lapidibus ſtratum iter faceret, ualidas
preces ad miſericordem, animabusq; propitium Dominum habuit, ut Traia-
no Regi peccata dimitterentur: Et confeſtim uox allata, audita eſt in hunc mo-
dum dicens. Preces tuas audiui, et ueniam Traiano do: Tu uero deinceps ho-
ſtiam pro impio ne offeras. Rurſum Sulpitius. Nec multo poſt (inquit)
In vita D. Mart. dum agrum Lupini cuiusdam honorati ſecundum ſeculum uiri præteriret,
(Martinus) clamore & luctu turbæ plangentis excipitur. Ad quam cum
ſollicitus aſtitiſſet, et quis eſſet hic fletus inquireret, indicatur unum è fami-
lia ſeruulum, laqueo ſibi uitam extorſiſſe. Quo cognito cellulam, in qua cor-
pus iacebat, ingreditur: excluſisq; turbis omnibus, ſuperſtratus corpori ali-
quamiſper orauit. Mox uiueſcente uultu, inardeſcentibus oculis in ora illius
defunctus erigitur, lentoq; conamine eniſus aſſurgere, apprehēſa B. Viri dex-
tera in pedes conſtitit: Atq; ita cum eo uſq; ad ueſtibulum domus, turba omni
inſpectante proceſſit. Hæc illi.

DE PVRGATORIO.

Conc. Trid. ſeſs. 7. c. 6. Synod. Floren. decreto vnionis.

TAmetſi nouæ legis Sacramenta, Chriſti Dei ac Domini noſtri ſan-
guine tincta, uitæq; præſentis incommoda, ſi moderatè tolerentur,
mirificam tum perficiendi, tum expiandi quoq; uim habe-
ant, neutrum tamen horum Purgatorij nomine accipimus: ſed lo-
cum aliquem ſeu ſpacium eiuſmodi, in quo mortalium ſpiritus à uinculis cor-
poreis iam abſoluti, tantiſper detinentur, dum à contractis per incuriam næ-
uis, ad plenum perpurgentur.

Quod autem iſtiuſmodi ſpacium, ſiue intra, ſiue ſupra terram, uerè, rea-
Cō Latera. c. 66. literq; exiſtat, id non eſt uanum Monachorum commentum, (ut uaniſſimè
Conſtant. ſeſs. 8. Triden. ſeſs. 25. Floren. in decr. vnionis etc. comminiſcuntur ſectarij:) ſed indubitatum ſacratiſſimæ fidei noſtræ decre-
tum, pari religione & conſtantia, ab uniuerſa Orthodoxia perpetuò rece-
ptum & creditum, atq; credita ſunt cætera Chriſtianæ familiæ myſteria.

Purgatorium eſſe, ex Propheticis, Apoſtolicis, & Euangelicis literis probatur.

VIr (inquit Scriptura) fortiſſimus Iudas, facta collatione duodecim millia drachmas argenti miſit Hieroſolymam, offerre pro peccatis mortuorum ſacrificium: benè ac religioſe de reſurrectione cogitans. (Niſi enim eos, qui ceciderant reſurrecturos ſperaret, ſuperfluum uideretur, & uanum pro mortuis orare.) Et quia conſiderabat, quod hi, qui cum pietate dormitionem acceperant, optimam haberent repoſitam gratiam. Sancta ergo & ſalubris eſt cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis ſoluantur. 2. Macha. 12.

Complura obſeruatione non indigna, hoc ex loco colliguntur: Primò nanq; palam hinc fit, parentandi ritum, quo Eccleſia utitur, rem eſſe nequaq̃ nouam, quæſtus, aut alterius cuiuſq̃ cauſa confictam: uerùm longè antiquiſſimam. Neq; enim probabile fit, Iudam Machabæum primum, apud Iudæos, precum funebriumq; ſacrificiorum authorem extitiſſe: ſed utraq; hæc à Maioribus accepta, familiariter patrio more uſurpaſſe. Corol. 1.

Mox non pro quibuſuis promiſcuè orandum eſſe, aut ſacrificium offerendum: ſed religioſiſſimi Principis huius exemplo, pro ijs duntaxat, quos morali coniectura, cum pietate dormitionem accepiſſe conſtat. Corol. 2.

Hinc mortem, etiam ui illatam (nedum ex febri uel paralyſi, uel alia quacunq; miſeria uel ægritudine conſequutam.) non quæuis ſtatim peccatorum ueſtigia inducere. Quandoquidem hoc loco, eorum quoq; ſaluti precatione & ſacrificatione conſultum eſt, qui pro patria religione ſtrenuè depugnando uitæ finem fecerant. Corol. 3.

Rurſum panem & uinum iuſtorum tumulis inferre, precibusq; & eleemoſynis eorundem ſpiritibus ſuppetias ire, opus eſſe nequaq̃ ſuperſtitioſum, ſed pium, Chriſtianæq; religioni, quàm maximè conſentaneum. Etenim miſſis à Iuda, mille in funebre ſacrificium, drachmis, ſubditur: Benè eum atq; religioſè de reſurrectione cogitaſſe etc. Corol. 4. Thobiæ 4. 2. Machab. 12.

Poſtremo cogitationem, hoc eſt fidem, qua & corde credimus, & ipſo quoq; opere teſtatum facimus, eiuſmodi ſuffragia iuſtorum ſpiritibus ad gloriam nondum admiſſis, prodeſſe poſſe, ſalubrem eſſe & ſanctam. Sancta (inquit) & ſalubris eſt cogitatio, orare pro defunctis, ut à peccatis ſoluamur: Et per conſequens, Sectariorum doctrinam fidei huic & religioni, non minus arroganter, quàm impudenter inſultantem, diabolicam, inſigniq; cum impietate, & animarum pernicie coniunctam eſſe. Corol. 5.

Ob. 1. *Nec quiſpiam Iudaizans, aut Samaritanum agens libri huius authorita te hic nunc mihi uellicet, aut in dubium uocet: Nam etſi Machabæorum libri, et alij præterea nonnulli, cæteris quibuſdam aliquamò ſerius, inter Canonicos locum obtinuerint: omnes tamen eodem è fonte proſcaturierunt, eiuſdemq; calculis adprobati, Chriſtianæ reip. contraditi ſunt. Nec enim ab alio ſcripta Euangelica & Apoſtolica accepimus, ab alio rurſum priorem & poſteriorem Machabæorum & reliquos, de quorum fide olim aliquamdiu dubitatum eſt: ſed ab eodem oēs, nempe à Spirituſancto per Eccleſiam.*

Can. 47. *Placuit (inquit Synodus Africana tertia) ut præter Scripturas Canonicas, nihil in Eccleſia legatur, ſub nomine diuinarum Scripturarum. Sunt autem Canonicæ Scripturæ Geneſis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronomium, Ioſue, Iudicum, Ruth, Regum libri quatuor, Paralipomenon libri duo, Iob unus, Pſalterium Dauidicum, Salomonis libri quinq;, libri duodecim Prophetarum, Eſaias, Hieremias, Ezechiel, Daniel, Thobias, Iudith, Heſter, Eſdræ libri duo, Machab. lib. 2. Noui aūt Teſtamenti 27. Euangeliorum libri quatuor, Actuum Apoſtolorum liber unus, Pauli Apoſtoli Epiſtolæ 13. eiuſdem ad Hebræos una, Petri Apoſtoli duæ, Ioannis Apoſtoli tres, Iudæ Apoſtoli una, & Iacobi una, Apocalipſis Ioannis liber unus, qui ſunt 27.*

C. 85. C. 2. c. Sancta, d. 15. In decr. vnio. ſeſs. 3. Epiſt. ad Exup. Ep. ad Syn. Afri. d. 16. c. Sanctam. Lib. 4. c. 1. ety. Li. 2. c. 8. de doct. Chri. Li. 16. ep. 3. Epiſt. ad D. Aug.

Eoſdem etiam recipit Synodus Apoſtolica, uniuerſalis ſexta, Gelaſiana, Theodoreti & Zenonis Principum temporibus Romæ celebrata. Florentina, Tridentina. Innocentius eius nominis primus, Zozimus, Adrianus epiſt. ad Tharaſium Epiſ. Conſtanti. Iſidorus, Auguſt. Cyprianus, Hieron. Rabanus lib. 3. de inſtitutione Cler. c. 7. et alij complures.

Obie. 2. *Sed dices forſan: eſto Machabæorum libri, inter Canonicos, ab Eccleſia ſint recepti, nihil tamen hoc ad conſtituendum Purgatorium: quippe qui huius nuſq̄, ſed reſurrectionis tantùm meminerint. Accedit eiuſmodi collectio nem: Iudas pro cæſis peccatoribus ſacrificium obtulit, erant ergo illi in Purgatorio. Aut: Nos igitur hoc Iudæ factum, quaſi legem imitari debemus nullam eſſe penitus.*

Dil. 2. Obi. *Sed ſanè licèt in hoc contextu, Purgatorij uocabulum diſertè non exprimatur, id tamen, quod Purgatorij nomine accipiunt Catholici, diſertiſſimè exprimitur: Nam, ut nemo cordatus neſcit, ſanctiſſimus Iudas probis, quos cert æ damnationi ſciebat obſtrictos, ex inſtituto nequaq̄ immolabat: multò uerò minus pro ijs, quos tutò iā in Abrahæ ſinu ſepoſitos credebat: Et cùm, præter Purgatoriū, aliud adultorū receptaculū nullū omnino occurrat: cōſequens ſit, ut pro eorū ſalute hoſtiam offerri curârit, quos probabili coniectura, Purgatorij cruciatib. adhuc teneri exiſtimabat.*

Vtitur

Vtitur autem reſurrectionis uocabulo, non ea ſolùm de cauſa, quò eorum obuiam eat errori, quibus impiè perſuaſum erat, eundem eſſe penitus corporum et animarum interitum: uerùm ideo maximè, quò intelligamus, præter carnis reſurrectionem mortalibus omnib. communem, quandã eſſe aliam myſticam, puta animarũ ex peccatis, uel eorũ reliquijs, ſolis iuſtis propriã.

Rurſùm licèt neceſſariò non ſequatur: A Iudæis oratum, uel litatum eſt pro peccatoribus, erant ergo illi in Purgatorio: (poterant enim cum diuite epulone præcipites acti eſſe in Infernum,) rectè tamen infertur: Precatum uel ſacrificatum eſt, pro eiuſmodi peccatoribus, qui precantium iudicio, à peccatorum reatu abſolui poterant: illi ergo, uel erant in Purgatorio, uel certè in eo eſſe credebantur.

Peccauerant quidem cæſi illi, ſpolia, quæ non licuit, clanculum deripientes: reſipuiſſe tamen, non ſolùm ſacrificatione ſua oſtendit Machabæus: ſed ipſe quoq; literæ contextus apertè hoc ipſum conuincit. Nam alia nulla æris in ſacrificium impenſi ratio redditur, quàm pietas dormientium. Et quia (inquit) conſiderabat, quod hi, qui cum pietate dormitionem acceperant, optimam haberent repoſitam gratiam.

Deniq; licèt iſtiuſmodi ratiocinatio: Hoc, uel illud à Iuda deſignatum eſt, illius ergo ueſtigijs, quaſi certæ legi, nobis inſiſtendũ eſt, inualida habeatur: rectè tamen ratiocinatur, qui ſic concludit: Iudas Machabæus pro extinctis fratribus ſacrificando, pium & Catholicæ fidei conſentaneum opus ædidit: illud ergo pios & orthodoxos omnes ſtudioſè imitari conuenit. Quamuis interim Eccleſia Catholica hoc ſolo Iudæ exemplo nequaq̃ nitatur.

Loco haud multo minus illuſtri, hæc ipſa fidei ueritas, ex Apoſtolo quoq; confirmatur: Secundũ gratiam (inquit) quæ data eſt mihi, ut ſapiens Archi- 1. Cor. 3.
tectus fundamentum poſui, alius aũt ſuperædificat. Fundamentũ enim aliud nemo poteſt ponere, præter id, quod poſitũ eſt, qd' eſt Chriſtus Ieſus. Si quis aũt ſuperædificat ſuper fundamentũ hoc aurum, argentũ, lapidos precioſos, ligna, fœnũ, ſtipulam, uniuſcuiuſq; opus manifeſtũ erit. Dies. n. Dñi declarabit: quia in igne reuelabitur. Et uniuſcuiuſq; opus, quale ſit, ignis ꝓbabit. Si cuius opus manſerit, quod ſuperædificauit, mercedẽ accipiet. Si cuius opus arſerit, detrimentũ patietur: Ipſe aũt ſaluus erit, ſic tamen quaſi per ignem.

Etſi uerò non pauca, de quibus non unum omnium eſt iudicium, locus hic offerat, (Nam & ſuperædificantium nomine, non idem accipiunt oẽs: Aliter quoq; de die Domini, & igne, quo uniuſcuiuſq; opus declarabitur, commentantur alij: Sed nec eadem etiam de auro, argento, lapidibus precioſis:

de ligno rurſum,fœno, & ſtipula, omnium eſt ſententia.) Attamen de ignis notione,qua orationis ſuæ ſeriem abſoluit Apoſtolus: Ipſe (inquiens) puta ligni,fœni, & ſtipulæ ſtructor ſaluus erit: ſic tamen quaſi per ignem: uix ulla hac tempeſtate apud ſyncerè Catholicos eſt controuerſia:nec id iniuria.

Nam præterq̃ quod celebriores utriusq; linguæ patres Orig. Baſilius, Ammonius, Oecumenius, Cyrillus, Cyprianus, Hieronymus, Ambroſius, Rupertus, Petrus Epiſcopus Pariſienſis, Thomas, Albertus, Bonauentura, reliquiq; Petri Epiſcopi Pariſini interpretes, & alij præterea quàm plurimi, cum recentiores, tum uetuſtiores quoq; Eccleſiæ doctores, unanimi conſenſione, locum hunc de Purgatorio exponant: ipſe etiam literæ contextus, aliam, quæ commoda, Apoſtolicæq; menti conſentanea ſatis ſit, interpretationem non admittit.

Primò namq; flammæ Tartareæ (quò locum hunc pertinere, rati ſunt nonnulli) neminem omnium ſaluant, aut incolumen tranſire ſinunt: ſed quas ſemel deuorarunt prædas, eas perpetuò mordicus intra ſeſe retinent. Hic
Math.25. *autem ignis, quos puniendos recipit, ſaluos tandem emittit: Erit (inquit Apoſtolus) ſaluus: ſic tamen quaſi per ignem. Adhæc errata illa, quæ metaphoricῶs ligni, fœni, & ſtipulæ nominibus hic inſinuantur: ſiue ea ad mores: ſiue etiam ad doctrinam retuleris, communiori Patrum ſententia, formatæ fidei fundamentum non conuellunt: atq; ita authores ſuos, ad tartara præcipites nequaq̃ agunt. Deniq; σωτηρίας, hoc eſt ſalutis uocabulum, quo Apoſtolus hic utitur, uix usq̃ in deteriorem partem tranſlatum comperitur. Non poteſt ergo ignis ille, per quem tranſeuntes ſalui fiunt, ad inferni incendium rectè referri.*

Sed neq; ad uniuerſalẽ illam mundi ſublunaris conflagrationem, (de qua
Pſal.96. *Pſalmiſta: Ignis (inquit) ante ipſum præcedet, & inflammabit in circuitu*
2.Petri 3. *inimicos eius. Et Apoſtolorum Princeps D. Petrus: Adueniet (inquit) dies Domini, in quo cœli magno impetu tranſient: Elementa uerò calore ſoluentur: terra autem, et quæ in ipſa ſunt opera exurentur:) Apoſtolum ſpectaſſe, indubitatum eſt. Nam ſi næui illi, qui paſtorum, uel ouium doctrinæ, uel moribus nonnunq̃ ſeſe inſinuant, & hic per lignum, fœnum & ſtipulam deſignantur, aliò, quàm generali mundi huius incendio, aboleri non poſſent, conſequens fieret, ut nullus omnium in qualicunq; tandem peccati labecula extinctus, aut pœnarum debito obſtrictus, ante ſeculi conſummationem plena ſalute potiretur. At id aſſerere, non ſolum abſurdum, & à rationis luce prorſus alienum eſt: uerum ipſi quoq; Orthodoxæ fidei manifeſtè contrarium:*

rium: Credimus enim defunctos, ſi non per ſatisfactionem, ſaltem per ſatis-paſsionem, etiam nunc ab alienis nominibus abſolui, abſolutoſq; ad beata illa domicilia, rectâ tranſmitti.

Sunt (inquit Greg.) quorundam iuſtorum animæ, quæ à cœleſti regno, quibuſdam adhuc manſionibus differuntur: in quo dilationis damno, quid aliud innuitur, niſi quod de perfecta iuſticia aliquid minus habuerunt: & tamen clarius conſtat, quia perfectorum animæ, mox ut huius carnis clauſtra exeunt, in cœleſtis regni ſedibus recipiuntur: quod & ipſa per ſe ueritas atteſtatur, dicens: Vbicunq; fuerit corpus, ibi congregabuntur & aquilæ. Quia ubi ipſe Redemptor noſter eſt corpore, illic procul dubio colliguntur iuſtorum animæ. Et Paulus: Cupio diſſolui, & eſſe cum Chriſto: qui ergo Chriſtũ in cœlo eſſe nõ dubitat, nec Pauli animã in cœlo eſſe negat. Hæc Greg. Li.4.Dial.2.25.

Adde quòd uniuerſalis illa conflagratio, quemadmodũ & ceteræ quoq; uitæ huius ærumnæ (Nam has quoq; ignis uocabulo inſinuatas, quidam Latinorum exiſtimarunt) non in eos ſolum, qui auri, argenti, & precioſorum lapidum loco, fœnum, lignum, et ſtipulas ſuperædificarunt, ſuas exerturus ſit uires: ſed in omnes promiſcuè, quamuis non ex æquo: ſed pro noxarum, uel debitorum ratione, plus minuſue.

Sunt qui ad animarum iudiciũ referunt: ſed in idem redit: Nam utrunq; iudicium, tam uniuerſale omnium, q̃ particulare ſingulorum, commune erit omnibus: Nec enim ſoli probi, & ſanctimonia conſpicui iudicabuntur: ſed improbi quoq; & ſcelerati: Omnes (inquit Apoſtolus) ſtabimus ante tribunal Chriſti, ut referat unuſquiſq; prout geſsit in corpore ſuo, ſiue bonum ſiue malum. Item: Statutum eſt omnibus ſemel mori, & poſt hoc iudicium. Rom.14. Ad Heb.9.

Verumtamẽ ignis ille, qui Dominico die illuceſcente, hoc eſt (Orig. Aug. Amb. Innocentio eius nominis quinto, Caietano, Dionyſio Carthuſiano, & alijs non paucis loci huius interpretibus,) ſtatim poſt abſolutum uitæ huius curriculum, uniuſcuiuſq; opus, quale ſit, exploraturus perhibetur, nullô aliô rectiùs, quàm ad exactiſsimam illam diuini iudicij amuſsim refertur.

Explorant quidam & probant humana opera, reliquæ quoq;, quarum paulò ante meminimus, flammæ: puta Tartareæ, Purgatoriæ, Conflagratoriæ, non tamen omnia, nec etiam omnium: ſed quorundam tantùm: Contra uero uitæ huius miſeriæ, diuexant quidem pleroſq; omnes: ſed id interim in die Domini non faciunt, ſed in die noſtro.

Cum igitur uocula hæc, ignis, Apoſtolici contextus periodum claudens, ad neutrũ iudiciorum: nec rurſum ad infernum, uel mundi huius incendium:

nec deniq; ad quotidianas uitæ huius calamitates: (ut quæ non ſolùm omnibus ſint communes, uerùm eos etiam acerbiùs nonnunq̃ excipiant, qui aurum, argentum, & lapides precioſos exædificant, quàm reliquam mortalium turbam) commodè referri queat: neq; tamen præter Purgatoriū ignem, alius ſiue proprius, ſiue metaphoricus, ad quem concinnè transferri poßit, ullus omnino ſeſe offerat: fit ut aliô, quàm illô referri nullo modo debeat. Atq; huc celeberrimi quique diuinorum oraculorum interpretes locum hunc perpetuò retulerunt.

Si (inquit Origenes) poſt fundamentum Ieſu Chriſti, non ſolùm in tuo In Hier. Hom. 12. *corde aurum, argentum, & lapidem precioſum (Si tamen habes aliquid auri uel argenti) ſuperædificaueris: uerumetiam lignum, fœnum, & ſtipulam, quid tibi uis fieri, cum anima ſeiuncta fuerit à corpore? Vtrumnum ingredi uis in Sancta cum lignis tuis? Cum fœno, & ſtipula, & polluas regnum Dei? An propter lignum, fœnum, & ſtipulam foris reſidere, & pro auro, argento, & lapide precioſo nihil mercedis accipere? Sed neq; hoc æquum eſt. Quid igitur ſequitur, niſi ut propter ligna, ignis tibi detur, qui conſumat lignum, fœnum, & ſtipulam. Similia eundem in locum ſcribit, Homilia 6. in Exodum: 25. ſuper Numeros: 33. in Pſalmum 36. 5. in Leuiticum.*

In c. 3. 1. ad Cor: *Theodoretus Cyri Epiſcopus:* τοῦτο τὸ πῦρ πιστεύομεν καθαρτήριον, ἐν ᾧ καθαρίζονται αἱ ψυχαὶ ὡς χρυσίον ἐν τῷ χωνευτηρίῳ. *Hunc*
In eundē locum. *ipſum (inquit) ignem Purgatorium credimus, in quo purgantur animæ, perinde atq; aurum in conflatorio. Ammonius: Credimus hunc ignem eſſe* καθάρσιμον, *hoc eſt expiatorium, in quo animæ defunctorum probantur, ſicut aurum repurgatur à ſcoria in fornace.*

In eundē locum. *Oecumenius:* σωθήσεται καὶ αὐτὸς, ἐπωδύνως δὲ, ὡς εἰκὸς τὸν διὰ πυρὸς παριόντα, καὶ ἐκκαθαιρόμενον τὸν ἐνόντα αὐτῷ βραχὼν ῥυπόν. θεοῦ γὰρ μόνου τὸ ἀναμάρτητον, οἱ δὲ ἄνθρωποι καὶ ὅτι *etc.*

Saluabitur (inquit) & ipſe quoq;, non tamen citra dolorem, ut par eſt eum, qui tranſit per ignē, leues maculas ſibi adhærentes repurgaturus etc. Et ſuam Baſiliana interpretatione, confirmans addit: Baſilius in commentarijs Eſaiæ bis uerbi huius (ignis) mentione facta, pro ipſa purgatione accipit.

Lib. 14. in Leuit. *Cyrillus: Poſſumus addere etiam illud, nempe quòd natura peccati ſimilis eſt materiæ, quæ igne conſumitur, quam Apoſtolus ædificari à peccatoribus dicit, qui ſuper fundamentum Chriſti ædificant lignum, fœnum, & ſtipulam:*

pulam: in quo oſtendit manifeſtè, eſſe quædam peccata ita leuia, ut ſtipulæ comparentur, cui ignis illatus, diu immorari non poteſt: Alia uerò fœno eſſe ſimilia, quæ & ipſa non difficulter ignis abſumat, uerum aliquanto tardius, quàm ſtipulis immoretur: Alia uerò eſſe, quæ lignis conferuntur, in quibus, pro qualitate criminum, diuturnum & grande pabulum inuenias. Ita ergo unum quodq; peccatum, pro quantitate uel qualitate ſui, pœnarum iuſta perſoluit.

Cyprianus. *Aliud eſt ad ueniam ſtare, aliud ad gloriam peruenire, aliud* Lib. 4. Epi. 2.
miſſum in carcerem non exire, donec ſoluas nouiſſimum quadrantem: aliud ſtatim fidei & uirtutis accipere mercedem: aliud pro peccatis longo dolore excruciatum emendari, & purgari diu igne: aliud peccata omnia paſſione purgaſſe: aliud deniq; pendere in die iudicij ad ſententiam Domini: aliud ſtatim à Domino coronari.

Ambroſius. *Cum dicit Apoſtolus: Sic tamen quaſi per ignem: Oſtendit* In c. 3. ad Cor. 1.
ſaluam quidẽ illum futurum, ſed pœnas ignis paſſurum: ut per ignem purgatus, fiat ſaluus: et non ſicut perfidi, æterno igne in perpetuũ torqueatur.

Hieronymus. *Quod ſi ille non niſi per ignẽ ſaluus erit, qui iuſtus ex pro-* In eundem locum
prio eſt, quia negligenter ædificauit diſcipulos: quid de illis fiet, qui & ſer- ad Cor.
mone non ædificant, & inſuper ſcandalizant exemplo?

Auguſtinus. *Domine in hac uita purges me, & talem me reddas, cui iam* In Pſal. 37.
emendatorio igne non ſit opus, propter illos qui ſalui erunt, ſic tamen quaſi per ignem. Quare, niſi quia hic ædificant lignum, fœnum, ſtipulam? Si ædificarent autem aurum, argentum & lapides precioſos, de utroq; igne ſecuri eſſent, non ſolum ab igne illo æterno, qui in æternum cruciaturus eſt impios: ſed etiam de illo, qui emendabit eos, qui per ignem ſalui erunt. Nec aliter eundem Apoſtoli locum exponit Pſal. 7. & 123. lib. 21. de Ciuitate, cap. 26. In Enchiridio c. 68. & lib. 50. Homil. Homil. 16. & Homilia 3. de ſanctis.

Gregorius. *Quamuis hoc de igne tribulationis in hac uita adhibito poſ-* Li. 4. Dial. c. 39.
ſit intelligi: tamen ſi quis de igne futuræ purgationis accipiat, penſandum ſollicitè eſt, quia illum per ignem dicit poſſe ſaluari, non qui ſuper hoc fundamentum ferrum, æs, aut plumbum ædificat, hoc eſt peccata maiora: ſed lignum, fœnum, ſtipulam, hoc eſt peccata minuta & leuiſſima, quæ ignis facilè conſumit.

Alcuinus: Car: Mag: Præceptor. *De igne diei iudicij Apoſtolus ait, uniuſ-* Lib. 3. de Trinit.
cuiuſq; opus, quale ſit, ignis declarabit: de igne Purgatorio eũ dixiſſe non eſt 1. Cor. 3.

dubitandum

dubitandum, quem ignem aliter Sancti, aliter impij ſenſuri ſunt. Impij ſi quidem de illius ignis cruciatu, ad perpetuas ignium flammas detrudemur: Sancti uerò, qui ſupra fundamentum, quod eſt Chriſtus, aurum, argentum, lapides precioſos ædificarunt, tanta uelocitate ignem illum peruolabunt, quanta integritate fidei, & dilectionis, in hac uita cuſtodierunt mandata.

Lib.3.commen. in Geneſ.c.32. *Rupertus. Terribile hoc ualdè eſt, quod ex hoc loco cum cæteris Scripturarum locis collato, concipitur. Verbi gratia cum eo, quod dicit Apoſtolus: Si quis autem ſuperædificat aurum, argentum etc. Quid (inquit) ex huiuſmodi dictis colligimus, niſi ad hoc flammeum gladium atq; uerſatilem ante paradiſum eſſe collocatum, ut quicunq; deinceps admittendi ſunt, illuc tranſeunt per examinatorium ignem? Eodem modo interpretantur hunc*

4.d.20.21.45. *locum, D. Thomas, Albertus Magnus, Bonauentura, Alexander Alenſis, & reliqui Scholæ Patres.*

In eundẽ locum. *Gloſſa ordinaria. Duos ignes futuros legimus: unum æternum, quo æternaliter punientur reprobi, qui ſequetur iudicium: alterum, qui præcedet, quo exuretur facies huius mundi, qui emundabit eos, qui ſuperædificarunt fœnum, lignum, & ſtipulam etc.*

Duobus his Scripturæ locis, euidentibus ſanè & illuſtribus, accedunt alij, minus fortaßis illuſtres & euidentes: at eiuſmodi tamen, qui Catholicæ

Matt.12. *huic ueritati ualidißimè patrocinantur. Omne (inquit) Dominus peccatum & blaſphemia remittetur hominibus: Spiritus autem blaſphemia, non remittetur. Et quicunq; dixerit uerbum contra filium hominis, remittetur ei: qui autem dixerit uerbum in Spiritumſanctum, non remittetur ei, nec in hoc ſeculo, nec in futuro.*

Lib.21.de ciuitate Dei.c.24. *Auguſtinus: Neque hic de quibuſdam ueraciter diceretur, quod non eis remittatur, nec in hoc ſeculo, nec in futuro, niſi eſſent, quibus, etſi non in iſto, tamen remitteretur in futuro. Rurſum ibidem: Non omnes (inquit) ueniunt in ſempiternas pœnas, quæ poſt illud iudicium his ſunt futuræ, qui poſt mortem ſuſtinent temporales: Nam quibuſdam, quod in iſto non remittitur, remitti in futuro ſeculo, iam ſupra diximus.*

4.Dial.c.39. *Gregorius. Qualis hinc quiſq; egreditur, talis in iudicio apparebit: ſed tamen de quibuſdam culpis leuibus eſſe ante iudicium Purgatorius ignis credendus eſt: pro eo quod ueritas dicit: Quia ſi quis in Spiritum ſanctum blaſphemiam dixerit, nec in hoc ſeculo remittitur ei, nec in futuro. In qua ſententia datur intelligi, quaſdam culpas in hoc ſeculo, quaſdam uerò in futuro poſſe laxari. Quod enim de uno negatur, conſequens intellectus patet, quia de quibuſdam conceditur.*

Bernardus:

Bernardus: Quærant (Heretici Purgatorium negantes) ab eo, qui dixit: Quoddam peccatum eſſe, quod neq; in hoc ſeculo, neq; in futuro remittetur, ſi nulla manet in futuro remiſſio Purgatioue peccati? Serm.66.in Cāt.

Petrus Cluniacenſis. Quando Dominus dicit: Qui dixerit uerbū contra Spiritumſanctum, non remittetur ei, nec in hoc ſeculo, nec in futuro: oſtendit ueniam quidem peccatorum in hoc ſeculo dignis ſemper concedi, remiſſionem tamen pœnarum, quam peccata exigunt, in ſeculo futuro aliquando differri, quæ ſecundum nobis occultas diſpenſationes iuſtitiæ & miſericordiæ Dei, pijs operibus bonorum uirorum, aut in tempore breuiantur, aut qualitate mitigantur. Epiſt. contra Petrobuſianos Hær.

Gloſſa. Quædam culpæ in hoc ſeculo laxantur, quædam uerò, paruæ ſcilicet, etiam in futuro, quæ quidem poſt mortem grauant, ſed & dimittuntur, ſi homo bonis actibus in hac uita, ut ibi dimittantur, promeruit. In eundē locum.

Huc & illud Apoſtoli quoq; pertinet: In nomine (inquit) Ieſu flectetur omne genu, cœleſtium, terreſtrium, & infernorum. Item: Audiui omnem creaturam, quæ eſt in cœlo, ſuper terram, & infra terram, dicentem ſedenti in throno & agno: benedictio, & honor, & gloria, & poteſtas in ſecula ſeculorum. Ad Phil.p.2. Apocalip.c.5.

Hæc ſanè, et ſi quæ id genus ſunt alia, æternæ damnationis laqueo implicitis, plano ſenſu accommodari non poſſunt: Neq; enim illi diuinæ Maieſtati benè quandoq; uolunt, aut precantur: aut uoluntatis genua eidem incuruant: quin potius inſana illorum in Deum Opt: Max: maledicta in ſecula ſeculorum aſcendunt. Non (inquit) Dauid mortui laudabunt te, neq; omnes qui deſcendunt in infernum. Rurſum: In inferno autem quis confitebitur tibi? Sed neq; concinnè ſatis de ſanctorum Patrum ſpiritibus hæc exponuntur: Quandoquidem dum iſthæc Apoſtoli de honore, & obſeruantia, quæ Chriſto Domino noſtro, cum à ſuperis, tum etiam ab inferis impenditur, diſſerebant, Patrum limbus iam tum dudum fuerat exhauſtus. Iam enim multò ante Dominus noſter captiuam duxerat captiuitatem, dederatq; dona hominibus. Pſal 113. Pſal.8. Ad Epheſ.4.

Non deſunt graues authores, qui alia quoq; eiſdem è fontibus, ueluti loci huius propria, in medium adferunt: Cuiuſmodi inter cætera non pauca ſunt, quæ hic modò nullo certo ordine ſeruato, ſubijcimus. Tranſiuimus (inquiunt iuſti) per ignem & aquam, & eduxiſti nos in refrigerium. Item: Ne læteris inimica ſuper me, quia cecidi: conſurgam quum ſedero in tenebris, Dominus lux mea eſt. Iram Domini portabo, quia peccaui ei, donec cauſam Pſalm.76. Or.ho.25.in Nu. Amb.in Pſa.118. Michææ 7. Hier. in eundē lo. Et gloſ.ord.

C meam

meam iudicet, & ſaciat iudicium meum: educet me in lucem, uidebo iuſtitiam eius.

Pſal. 37. Aug. in eundem Pſal. 37.

Item: Domine ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripias me.

Malac. 1. 2. Aug. li. 20. de ciu. c. 25.

Item: Ecce uenit, dicit Dñs exercituum: Et quis poterit cogitare diem aduentus eius, & quis ſtabit ad uidendum eum? Ipſe enim eſt quaſi ignis conflans, & emundans argentum.

Eſa. 4. Petr. Clu. epiſt. cõt. Petrobr.

Item: Si abluerit Dominus ſordes filiarum Sion, et ſanguinem Hieruſalem lauerit de medio eius, in ſpiritu iudicij & ſpiritu ardoris.

Eſa. 8. Idẽ Petrus Abbas cõtr. eoſdẽ

Item: Cum dixerint ad uos, quærite à pythonibus & diuinis, qui ſtudent incantationibus ſuis, Nunquid non populus à Deo ſuo requiret uiſionem pro uiuis & mortuis?

Luc. 16. Hiero. in Epitap. Fabiolæ.

Item: Facite uobis amicos de Mammona iniquitatis, ut cum defeceritis recipiant uos in æterna tabernacula.

Matth. 3. Hier. in c. 3 Mat. Baſ. lib. de Spiritu ſ. c. 15. Gloſ. ord. in idẽ c. Beda in c. 3. Luc.

Item: Ipſe uos baptizabit Spiritu ſancto & igne. Cuius uentilabrum in manu ſua, & permundabit aream ſuam: & congregabit triticum in horreum ſuum, paleas autem comburet igne inextinguibili.

Matth. 5. Chryſ. in c. 5. Matth.

Item: Qui iraſcitur fratri ſuo, reus erit iudicio: qui autem dixerit fratri ſuo racha, reus erit conſilio: qui autem dixerit fatue, reus erit gehennæ ignis.

Mat. 5. Ori. ep. ad Rom. Cyp. lib. 4. epi. 2. Hier. epi. ad Deme. Amb. in c. 12. Luc. Glo. ord. in c. 5. Matth.

Item: Eſto conſentiens aduerſario tuo dum es in uia, ne tradat te iudici, & iudex miniſtro, & in carcerem mittaris. Amen dico tibi non exies inde, donec reddas nouiſſimum quadrantem.

1. Io. 5. Fortiſs. Chriſti Athleta. Ioan. Roſ. in trac. de Purg. Lib. de cor. c. 12.

Item: Qui ſcit fratrem ſuum peccare, peccato non ad mortem, petat & dabitur ei uita, peccanti peccato non ad mortem. Eſt peccatum ad mortem, non dico ut oret quis pro illo. Eſt aũt peccatum ad mortem, teſte Aug. fidem, quæ per dilectionem operatur, uſq; ad mortem deſerere. Nec id immeritò: Eſt enim fides totius ſpiritalis uitæ baſis & fundamentum. Qui ergo ad mortem uſq; fidem deſerit, Catholicæq; Eccleſiæ doctrinam contemnit, indignus eſt prorſus, pro quo mortalium quiſquam oret. Et quia Apoſtolus peccatum hic diuidit, in peccatum ad mortem, & in peccatum non ad mortem: Si peccatum ad mortem eſt fidem ad ſupremum uſq; uitæ halitũ deſerere, à contrario ſenſu, peccatum non ad mortem, erit quodcunq; peccatũ à prædicto diuerſum: (Ponitur .n. uera pœnitudine ante mortẽ inductum eſſe.) Atq; ita ſecundũ D. Io. doctrinam, et perpetuam Eccleſiæ praxin, pro eiuſmodi peccato orare, fas erit, pro altero nequaq̃.

Actor. 2.

Item: Quem Deus ſuſcitauit, ſolutis doloribus inferni: Non eis utiq;, quos is in ſemetipſo patiebatur (ut inſulſiſſimè interpretati ſunt hunc locum nonnulli Sectarij) ſed quos in ſuis ipſe membris patiebatur. Non aliter (inquit

12. ſuper Gene. ad litteram, c. 33.

Aug.) accipiendum eſt, quod dictum eſt, quem Deus ſuſcitauit à mortuis ſolutis doloribus inferni: niſi quod quorundam dolores, eum apud inferos ſoluiſſe accipiamus, ea poteſtate, qua Dñs eſt: Cui omne genu flectitur, cœleſtium, terreſtrium, & infernorum.

His,

His, & illa quoq; non immeritò addideris. Deus mortificat & uiuificat, 1.Reg.2.
deducit ad inferos & reducit. Item: Verumtamen Deus redimet animam Pſal.48.
meam de manu inferi, cum acceperit me. Item: Confitebor tibi Domi- Pſal.85.
ne in toto corde meo, quia eruiſti animam meam ex inferno inferiori.
Item: Tu quoq; in ſanguine teſtamenti eduxiſti uinctos de lacu, in quo non Zacha.9.
erat aqua. Item: Quis mihi hoc tribuat, ut in inferno protegas me, donec Iob 4.
pertranſeat furor tuus: & conſtituas mihi tempus, in quo recorderis mei?

*Hæc profectò, quòd generalia ſint, ad nullam certam locorum aut tem-
porum differentiam reſtricta, ad Patres in limbo quondã detentos, præciſè
referri non queunt. Multò uerò minus ad iniquos æterni ignis flammis per-
petuò addictos, ut qui ex inemerſabili illo damnationis ſuæ barathro, nullo
unquam tempore euaſuri ſint: Et cum alij, præter eos, quos Purgatorium te-
net, de quibus rectè exponi hæc poßint, nulli omnino occurrant, fit, ut id ge-
nus locorum uix ullô aliô commodius, quàm huc referri ualeat.*

*Et quamuis non inficiemur, quin hæc ipſa, ſi non in totum, ſaltem in par-
tem, aliam quoq; interpretationem recipiant, hoc tamen, uel noſtro inſtituto,
uel Patrum expoſitioni, nullum præiudicium generat. Nam ex ſacris com-* Pſal.21. Matth.2.
pertum habemus, unum idemq; Spiritusſancti oraculum, plura nonnunquam in Oſe.11.
ſe myſteria continere, pluresq; ſenſus, etiam literales, nedum myſticos (qui Heb.1. 2.Reg.7.
*& ipſi tamen non contemnendam probandi uim habent) quandoq; recipe-
re: licèt interim cuilibet fas non ſit, cuiuis literæ quoſuis ſenſus affingere:
ſed eos dumtaxat, qui uel ab Eccleſia recepti ſunt, uel ab eadem non reiecti.*

Huc deniq; apertè faciunt, ieiunia illa Dauidis & habitatorum Iabes 1.Reg. vltimo.
Galaath, Saulis & filiorum eius cauſa, ad ſeptimum uſq; diem producta: 2.Reg primo.
*Nam etſi in luctus ſignificationem ſuſcepta uideri queant, multò tamen ue-
riſimilius eſt, tam diuturnam inediam, corporumque macerationem, non
tam luctus, quàm patriæ conſuetudinis ergo, uſurpatam fuiſſe: Ea nimirum
de cauſa, quòd apud Iudæos legitimum eſſet, pro mortuorum ſalute, ad tem-
pus ſeſe afflictare.*

Quo etiam diſertè alludit Apoſtolus, dum ait. Alioqui quid faciunt, qui 1.Cor.15.
*pro mortuis baptizantur, ſi mortui non reſurgunt? quaſi dicat: Quid pro
mortuis ſeſe macerant & affligunt, ſi eiuſmodi afflictiones mortuis nihil
proſunt? Nam hoc quoq;, inter cætera, baptizandi uerbum ſignificare, ex
Euangelicis literis manifeſtum eſt. Alio (inquit Chriſtus) Baptiſmo habeo* Luc.12.
baptizari, & quomodo coarctor donec perficiam illud? Rurſum: Poteſtis Mar.10.
*calicem bibere, quem ego bibiturus ſum? et Baptiſmo quo ego baptizor, ba-
ptizari?*

Contra Epiſt. Manichæi c.5.

His Scripturarum teſtimonijs accedit perpetuus Eccleſiarum omnium uſus, conſtansq́; Sanctorum omnium traditio, ad quoduis fidei dogma conſtituendum, uel confirmandum, non minus efficacia, quàm uerbum ipſum ſcriptum. Euangelio (inquit D. Auguſt.) non crederem, niſi me Eccleſiæ Catholicæ authoritas commoueret.

Non poteſt quidem Eccleſia, quod intrinſecè nothum eſt, ſua definitione germanum efficere, at poteſt tamen authoritate ſua interpoſita, certò inter hoc & illud diſcernere: Et ni hoc fecerit, id quoq́;, quod reuera θεόπνευσον eſt. τοῦ τε γνησίου καὶ τοῦ θεοπνεύσου *robur non obtinet.*

Purgatorium eſſe, ſucceſſorum D. Petri authoritate oſtenditur.

Clem. epiſt. 1. ad fratrem Domini.

INfirmos (inquit D. Petrus, referente Clemente Pontifice Max.) oportet uiſitare, ſitientes potare, nudos ueſtire, mortuos ſepelire, & diligenter eorum exequias peragere, pro ijſq́; orare, & eleemoſynas dare etc.

In Conc. 6. Rom. 16. q. 1. c. In Canonibus.

Symmachus. Valdè iniquum, et ingens ſacrilegum eſt, quæcunq́; uel pro remedio peccatorum, uel pro ſalute animarum ſuarum aut requie, unuſquiſq́; uenerabili Eccleſiæ contulerit, aut certè reliquerit, ab his, à quibus maximè ſeruari conuenit Chriſtianis, & Deum timentibus hominibus, & ſuper omnia à Principibus & primis Regionum, in aliud transferri, uel conuerti.

4. Dialo. c. 25.

Gregorius, Si culpæ poſt mortem inſolubiles non ſunt, multum ſolet animas, etiam poſt mortem ſacra oblatio Hoſtiæ Salutaris adiuuare, ita ut hanc nonnunq̃ ipſæ animæ defunctorum expetere uideantur.

Epiſt. ad Bon.

Gregorius eius nominis ſecundus: Pro obeuntibus conſuluiſſe dignoſceris, ſi licèt oblationes offerre. Sancta ſic tenet Eccleſia: ut quiſq́; pro ſuis mortuis uerè Chriſtianis offerat oblationes: ut Preſbyter eorum memoriam faciat. Et quamuis omnes peccato ſubiaciamus, congruit tamen, ut Sacerdos pro mortuis Catholicis memoriam faciat & intercedat: non tamen pro impijs, quamuis Chriſtiani fuerint, tale quid agere licebit.

De celeb. Miſſæ, c. Cum Marthæ.

Innocentius eius nominis tertius. Quod in pleriſq́; orationibus continetur: proſit uel proficiat huic Sancto uel illi talis oblatio ad gloriam & honorem: ita debet intelligi, ut ad hoc proſit, quod magis ac magis à fidelibus glorificetur in terris: Et paucis interiectis addit: Vtrum in hoc articulo locum habeat illa diſtinctio, qua docetur: quod defunctorum alij ſint ualde

boni:

boni: alij ualdè mali, alij mediocriter boni, alij mediocriter mali: Vnde ſuffragia, quæ fiunt à fidelibus in Eccleſia, pro ualdè bonis actiones ſunt gratiarum: pro ualdè malis conſolationes uiuorum: expiationes uerò pro mediocriter bonis: & propitiationes pro mediocriter malis, tua diſcretio inueſtiget.

Eugenius quartus. Definimus ſi uerè pœnitentes in Dei charitate deceſſerint, anteq̃ dignis pœnitentiæ fructibus, de commiſsis ſatisfecerint & omiſsis, eorum animas pœnis Purgatorij purgari, & ut pœnis huiuſmodi releuentur, prodeſſe his uiuorum ſuffragia, Miſſarum uidelicet Sacrificia, orationes & eleemoſynas, & alia pietatis officia, quæ à fidelibus pro alijs fidelibus fieri conſueuerunt, ſecundum Eccleſiæ inſtituta. In decreto vnionis Conc. Flor.

Cui decreto Ioſeph Patriarcha Conſtantinopolitanus morti iam uicinus, hoc uerborum tenore ſubſcribit. Quoniam (inquit) ad extremum uitæ meæ perueni, idcirco pro meo munere dilectis filijs benignitatem Dei, his literis palam faciam: Nam quæ Domini noſtri Ieſu Chriſti, Catholica & Apoſtolica Eccleſia Romæ ueteris ſentit ac celebrat, ea omnia me quoq; ſentire credereq; profiteor, ac ipſis plurimum acquieſco: Beatiſsimum autem Patrum Patrem ueteris Romæ Papam, Domini noſtri Ieſu Chriſti Vicarium eſſe credo, ac animarum Purgatorium eſſe non inficior.

Eodem pertinent innumera penè ſummorum Pontificum diplomata, quibus uel Venias defunctorum ſpiritibus impertiuntur, uel noui quippiam, circa ſacroſanctum Altaris ſacrificium conſtituunt.

Purgatorij fides ex Synodorum decretis confirmatur.

Carthag: Conc. 3. Placuit ut Sacramenta altaris, non niſi à ieiunis hominibus celebrentur, excepto uno die Anniuerſario, quo cœna Domini celebratur: Nam ſi aliquorum pomeridiano tempore defunctorum, ſiue Epiſcoporum, ſiue cæterorum commemoratio facienda eſt, ſolis orationibus fiat, ſi illi qui faciunt iam pranſi inueniantur. Can. 29. De conſ. d. 1. c: Sacramenta.

Carthag. Conc. 4. Pœnitentes, qui attentè leges pœnitentiæ exequuntur, ſi caſu in itinere, uel in mari mortui fuerint, ubi eis ſubueniri non poſſit, memoria eorum, & orationibus & oblationibus commendetur. Idem rurſum. Qui oblationes defunctorum, aut negant Eccleſijs, aut cum difficultate reddunt, tanq̃ egentium necatores, excommunicentur. Ca. 79. 26. q. 7. c. Sacerdos. Can. 95.

 Concilium

Can. 2. 13. q. 2. c. Qui oblationes. *Concilium Vaſenſe. Qui oblationes defunctorum retinent, & Eccleſijs tradere demorantur, ut infideles ab Eccleſia ſunt abijciendi: quia uſq; ad exinanitionem fidei peruenire certum eſt, hanc pietatis diuinæ exacerbationem: quia & fideles de corpore recedentes, uotorum plenitudine: & pauperes conſolatione aliomoniæ, & neceſſaria ſuſtentatione fraudantur: Hi ergo tales quaſi egentium necatores, nec credentes iudicium Dei habendi ſunt.*

12. q. 2. c. Gloria. *Vnde & quidam Patrum (Hiero:) hoc ſcriptis ſuis inſeruit congruenti ſententia, qua ait: Amico quicq̃ rapere, furtum eſt, Eccleſiam uerò fraudare, ſacrilegum eſt.*

Can. 6. *Idem rurſum. In omnibus Miſsis ſiue matutinis, ſiue quadrageſimalibus, ſiue in alijs, quæ pro defunctorum commemorationibus fiunt, ſemper Sanctus, Sanctus, Sanctus, eo ordine, quo ad Miſſas publicas dici debeat: quia tam dulcis & deſiderabilis uox, etiamſi diu noctuq; poßit dici, faſtidium non poterit generare.*

Can. 4. *Concilium Valentinum Hiſpanum. Si Antiſtes repentino obitu deceſſerit, & collimitanei Sacerdotes (ut fieri ſolet) de longinquo minimè adeſſe potuerint, una die tantum cum ſua nocte, exanimatum corpuſculum Sacerdotis maneat: Nec ſine fratrum & religioſorum frequentia, uel pſallentium excubatione ſeruatum, à Preſbyteris cum omni diligentia in loco conditum ſeorſum, non ſtatim humetur: ſed honorificè commendetur, donec ſine mora inuitato undecunq; Pontifice, Sacerdotis corpus ab ipſo ſolenniter, ut decet, tumuletur.*

Can. 14. *Concilium Aurelianenſe ſecundum: Oblationem defunctorum, qui in aliquo crimine fuerunt interempti, recipi debere cenſemus, ſi tamen non ipſi ſibi mortem probentur proprijs manibus intuliſſe.*

Can. 34. *Concilium Bracharenſe primum. Qui ſibi ipſis quolibet modo culpabili inferunt mortem, nulla pro ijs fiat commemoratio, nec cum Pſalmis ſepeliantur.*

Can. 39. *Et infra. Si quid ex collatione fidelium, aut per feſtiuitates Martyrum, aut per commemorationem defunctorum offertur, apud unum clericorum fideliter colligatur, & conſtituto tempore, aut ſemel, aut bis in anno, inter omnes clericos diuidatur.*

Can. 10. *Concilium Bracharenſe ſecundum. Cognouimus quoſdam Preſbyteros in huius præſumptionis audacia retineri, ut Miſſas mortuorum etiam poſt acceptum merum uel oblationem, auſi ſunt conſecrare: Ideoq; hac præfixa euidentis ſententiæ admonitione ſeruetur, ut ſi quis Preſbyter, poſt hoc edictum noſtrum, amplius in hac uæſania fuerit deprehenſus, hoc eſt non ieiunus,*

tus, ſed quocunq; cibo præſumpto oblationem conſecrauerit in Altari, continuò officio priuatus, à proprio Epiſcopo deponatur.

Ex Concilio Martini Papæ. Non oportet Clericos ignaros & præſumptuoſos, ſuper monumenta in campum miniſteria, uel altaria portare, aut diſtribuere Sacramenta: ſed aut in Eccleſia, aut in Baſilica, ubi Martyrum reliquiæ ſunt depoſitæ, ubi pro defunctis oblationes offerri ſolent. De conſ. d.1.c. Non oportet.

Concilium Antiſiodorenſe. Quicunq; ſe propria uoluntate in aquam iactauerit, aut collo ligatus ſe ſuſpenderit, aut de arbore præcipitauerit, aut ferro percuſſerit, aut qualibet occaſione uoluntariæ ſe morti tradiderit, iſtorum oblata non recipiantur. Can. 17.

Concilium Vuormacienſe: His qui ſuſpenduntur in patibulis ne denegetur ſepultura, & oblationes pro ijs fiant, & Miſſæ celebrentur. etc. Can.10.

Concilium Triburienſe. Vbicunq; facultas rerum, aut temporum opportunitas ſuppetit, ſepulturam morientium apud Eccleſiam, ubi eſt Epiſcopi ſedes, ordinamus celebrari: Si autem hoc propter itineris longinquitatem, aut adiacentem alicuius importunitatem impoßibile uideatur, expectet eum terra ſepulturæ ſuæ, quo canonicorum aut monachorum, ſiue ſanctimonialium congregatio communiter degat, ut eorum orationibus iudici ſuo commendatus occurrat, & remißionem delictorum, quam meritò non obtinet, illorum interceßionibus percipiat. Idem rurſus: Interdictum ſit omnibus Chriſtianis, terram mortuis uendere, & debitam ſepulturam denegare: niſi fortè proximi aut defuncti amici, propter nomen Dei, & redemptionem animæ uiri, gratis donare uelint. Iterum: Si inuentus fuerit quis furtum, aut rapinam exercere: & in ipſo diabolico actu mortem meretur incurrere, nullus pro eo præſumat orare, aut eleemoſynam dare, & eleemoſyna pro eo data, in memoriam nec clericorum, nec pauperum ueniat, ſed execrabilis ſordeſcat. Cap.15. Cap. 16. Cap.31.

Concilium Toletanum ſeptimum. Si quis ſacerdotum ad humanda decedentis Epiſcopi membra uenire commonitus, diſtulerit, appellantibus clericis, obeuntis Epiſcopi, tēpore anni unius, nec faciendi Miſſam, nec cōmunicandi omnino habeat licentiam. Preſbyteri autem & cæteri clerici, quibus maior honoris locus, apud eandem Eccleſiam fuerit, cuius Sacerdos obierit, ſi omni ſollicitudine pro exequijs, aut iam mortui, aut iam morituri ad commonendum Epiſcopum tardi inueniantur, totius anni ſpacio, ad pœnitentiam in monaſterijs deputentur. Can.2.

Concilium

13.q. 6. c. Si aliquis. *Concilium Epanenſe. Si aliquis fuerit mortuus, qui iam ſit confeſſus, & teſtimonium habeat bonum, & non poterit uenire ad Sacerdotem, ſi præoccupauerit eum mors in domo, aut in uia, faciant pro eo oblationem ad altare parentis eius, & dent redemptionem pro captiuis.*

De conſ. d. 1. c. viſum eſt. *Concilium Gabilionenſe. Viſum eſt præterea nobis, ut in omnibus Miſſarum ſolennibus pro ſpiritibus defunctorum loco competenti, in Eccleſia ad Dominum deprecetur: Sicut enim nulla dies excipitur, qua non pro uiuentibus, & quibuslibet neceſſitatibus Dominum deprecemur, ita nulla dies excipi debet, quin pro animabus fidelium, preces Domino in Miſſarum ſolennibus fundantur.*

Can. 22. *Concilium Toletanum tertium. Qui diuina uocatione, ab hac uita recedunt, cum Pſalmis tantummodò & Pſalentium uocibus debent ad ſepulturam deferri.*

Can. 66. De Simonia, c. ad Apoſtolicam. *Concilium Lateranenſe Maximum. Ad Apoſtolicam audientiam frequenti relatione peruenit, quod quidam Clerici, pro exequijs mortuorum, & benedictione nubentium, & ſimilibus pecuniam exigunt, & extorquent, & ſi forte cupiditati eorum non fuerit ſatisfactum, impedimenta fictitia fraudulenter opponunt etc.*

Seſs. 8. art. 5. *Concilium Conſtantienſe inter alios, quos cōdemnat Ioannis Vuichleffij articulos, eum etiam recenſet, quo aſſerit, non eſſe fundatum in Euangelio, quod Chriſtus Miſſam, in qua ſolenni ritu pro defunctorum ſalute oratur, ordinauerit.*

In decreto vnionis. *Concilium Florentinum. Accipite poteſtatē offerendi ſacrificium in eccleſia Dei, pro uiuis & defunctis. Et paulò ante, Definimus pœnitentes, qui in Dei charitate deceſſerunt anteq̄ dignis pœnitentiæ fructibus, de commiſſis ſatisfecerint, eorum animas pœnis purgatorijs purgari etc.*

Seſs. 6. can. 30. *Concilium Tridentinum. Si quis poſt acceptam iuſtificationis gratiam cuilibet peccatori pœnitenti, ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exoluendæ, uel in hoc ſeculo, uel in futuro in Purgatorio, anteq̄ ad regna cœlorum aditus patere poſſit, anathema ſit. Eadem rurſum confirmat ſeſs: 25. c. 7.*

Purgatorium

D. *Iacobus Hieroſolymorum Antiſtes: Memento Domine Deus noſter, ſpirituum uniuerſæ carnis, quorum memoriam egimus, & quorum non egimus orthodoxorum & rectè de fide ſentientium, ab Abel iuſto uſq; ad hodiernum diem. Fac eos requieſcere in regione uiuentium, in regno tuo, in delicijs paradiſi etc. Cæterũ quod liturgia hæc, non ab alio, q̃ à D. Iacobo edita ſit, id, præter Proclum, Nicolaum Methones Epiſcopum, Marcum Epheſinum, Beſſarionem Cardinalem, Gratianum, diſertiſſimis uerbis teſtatur Synodus Trullana.* In Lyturgia ſua. c. 32.

Quoniã (inquit) nouimus in Armeniorũ regione, uinum tantum in ſacra menſa offerri, aquam illi non miſcentes, qui incruentum Sacrificiũ peragunt: prætexentes Eccleſiæ doctorem Ioannem Chryſoſtomum in interpretatione Matth. hoc aſſerentem: ut iam nunc ab ignorantia liberemur, illius Patris mentem orthodoxè aperimus. Cum enim antiquam Hydroparaſtarum hæreſim, qui pro uino, ſola aqua in Sacrificio uſi ſunt, ſubuerteret, illam orationem compoſuit, in qua aqua in Sacrificio Miſſæ adiunctionẽ amouere illi exiſtimant: Cum tamen non doceat Sanctus per ſolum uinum oblationem fieri: quandoquidem & ſuæ Eccleſiæ, ubi eſt illi paſtoralis adminiſtratio tradita, aquam uino miſcendam tradidit, quando incruentum peragi Sacrificium oportet: ex precioſo & honorando noſtri Redemptoris ſanguine & aqua, contemperationem attendens, quæ in totius mundi uiuificationem effuſa eſt, & peccatorum redemptionem. Et in omni etiã Eccleſia, ubi ſpiritualia luminaria refulſerunt hic ordo diuinitus traditus ſeruatur. Nam & Iacobus Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſecundum carnem frater, & Baſilius Cæſarienſis Epiſcopus, cuius gloria omnem terrarum orbem peruaſit, myſtico nobis inſcripto tradito Sacrificio, ita peragendũ in ſacro myſterio ex aqua & uino ſacrum poculum ediderunt. Et qui Carthagine conuenerunt ſancti Patres, ita apertè tradiderunt: Si quis ergo Epiſcopus, uel Preſbyter non ſecundum traditum ab Apoſtolis ordinem facit, deponatur, ut imperfectè ac ſimpliciter myſterium enuncians, & quæ tradita ſunt, innouans. De conſ. d. 2. c Iacobus.

Dionyſius, Εἶτα προσελθὼν ὁ θεῖος ἱεράρχης, εὐχὴν ἱερὰν ἐπὶ τῷ κεκοιμημένῳ ποιεῖται· καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν, αὐτός τε ὁ ἱεράρχης ἀ. τὸν ἀσπάζεσεται, καὶ ἑξῆς οἱ παρόντες ἅπαντες. ἡ μὲν οὖν εὐχὴ τῆς θεαρχικῆς ἀγαθότητος δεῖται, πάντα μὲν ἀφεῖναι τὰ δι' ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἡμαρτημένα τῷ κεκοιμημένῳ, κατατάξαι δὲ αὐτὸν ἐν φωτὶ καὶ Eccleſ. Hier. c. 7. parte 3.

χώρᾳ ζώντων, εἰς κόλπους ἀβραάμ, καὶ ἰσαάκ, καὶ ἰακώβ, ἐν τόπῳ οὗ ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός.

Deinde accedens ſummus Sacerdos orationem ſacratiſsimam ſuper eo (defuncto) facit, & poſt orationem ipſe ſummus Sacerdos ſalutat dormientem, et poſt eum præſentes oĩs. Precatur autem diuinam clementiam, ut cuncta dimittat, per infirmitatem humanam admiſſa peccata defuncto, eumq; in luce ſtatuat, & regione uiuorum, in ſinu Abrahæ, Iſaac, & Iacob: in loco ubi aufugit dolor, triſtitia, & gemitus.

Lib. 8. c. 11. in Epiſt. ad Rom.

Origines: Verum hæc ipſa purgatio, quæ per pœnam ignis adhibetur, quantis temporibus, quantisue ſeculis de peccatoribus exigat cruciatus, ſolus ſcire poteſt ille, cui pater omne iudicium tradidit. Idem: Veniendum ergo eſt omnibus ad ignem, ueniendum ad conflatorium: Sedet Dominus conflat, & purgat filios Leui. Sed & illuc conuenitur: ſi quis multa opera bona, & parum aliquid iniquitatis attulerit, illud parum tanq̃ plumbum igni reſoluitur, ac purgatur: & totum remanet aurum purum. Et ſi quis plus illuc plumbi detulerit, plus exuritur, ut amplius decoquatur, ut etſi parum aliquid auri ſit, purgatum tamen reſidat. Quod ſi aliquis totus plumbeus illuc uenerit, fiet de illo, hoc quod ſcriptum eſt: Demergatur in profundum, tanq̃ plumbum in aqua ualidiſsima.

Hom. 6. in Exo.

Malachiæ 3.

Athanaſius: Si quis diem obierit, licet in aërem deponatur inhumatus, ne omiſeris oleum & ceram, inuocato Chriſto Deo, ad ſepulchrum accendere. Accepta enim Deo ſunt, plurimamq; ſecum referunt retributionem. Oleum enim & cera holocauſtum eſt: incruentæ autem hoſtiæ oblatio, propitiatio eſt: quod uerò in pauperes collocatur beneficium, omnis bonæ retributionis argumentum eſt.

Orat. 7.

Ibidem ſub fine.

Gregor. Nazianzenus: Deo animas noſtras addicamus, nec non & eorum, qui ante nos ſunt diſſoluti, tanq̃ qui in uia iam fuerè paratiori. Et infra: Nunc (inquit) o uitæ & mortis Domine, ſuſcipe Cæſareum peregrinationis noſtræ primitias, ſi ne nouiſsimum primum, tuis concedimus rationibus, quibus omnia feruntur.

In Liturgia, precatione 3. quæ dicitur, in die Pentecoſtes.

Ibidem.

Baſilius: Qui in ipſo perfectiſsimo et ſalutari feſto, ſupplices quidem expiationes, pro his, qui in inferis detinentur, ſuſcipere dignatus es, exaudi nos te rogantes, quoniã non mortui laudabunt te, nec qui ſunt in inferno confitebuntur tibi: ſed nos qui uiuimus, pro eorum animis ſupplicamus. Rurſum: Memento Deus omnium dormientium, in ſpe reſurrectionis uitæ æternæ, refrigera eos ubi uiſitat lux uultus tui.

Chryſoſtomus:

Homil.32. in Matt.

Homil.3. in c.1. ad Philip.

Chryſoſtomus: *Cur poſt mortem tuorum pauperes conuocas? Cur Preſbyteros, ut uelint pro eo orare, obſecras? Non ignoro te reſponſurum, ut defunctus requiem adipiſcatur, ut propitiū iudicem inueniat.* Rurſum: *Deficiamus iſtos* (*mortuos*) *iuuemus eos pro uiribus, procuremus illis aliquid auxilij, modici quidem, attamē iuuemus eos. Quomodo? qua ratione? precantes adhortemur & alios, ut pro ipſis orent, pauperibus indeſinenter pro illis eleemoſynas demus etc.* Et alibi rurſum: *Nō temerè ab Apoſtolis hæc ſancita fuerunt, nempe ut in tremendis myſterijs defunctorum agatur cōmemoratio.*

Serm. de his qui in fide dormierūt.

Damaſcenus: *Serpens ille, cuius ſtudium eſt bona Deoq; accepta opera uitiare, iugulare, hoſtiles dolos ſtruere, q et fraterna charitate percellitur, fide diſrumpitur, compaſſione rotatur, ut eſt præuaricator legum, nōnullis inſpirat figmentum adulterinum, ſacriſq; conſtitutionibus aduerſum, nempe bona opera, grataq; Deo opera omnia, defunctis nihil prodeſſe.*

In c.12. Lucæ

Theophylactus: *Oblationes & diſtributiones, quæ fiunt pro defunctis, non parum conducunt etiam his, qui in grauibus peccatis mortui ſunt. Non omnino igitur, poſtquā occidit, mittit in gehennam: ſed poteſtatem habet mittendi. Ne igitur ceſſes per eleemoſynas & interceſſiones propitium reddere dominum, qui poteſtatem habet mittendi, non ſemper autem poteſtate hac utentem, ſed & ualentem remittere quiddam.*

Contra hæreſin Aerei li.3. hær.75

Epiphanius: *Quod* (*inquit*) *proferantur nomina uita defunctorū quid magis utile? Quid commodius, quàm quod præſentes credunt, quod hi, qui deceſſerunt uiuunt, & non ſunt nulli, ſed ſunt & uiuunt apud Dominum?* Et infra: *Proſunt autem & preces, quæ pro ipſis fiunt, etiamſi totam culpam non abſcindant. Deinde uerò rurſus ad propoſiti argumenti ſequentiam ueniam, quod Eccleſia neceſſario hoc perficit, traditione à Patribus accepta, Quis autem poterit ſtatutum matris diſſoluere? aut legem patris?*

In exhort. ad caſtitatem.

Lib. de Monogamia.

Tertullia: *Et iam apud Deum repete, pro cuius ſpiritu poſtules, pro quo oblationes annuas reddas.* Rurſum: *Ergo perſeueret in ea cum eo neceſſe eſt, quem cū repudiare nō poterit, nec ſic quidē nuptura, ſi repudiare potuiſſet, et pro anima eius* (*defuncti mariti*) *oret, et refrigeriū interim adpoſtulet ei, et in prima reſurrectione conſortiū: et offerat annuis dieb. dormitionis eius.*

Lib.4. epiſt.5.

Lib.1. epiſt.9.

Cyprianus: *Sacrificia* (*inquit*) *pro eis* (*Celerina, Laurentio, et Ignatio*) *ſemper, ut meminiſtis offerimus, quoties martyrū paſſiones, et dies anniuerſarios cū adoratione celebramus.* Rurſum: *Quod* (*inquit*) *Epiſcopi anteceſſores noſtri religioſè conſiderantes cenſuerūt, ne quis frater excedēs ad tutelam, uel curā clericū nominaret, ac ſi quis hoc feciſſet, nō offerretur pro eo, nec Sacrificiū pro dormitione eius celebraretur.*

D 2 Hie-

In vita Paulæ. *Hieronymus.* Ex hinc non ululatus, non planctus, ut inter ſeculi homines fieri ſolet, ſed Pſalmorum linguis diuerſis examina concrepabant. Et infra: Hebræo, Græco, Latino, Syroq; ſermone Pſalmi in ordine perſonabant, non ſolum triduo, donec ſubter Eccleſiam, & iuxta ſpecum Domini conderetur: ſed per omnem hebdomadam, cunctis, qui uenerant ſuum funus, & proprias

In Epitaphio Fabiolæ. credentibus lachrymas. Rurſum. Nec dum ſpiritum exhalauerat, & iam fama uolans tanti prænuncia luctus, totius urbis populum ad exequias congregabat, Sonabant Pſalmi, & aurata tecta templorum, reboans in ſublime quatiebat alleluia: hic iuuenum chorus, ille ſenum, qui carmine laudes fœmineas & facta ferant.

In orat. funebri Gratia. & Valēt. *Ambroſius.* Beati ambo, ſi quid orationes meæ ualebunt, Nulla dies uos ſilentio præteribit: nulla inhonoratos uos mea tranſibit oratio: nulla nox non donatos aliqua precum mearum contextione tranſcurret, Omnibus

In oratione fune. Satyri fratris ſui. uos oblationibus frequentabo. Rurſum: Tibi nunc omnipotens Deus innoxiam commendo animam (Satyri): tibi hoſtiam meam offero, cape propitius, ac ſerenius fraternum munus, Sacrificium Sacerdotis, hæc mei iam liba

Super obitu Theodoſij. præmitto. Idem: Da requiem perfectò ſeruo tuo Theodoſio, requiem, quam præparaſti Sanctis tuis, illo conuertatur anima eius, unde deſcendit.

Li. 9. cōfeſs. c. 12. *Auguſtinus.* Cum corpus matris meæ Monicæ elatum eſt, imus & redimus ſine lachrymis. Nam neq; in ijs precibus, quas tibi fudimus cum offeretur pro ea Sacrificiū precij noſtri, iam iuxta ſepulchrum poſito cadauere, priuſq̄ deponeretur, ſicut illic fieri ſolet: nec in ijs precibus ego fleui.

Lib. 21. c. 23. de Ciuit. Idem. Temporaneas pœnas, alij in hac uita tantum, alij poſt mortem, alij & nunc & tunc, ueruntamen ante iudicium illud ſeueriſſimum nouiſſimumq; patiuntur.

In vita D. Aug. *Poſſidonius.* Membris omnibus ſui corporis incolumis, integro aſpectu atq; auditu, ut ſcriptum eſt, nobis adſtantibus & uidentibus, ac cum eo pariter orantibus, obdormiuit in pace, cum patribus ſuis enutritus in bona ſenectute: & nobis coram poſitis. Pro eius commendanda corporis depoſitione, Sacrificium Deo oblatum eſt, & ſepultus eſt. Teſtamentum autem nullum fecit, quia unde faceret, pauper Chriſti non habuit.

Lib. Dial. 2. c. 23. *Gregorius.* Eas quippe, ſe communione priuare dixerat, niſi mores ſuos & uerba corrigerent. Tunc ſeruo Dei cum graui mœrore indicatum eſt: qui manu ſua protinus oblationem dedit, dicens: Ite & hanc oblationem pro eis offerri Domino facite, & ulterius excommunicatæ non erunt, Quæ dum pro ijs oblatio fuiſſet immolata, & à Diacono iuxta morem clamatum

eſt, ut

eſt, ut non communicantes ab Eccleſia exirent, illæ exire ulterius uiſæ non ſunt.

Paulinus Epiſcopus Nolanus. Veniam ad prædicationem operum tuorum, & ad pios actus, Suæ enim cuiq; parti debita perſoluiſti: Lachrymas fundens corpori, eleemoſynas uerò animæ infundens. Et infra. Illa (uxor tua) tuis honoratur meritis: tuis iam paſcitur panibus: tuis affluit opibus. Item. Petimus ut paterna affectione compatiens huic noſtro dolori meminiſſe digneris, illum quondam ſpiritalem tibi filium gratia Dei fuiſſe progenitum: & ideo tuæ ſpecialiter curæ hanc eſſe cauſam, ne pietatem tuam, quæ de nobis filijs gloriabatur, dilapidata hæreditariæ portionis ſubſtantia, confundamus: ſed potius ut, orationibus tuis condonetur tibi, ut & illius animam, uel de minimo ſanctitatis tuæ digito diſtillans refrigerij gutta reſpergat. Similia comperias, non ſolum apud reliquos Eccleſiæ Patres, Bernardum, Burchardum, Iuonem, Thomam, Albertum, etc. uerumetiam apud nonnullos ſæculi huius ſectarios.

Epiſtola ad Pammachium ſuper obitu uxoris.

Epiſtola 5. ad Delphinum.

Certiſſimè apud me conſtat (inquiebat pridem Lutherus) Purgatorium eſſe: neq; adeo mouet, quidquid hæretici oblaterent, cum iam ante mille centum annos D. Aug: in lib. ſuarum confeſſionum pro parentibus ſuis oret, curet etiam pro iiſdem orari: ipſaq; adeo mater eius, iam iam moriens (ita enim ſcribit) uoluerit ſui memoriam fieri ad altare Domini. Et ut maximè temporibus Apoſtolorum Purgatorium non fuiſſet, ueluti moleſtus ſuperbit Picardus, ideo ne credendum ſtatim hæretico quinquaginta uix dum annorum? Aut ideo pertinaciter contendendum, fidem hanc, quæ tot perdurauit annos falſam eſſe, & irritam? Rurſum. Ego (inquit) qui credo fortiter, imò auſum dicere ſcio, Purgatorium eſſe, facilè perſuadeor in Scripturis de eo fieri mentionem. Et paulò poſt. Nolo (inquit) mihi ſuſpicionem fieri, quod faueam hæreticis, aut Bohemis. Ego nihil de Purgatorio noui, niſi animas ibi pati, noſtris operibus & orationibus iuuandas. Et infra: Ego (inquit) cum beatiſſimis Patribus Purgatorium eſſe confiteor, nec tamen eſt neceſſe dicere qua uia nouerim Purgatorium. Hactenus Lutherus.

In reſol. indulgenſ. concl. 15.

In Diſp. Lipſica.

Purgatorium rationis lumine conſtituitur.

QVod ſi hac tam denſa teſtium nube non tegeremur, adhuc tamen ſolo rationis lumine adiuti, deprehendere poſſemus, non omnes, qui iuſtificati hinc recedunt, rectà ſtatim cœlos adire. Primò namq; ex Scripturis

1. Cor. 3. *manifeſtum eſt, cœleſte regnum nullum omnino ligno, fœno, aut ſtipula onu-*
Apo. 21. *ſtum, hoc eſt qualibuſcunq; næuis commaculatum, aut pœnarũ debito obſtri-ctum admittere: Mox humanæ uitæ rationes ea moderatione uix unq̃ inſtitui ſolere, ut nõ uel modicũ interdum à rectitudinis linea exorbitẽt, idq; ad ulti-*
Iaco. 3. *mum uſq; uitæ ſpiritũ: (In multis namq; offendimus oẽs. Et ſi dixerimus quia*
1. Ioa. 1. *peccatũ non habemus, noſmetipſos ſeducimus, et ueritas in nobis nõ eſt.) Po-ſtremo non oẽs qui lapſi reſurgũt, in integrũ ſemper reſtitui: nã uerò utrum-*
Rat. 12 *cunq; horũ dederis: ſublato Purgatorio, alterutrũ è duob. conſequatur opor-tet: nempe ut uel hi, q̃ leuib. quibuſdã maculis adhuc aſperſi, aut poſt lapſum in ſolidum nondum reſtituti, è uiuis exceſſerant, æternum pereant: uel certè, ut polluti & imperfecti, cælorum regnum perpetuò obtineant.*

Math. 10. *Nec hæc euadunt, qui pœnam omnẽ et culpam unâ cũ morte aboleri con-tendunt: Nã etſi euaſio iſthæc, ſi ad mortem, fidei uel religionis cauſa, à Ty-ranno illatam, referatur, admitti queat: generatim tamẽ accepta, et falſa eſt, utpote Scripturæ aduerſa, & rectæ quoq; rationi manifeſtè contraria.*

Etenim ad ſenſum patet, non omnium animam agentium cruciatus ſpon-
Tho. 3. d. 18. ar. 2. *taneos eſſe: quod autem uoluntati aduerſum eſt, id in meritum, uel ſatisfa-*
Gen. 2. *ctionis partem, poni non poteſt. Omitto hic mortem tametſi per accidens, ex originis labe conſequuta ſit, neceſſariam tamen, atq; adeo naturæ noſtræ*
Thom. 3. d. art. 5. *principijs q̃ maximè conſentaneam eſſe: Nec enim poſſemus, etiamſi in pec-*
ver. q. 29. ar. 6. 8. *cato nati non eſſemus, naturaliter non mori: merè autem naturalia & ne-ceſſaria, ut eiuſmodi ſunt, nullum ex ſe meritum progignunt.*

Nihilominus quia mors, et cætera, quæ huc diſponunt, ea ratione natura-lia & neceſſaria exiſtunt, ut tamen ſimul etiam uoluntatis ſtudio approbari queant, nequaq̃ diffitendum eſt, qui æquo patientique animo eiuſmodi mole-ſtias deuorant, non paruam eos pœnarum reliquarum partem exanclare. Veruntamen an totum illud, quod ſatisfactionis reliquũ adhuc erat illiuſce-modi tollerantia ſemper exhauriant, id ei definiendum relinquimus, qui de-bitorum dolorumque omnium numeros & modos exactiſſimè callens, pro ſua infinita ſapientia & iuſtitia pœnas culpis quàm optimè commenſurare conſueuit.

Rat. 13 *Adhæc ſi poſt abſolutum uitæ huius curriculum, præter Cœlum et Infer-num, aliæ nullæ, ubi contractæ per incuriam labes eluantur, reliquæ ſunt ſe-des, nullum ergo, quod ad pœnas attinet, diſcrimen erit inter eos, qui uni-uerſa uitæ ſerie, perditiſſimè tranſacta, ſub ultimam uitæ cataſtropham, re-*

ſipuêre,

ſi puère, & eos, qui totius uitæ ſpacio, ſumma cum integritate & ſanctimo-
nia uſq; traducto, in pace tandem quieuère. Atq; ita decretum illud diuinum,
quo immotè ſemel ſtatutum eſt, noxijs exæquendas eſſe pœnas : (Quantum
(inquit) ſe glorificauit & in delicijs fuit, tantum date illi tormentorum) Apo.18.
aliud nihil erit quam ſomnium quoddam & inane puerorum crepitaculum.
Falſum quoq; erit Axioma illud, tanta omnium conſenſione receptum, & Rat.3.
ipſius etiam Lutheri calculo non ſemel adprobatum : nempe non omnes qui
hinc excedunt peßimos eſſe : nec rurſum optimos omnes : ſed quoſdam me-
dio modo affectos, hoc eſt (ut eorum uerbis loquar) neq; ualdè bonos, neq;
ualdè etiam malos : Friuola deniq;, quod abſit, meraq; commenta erunt, quæ Rat.4.
de Inferno, de Purgatorio, deque uniuerſa alterius uitæ politia, uel diuina
reuelatione, uel eorum certè, qui inde in lucem hanc denuo redierant, nar-
ratione, filijs hominum toties innotuère.

Quid quòd hæc ipſa demortuorum exſuſcitatio argumento minimè leui Rat.5.
Purgatorij ueritati atteſtetur? Nam cum iſtiuſmodi non emerſerint ex In-
ferno : ibi enim, communi lege, nulla eſt redemptio : nec rurſum ex cœleſti
paradiſo : eo namq; in loco nulla beatitudinis exiſtit adumbratio : conſe- Matth. 25.
quens fit, ut plæriq; omnes, qui poſt Chriſtum paſſum uitæ huic fuère reſti-
tuti, haud aliunde, quàm ex Purgatorij carcere, remeauerint : atq; hoc ipſum
uitæ ratio, quam illi ipſi exuſcitati poſtea inibant, documentis nequaq̃ ob-
ſcuris confirmabat.

Adde emendatorij ignis huius fidem, mentibus humanis adeo tenaciter Rat. 6.
hærere impreſſam, ut nulla natio, nulla hominum ſocietas, moribus & legi-
bus mediocriter inſtituta, hactenus reperta ſit, quæ non aliquem ſaltem pa-
rentandi, iuſtaq; demortuis perſoluendi ritum uſurpârit : Quemadmodum
hoc ipſum non ſolum apud ueteres poetas, Hom : Verg : & alios eius notæ Odyſſ.α.γ.
quamplurimos uidere eſt, uerumetiam apud primæ claßis Philoſophos. Eneid.6. Ouid.lib.2. Faſt.
Quod ſi qui ſecus ſenſiſſe aut feciſſe leguntur, illi quidem apud ethnicos Plato in Phæd. Azael lib.2.c.5.
pro feris & barbaris : apud Chriſtianos uerò pro hæreticis, ueræq; reli- Phi.
gionis inimicis ſemper ſunt habiti. Alcor.ar.10.

Deniq; Purgatorium inficiari aliud nihil eſt, quàm utramq; ex æquo,
Synagogam (inquam) & Eccleſiam, grauißimi erroris condemnare, & Rat.7.
ipſum nihilominus Chriſtum manifeſtæ uanitatis redarguere : ut qui ſecus
atq; promiſit, dilectam ſponſam ſuam in tanto hucuſq; errore & cæcitate
hærere paſſus ſit.

Hæc igitur

Hæc igitur cum ita habeant, non debet piè & Catholicè inſtitutus commoueri, aut à priſcis illis Chriſtianæ pietatis officijs deſiſtere: (Nam et hæc
Rat, 3. *quoq; Purgatorij fides, iam inde ab initio mirificè promouit, promouetq; maiorem in modum quotidie.) ſi qua ex Scripturis uel Patribus aduerſarij in medium proferunt, quæ prima fronte, Catholicæ huic ueritate refragari nonnihil uidentur. Nam cum iſtiuſmodi omnia apertè ſint falſa, dilui poſſunt: tametſi non cuiuis ſtatim dilutio, quæ aduerſarij importunitati, faciat ſatis, in mentem ueniat. Quæ res exemplo palam ut fiat, uiſum eſt ualidiores aduerſariorum arietes huc iam in aciem producere.*

Diluuntur præcipua Sectariorum argumenta.

Matth. 25. *OBijciunt igitur, Scripturas & Patres duo duntaxat loca agnoſcere: Cœlum uidelicet & Gehennam. Ibunt (inquit Chriſtus) hi in ſup-*
Eccleſ. 11. *plicium æternum, iuſti uerò in uitam æternam. Item: Si ceciderit lignum ad Auſtrum, aut ad Aquilonem, in quocunq; loco ceciderit ibi erit. Item: Ve-*
Matth. 25. *nite benedicti Patris mei poſsidete regnum etc: Ite maledicti in ignem æternum etc.*
Lib. 5. Hypo. *Rurſum. Primum (inquit Aug.) locum, ubi requies eſt perennis, fides Catholicorum credit eſſe Cœlum: ſecundum Gehennam, ubi omnis Apoſtata, & à fide alienus, æterna experientur ſupplicia: tertium penitus ignoramus. Aug. porrò & Chriſto aſtipulatur, Theophylactus Bulgarorum*
In Euang. Matt. *Epiſcopus: Animæ (inquit) defunctorum non oberrant in mundo: quia iuſtorum animæ in manu Dei ſunt. Peccatorum animæ hinc abducuntur in Infernum: ut anima diuitis, de quo dictum eſt: Et ſepultus eſt in inferno.*
Quin ipſa etiam (inquiunt) ratio hanc locorum δυάδα poſtulare uidetur: Nam quotquot hinc recedunt, aut fideles ſunt & credunt: aut pagani uel hæretici, & non credunt: iuſti uel iniuſti: amici uel inimici: filij regni uel filij iræ: Atqui filijs regni debetur hæreditas, Cum dederit (inquit
Pſal. 126. *Dauid) dilectis ſuis ſomnum, ecce hæreditas Domini: filijs autem iræ: diuinæ iræ calix: hoc eſt perpetuum Inferni incendium. Vnde etiam Epulo*
Luc. 16. *Euangelicus, ſtatim citra ullas inducias ad Tartara: Lazarus uerò mendicus & ulceroſus, ad Abrahæ ſinum abductus eſt.*
Verùm horum & ſimilium omnium, quibus Diabolus per miniſtros ſuos quorundam ſimplicium animos miſerrimè faſcinat, & tantùm non exæcat, unus omnino eſt ſcopus, una ratio, una ſolutio: Siquidem prædicta omnia
huc tendunt,

huc tendunt,ut intelligamus (ſecluſo interim infantium limbo,de quo hoc lo-co nihil certi deſinimus. Quamuis ob perpetuam damni pœnam non in-iuria Inferno poßit accenſeri.) Omnia (inquam) huc tendunt,ut intelliga-mus,non tres aut plures cum Pelagio: ſed duas dumaxat perennes anima-rum ſedes conſtituendas eſſe: ſiue eas proprijs nominibus appelles Cœlum & Infernum: ſiue metaphoricis Auſtrum & Aquilonem: dexteram & ſini-ſtram: Babylonem & ciuitatem ſanctam Hieruſalem,uel alijs quibuſcunq;. Math. 25.

At id interim nequaq̃ prohibet,quò minus plures temporaneas manſio-nes conſtituere liceat: Nam aliâs ſancti Patres, qui utiq; Auſtrum uerſus ceciderant,adhuc hærerent in limbo,quod aſſertu & impium,& à fide pla-nè alienum eſt. Purgatorium autem non eſſe aliquod perenne domicilium, ſed momentaneum: aut quædam potius anguſta uia, per quam rugoſa cute nonnihil defricata,ad illum fit tranſitus locum, in quo nulla offendit oculos macula aut ruga. Ephes. 5.

Porro autem cum addunt humanis excedentes,omnes iuſtos eſſe uel pec-catores,uaſa ignominiæ uel honoris,filios adoptionis uel perditionis: Hoc ita admittimus, ut tamen non idem de omnibus honoris uaſis, & adoptionis filijs ſtatuendum eſſe aſſeueremus: Nam licèt iuſti omnes ſint filij,non omnes tamen iuſti æquè ſunt perfecti,aut,qui ad regnum recipiantur, æquè idonei: ſed alij alijs iuſtiores,regnoq; capeſſendo digniores. Quod autem ex parte adhuc imperfectum eſt,id,niſi forſan,quod abſit,in æternæ damnationis ba-rathrum abijcere uoles,hic,uel alibi perficiatur,neceſſum eſt. Rom. 9. 2. Timot. 2. Gal. 4. Ephes. 1.

Vrgent rurſum: Poſtq̃ Chriſtus ſuo nobis ſanguine peccatorũ purga-tionem promeruit, quorſum (obſecro) cũ graui ſanguinis eiuſdem iniuria, aliud ab ipſo Purgatoriũ confingitur? Sed ſanè perfectam illam Chriſti ſa-tisfactionem, purgationem, propitiationem, redemptionem etc. ita recipit Eccleſia,ut nihilo tamen ſecius horum omnium applicationem cenſeat eſſe neceſſariam. Quare ut citra ullam clementißimi Redemptoris contume-liam, ſacratißimæ paßionis eius uirtutem per fidem, Sacramenta, & alia id genus munia,in nos transfundi, & corde credimus, & ore quoq; profite-mur: ita eam ipſam quoq; uirtutem, per Purgatorium ignem quorundam ſpiritibus communicari, & quodammodo incorporari, nequaq̃ diffitemur: Neq; enim ignis ille ex ſe, ullam expiandi uim habet, ſed ex Chriſti, cuius inſtrumentum exiſtit, morte & paßione.

Allegant & illud Propheticum: Quotieſcunq;(inquit Eze.) ingemuerit peccator pro peccatis ſuis, omnium iniquitatũ eius nõ recordabor amplius. Ezech. 18.

Apoc.14. Item illud Apoſtoli: Beati qui in Domino moriuntur, Amodo enim dicit ſpiritus, ut requieſcant à laboribus ſuis. Rurſum illud: Quodcunq; poteſt manus tua operare, quia nec opus, nec ſcientia, nec ratio erunt apud Inferos, quò tu properas. Verum hæc quoq;, & ſi qua eius farinæ ſunt alia, pari facilitate dilui poſſunt. Et quidem ad Ezechielem quod ſpectat, non ſolum is gemitum à peccatore poſcit, uerumetiam pœnitentiam, iudicium, præceptorumq; omnium obſeruationem & iuſtitiam quæ omnia, ut nemo eruditus ignorat, ſatisfactionis ſunt officia. Quare ſi hæc ad iuſtũ hic præſtita nõ fuerint, alio in loco ab eo præſtentur oportet.

Eccleſ.9.

Porrò autem D. Ioann: & Eccleſiaſtes, non de quibuslibet operibus uel laboribus, hæc aſſeuerant: alioquin enim ſecum ipſi pugnarent: ſed de meritorijs tantùm: cuiuſmodi nimirum & is quoq; inſinuat, qui noctem, in qua nemo operari poßit, uenire alicubi prædicat. Accedit particulam (Amodo) non τὸ requieſcant, ſed τὸ moriuntur uerbum, in græca additione afficere: Μακάριοι (inquit) οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπάρτι. Ναὶ, λέγει τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀποπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν. Hæc ſi latinè interpreteris, hunc ferè ſenſum reddunt: Beati in poſterum, uel ut noſter interpres habet, amodo, qui in Domino moriuntur: Sanè enim dicit ſpiritus, ut requieſcant à laboribus ſuis. Et uulgata lectione retenta, aliud adhuc nihil hoc ex loco inferri poteſt, quam fore ut Sancti poſt exhauſtos pro Chriſto & propter Chriſtum labores, tandem à moleſtijs & laboribus omnibus abſoluti, æterna illa beatitudine quietè potiantur: id quod nemo ſanæ mentis negauit unq̃.

Apoc.14.
Eccleſ.9.
Ioan.9.

Obijciunt deniq; Græcos, & uetuſtiores Eccleſiæ Latinæ Patres, Purgatorium non agnouiſſe: Sed utrumq; & falſum & commentitium eſſe, iam ante non minus fuſè, quàm perſpicuè à nobis oſtenſum eſt. Quod ſi qui Græcorum Purgatorium quandoq; reieciſſent, uel etiam nunc reijcerent, non ideo tamen non eſſet: Neq; enim à Græcis toties iam olim fidei naufragium paßis, petenda eſt fidei regula, ſed ob ea Eccleſia, quam hactenus nunq̃ in uera religione ceſpitaſſe, aut ſecùs quàm oportuit, ſenſiſſe manifeſtũ eſt. Quamuis etiam Theologos Græcos, qui unà cum Patriarcha & Imperatore ſuo ad Syn: Florentinam non parua frequentia conuenerant, nihil quicq̃ de Purgatorio: ſed tantum de ignis Purgatorij ratione hæſitaſſe, ex eiuſdem Synodi actis, conſtet clarißimè.

DE

DE PVRGATORII POE-
nis. Pars III.

IN Purgatorio duplex excruciat pœna, damni una, ſenſus altera: & D.Thom.4.d.21.q.1.ar.1.q.3.
utraq; inſigniter. Cum (inquit D.Auguſtinus) opus non ſit hominis ſed De vera & falſa
Dei, fructifera pœnitentia, inſpirare eam poteſt quandocunq; uult ſua miſe pœni.c.16.& 18.
ricordia: & remunerare ex miſericordia, quos damnare ex iuſtitia poteſt. De pœnit.d.7.c.nullus.
Sed quoniam multa ſunt, quæ impediunt & languentem retrahunt, pericu-
loſiſſimum & interitui uicinum eſt protrahere pœnitentiæ remedium: ſed
magnum eſt, cui Deus tunc inſpirat. Si quis igitur eſt, qui tunc quærat pœni-
tentiam, expectet Dei clementiam, maiorē ſentiens Dei bonitatem ſua nequi-
tia. Sed ſi etiam conuerſus euadat, uita uiuat, et non moriatur: non tñ pro-
mittimus, quod euadat oēm pœnam. Nā prius purgandus eſt igne purgatio-
nis, qui in aliud ſeculū diſtulit fructum conuerſionis. Hic aūt ignis etſi æter-
nus non ſit, miro tñ modo eſt grauis: Excellit enim oēm pœnam, quam unq̄
paſſus eſt aliquis in hac uita. Nunq̄ in carne tanta inuenta eſt pœna, licet mi-
rabilia paſſi ſint Martyres tormenta, & multi nequiter iniqui, tanta ſuſti-
nuerunt ſupplicia. Idē rurſum: Sed dicit aliquis, Non pertinet (inquis) ad
me quamdiu moras habeam, ſi tñ ad uitam perrexero. Nemo hoc dicat fra- Ser.41.de ſanctis
tres Chariſſimi: Quia ille Purgatorius ignis durior erit, quam quicquid
poteſt in hoc ſeculo pœnarum uideri, aut ſentiri.

Et alio idem rurſus in loco: Si (inquit) ædificarent aurum, argentum, In Pſalm. 37.
& lapides precioſos, de utroq; igne ſecuri eſſent, non ſolum de illo æterno,
qui in æternum cruciaturus eſt impios, ſed etiam de illo, qui emendabit eos,
qui per ignem ſalui erunt. Dicitur enim: Ipſe autem ſaluus erit, ſic tamen
quaſi per ignem. Et quia ſaluus erit, contemnitur ab hominibus. Ita planē
quamuis ſalui per ignem: grauior tamen erit ille ignis, quam quicquid ho-
mo poteſt pati in hac uita. Hactenus Auguſt. & rectè:

Nam etſi nulla culpa ſit tanta, quæ per Chriſti gratiam, & dignos pœni- Ezech. 19.
tentiæ fructus in hac mortali uita, citra Martyrium, aboleri non queat, tamen D.Tho.3 d.19.art.3 q.2.4 d.15.
quia Deus Opt. Max. patientis uoluntatē magis ſpectat, quàm ſuppliciorū q.2 art.2.q.3.d.
grauitatē, fit ut reatus pœnæ, qui perexiguo corporis cruciatu in hoc ſeculo 17.q.2.art.1.q.18
quandoq; expiari poterat, in altero, ubi pœnæ non ultrò (ut hic conſuetum d.18.q.1.art.3.
eſt fieri) ſuſcipiuntur: ſed pro culparū ratione, & quantitate ad æquiſſimi d.20.art.1.q.3.
iudicis arbitriū irrogantur, uix maximis tandē pœnarū imbribus eluantur. D.Thom.q.7.a.1.10.de mal.

Nec hinc tamen conſequitur pœnam illam emendatoriam eſſe omninò inuoluntariam: Eſt enim uoluntaria, licèt non eo modo, quo Martyrium, aut uitæ huius μετάνοια. Etenim uera uitæ huius pœnitentia, quod ſponte, nemine prorſus cogente aut imperante, ſummatur, abſolutè uoluntaria dici poteſt: Purgatorij uero cruciatus, neq; ſponte ſuſcipiuntur, neq; ea quoq; animi promptitudine & alacritate, qua Martyrium ſolet, à patientis uoluntate acceptantur: (mallent enim, qui in Purgatorio detinentur, ſi quidem fieri id poſſet, à pœnis illis immunes eſſe) ſed diuinitus, propter delicta, illati, non ſecus ferè atq; amara catapotia ab ægris, ab iiſdem deuorantur: citra ullam tamen impatientiam, aut animi perturbationem.

D.Tho.4.d.21. q.1.art.1.q.4.

Hæc autem qualiſcunq; pœnarum deprecatio, Charitati non eſt aduerſa, aut aliquo etiam cum uitio coniuncta. Nam præterquam quod nullus, in altero ſeculo, nouo merito aut peccato ſit locus: (aliâs enim iuſti, & certò iam ad uitam deſtinati, ſalutis iacturam facere adhuc poſſent) nulla etiam pœna, cùm ſit malum quoddam, ei præſertim, cui infertur, per ſe rectè expeti poteſt, ſed tantum per accidens, quatenus nimirum ad magnum aliquod commodum eius perpeſſione deuenitur.

D.Tho.12.q.87. art.6.4.d.21.q.1. art.q.4.

Vnde ut graui morbo preſſo, citra peccatum, atq; adeò citra ullam impatientiæ notam, ad ſanitatis beneficium auidè anhelare licet, eiuſq; recuperandæ cauſa, quiduis quod legi diſſentaneum non ſit, pertentare: ita Iuſtorum animis, ſalua patientia, diuinaq; amicitia integra, ab immanibus illis ſupplicijs abſolui, Chriſtoq; Redemptori noſtro in cœleſti fœlicitate coniungi, ardenter deſiderare fas eſt.

Sed nec altera quoq; pœna, quam damni nomine exprimunt, acerbitatis expers eſt. Nam cum Sanctorum animæ largo diuinæ gratiæ lumine perfuſæ, corporeáq; mole iam exutæ, flagrantiſſimo originis ſuæ clarè contuendæ deſiderio teneantur, neq; eo tamen beneficio ſua præpeditæ culpa, potiri adhuc ualeant, ſupra quam dici aut credi poteſt, dilatione illa affliguntur.

Pſal.41.119. D.Tho.12.q.88. ar.6.4.d.17.q.2. art.3.d.46.in lit. 3.c6.Gen.c.141.

Solet quidem in hac mortali uita, ſummum ſummi illius boni deſiderium & amor, ingenti gaudio, ſpiritaliq; ſuauitate amantium pectora nonnunquam perfundere: Verùm quandò Purgatorium non uoluptatis aut conſolationis, ſed pœnæ & ſatisfactionis eſt locus, mira quadam Dei Opt. Max. diſpenſatione fieri creditur, ut illud ipſum deſiderium, & cæterà quoq;, quæ aliâs afflictis mentibus nonnihil uoluptatis adferre aſſolent, quaſi naturæ ſuæ oblita, nihil iſtiuſcemodi efficiant.

2.Cor.12. D.Tho.3.d.27. q.art.1. 1.q.20. art.2.

De hac damni pœna D. Chryſoſtomus alicubi ſic ſcriptum reliquit. Nouimus:

nimus (inquit) pleroſq; ſolum Gehennam abhorrere : Ego autem caſum illum à gloria Gehenna multo maiorem eſſe aio : Et addit: Imò ſi Gehennarum decem millia ponas, adhuc nihil tale eſt, atq; excidere à beata illa uita. Hæc ille de æterni exilij pœna, quæ tamen moræ ſeu temporis analogia ſeruata, hic quoq; locum habere, dubium nullum eſt. Hom. 23. in Matth.

At interim utraq; Purgatorij pœna ita eſt acerba, ut ſua tamen acerbitate his, qui eo in loco purgationi dant operam, rationis lucem non adimat, aut deſperationis laqueum iniiciat, aut eorundem etiam patientiam frangat : Hæc enim, & ſimilia omnia in uitium, nouumq; demeritum, quod ne in inferno quidem, nedum in Purgatorio locum habet, apertè degenerant. Io. 9. D. Thom. 22. q. 113. ar. 4. ad 2. 4. d. 21. q. 1. art. 3.

Scripſit librum de mortalitate Cyprianus, (inquit D. Auguſt.) in quo propterea dicit, non ſolum non eſſe fidelibus inutilem mortem, uerumetiam utilem reperiri, quoniam peccandi periculis hominem ſubtrahit, & in non peccandi ſecuritate conſtituit. Ait (inquam) ille peccandi pericula nec deeſſe in iſta uita, nec ſupereſſe poſt iſtam. Vbi & illud teſtimonium ponit de libro Sapientiæ : Raptus eſt ne malitia mutaret intellectum eius. Et paulo poſt : His atq; huiuſmodi Doctor ille Sententijs in Catholicæ fidei luce clariſſima, ſatis apertè teſtatur, uſq; ad huius corporis depoſitionem peccandi pericula, tentationeſq; metuendas, deinceps nulla talia quemq̃ eſſe paſſurum. Quod etſi non teſtaretur, quando hac de re Chriſtianus qualiſcunq; dubitaret ? De præd. ſ. c. 14.

Vndè qui pœnarum Purgatoriarum atrocitate quoſdam ita abſorberi tradunt, ut planè ubi ſunt, aut quo in ſtatu uerſentur, non intelligant : Si de eo, quod plurimum accidere ſolet, id affirmant : non ſolum Scripturæ & Patrum traditioni, uerum communis quoq; ſenſus iudicio manifeſtè repugnant. D. Thom. 4. d. 21. q. 1. q. 4.

Nam cum iſtiuſmodi grauiſſimis cruciatibus pateant : neq; Deum, primarium beatitudinis obiectum, ſecus quàm ænigmaticè, præſens adhuc habeant, facilè intelligunt ſe ueræ perfectæq; illius fœlicitatis etiamnum degere exortes : Rurſum cùm creatorem & iudicem ſuum ardenter diligant, paternæq; eiuſdem miſericordiæ ualidiſſimè confidant, ſe eorum è grege, qui in inferno poſiti, implacabili in Deum Opt. Max. odio perpetuò feruntur, nullaq; omnino potiundæ beatitudinis ſpe fulciuntur, nequaq̃ eſſe, certiſſimè norunt. Deniq; cùm nullius exterioris, interioriſue ſenſus miniſterio utantur, totumq; quod intra ſeſe latitat, clariſſimè conſpicentur, corporis ergaſtulo ſe iam exceſiſſe, nequaq̃ ignorant. D. Aug. de vera & fal. pœnit. c. 16. & 18. & in Pſal. 37. Et ſer. 141. de Sanct.

E 3 Nec

Nec obſtat his Eccleſiam in funebribus quibuſdam precationibus ſubdubitantis perſonam uideri aſſumere: Domine (inquit) Ieſu Chriſte, libera animas omnium fidelium defunctorum de pœnis inferni, & de profundo lacu: Libera eas de ore Leonis, ne abſorbeat eas Tartarus: Ne cadant in obſcurum, ſed Signifer ſanctus Michael repræſentet eas in lucē ſanctam, quam olim Abrahæ promiſiſti, & ſemini eius: Siquidem has, & ſi quæ extant aliæ id genus εἴτε αὐξήσεις εἴτε καταχρήσεις ea potiſſimum de cauſa precibus ſuis admiſcet, quò Purgatorij cū Inferno cognationem, ſiue loci naturam, ſiue cruciatuum acerbitatem ſpectes, clarè nobis ob oculos ponat.

Orat itaq; pia mater miſericordiarum Patrem, ut pro ſua immenſa clementia omnium piè defunctorum miſereatur, ne Purgatorium, (quod &
Pſal. 17. 29. 65. Tartarus, & Infernus, & os Leonis, & portæ inferi, & lacus profundus,
Ioh. 4. et alijs compluribus eiuſmodi nominibus, propter cauſas non ita multo ante
Zachar. 9. Eſa. 38. expoſitas denominatur) eas abſorbeat in obſcuraue prolabi ſinat: hoc eſt eò iam prolapſos, diu multumq; detineat: Nam pertinax illa detentio non immeritò continua quædam abſorptio uel demerſio, iuris interpretatione cenſeri poteſt.

Hac tamen expoſitione, eorum interpretationi nihil derogatum uolumus, qui eiuſmodi precandi formulas, tametſi generales, non generatim tamen ad omnes, ſed ſpeciatim ad eos duntaxat referendas tradunt, quorum finale iudicium adhuc pendet. Nam præter legem quorundam iudicia ad tempus ſuſpendi uel differri poſſe, ne ipſi quidem aduerſarij negant.

Serm. de Diuite & Lazaro. Quandò (inquit Lutherus) incertos nos reliquit Deus, quæ animarū ſit conditio, & incertos nos eſſe oportet, quicquid cū illis agat Deus: nec uolumus, nec poſſumus uetare, aut peccato imputare, ſi qui pro illis orent: Siquidem ex Euangelio docemur pleroſq; mortuos reſuſcitatos eſſe, qui tū (fateri enim id cogimur) finale iudiciū nondum receperant, Ideo nec de quoq; certi eſſe poſſumus, eum iudicium ſuum finale recepiſſe. Id quia incertum eſt, nec conſtat, ſit ne anima ſuo iam condemnata iudicio, peccatum non eſt, ſi pro ea ores: ſed ita ut è re incerta certam non facias, ſed dicas: Domine ſi ea eſt huius animæ conditio, ut iuuari queat, oro propitius & miſericors ſis illi. Hæc Lutherus nondum totus in reprobum ſenſum traditus.

Vtcunq; prædictas preces interpretēre, certū eſt pie defunctorū ſpiritus, purgatorijs flammis quocunq; pacto mancipatos, de ſua ſalute nō eſſe incertos: Quamuis fortè quidam eorum, de quadā perfectæ ſalutis, hoc eſt, gloriæ περιστάσει poſſint eſſe certiores. Conſtituunt eū Scolæ, et rectè, triplicē perfectæ

fectæ ſalutis certitudinem: unam patriæ, alteram uiæ, tertiam inter utramq; mediam. Certitudo patriæ, quod ſit gloriæ iam adeptæ, non oēm ſolùm timorem, ſed oēm quoq; expectationē excludit: Certitudo aūt uiæ ſeu uitæ huius, utrumq; includit, timorem (inq̄) & expectationem: Eſt enim certitudo hæc eorū, qui adhuc uerſamur in pugna, cuius uictoria plerunq; eſt anceps: Media inter has ſalutis certitudine utuntur, q detinemur in Purgatorio. Siquidem hæc Purgatorij certitudo, ita omnem damnationis excludit formidinem, ut tamen beatitudinis expectationem neceſſariò includat. Nec enim illi adhuc peruenerunt ad palmam, ſed huc per tormenta contendunt: nec omnes fortè compertum habent, quando tandem eò ſint peruenturi. 2.Timo.2. Apoc.3.

Cæterum inter ſenſus & damni pœnam, hoc pleriq; intercedere putauerunt: nempe quod hæc in quadam priuatione, quæ ſecundum ſe intentionem, aut remiſsionem non admittit, conſiſtens, ex æquo excruciat omnes: illa uerò, quod noxis ad amuſsim commenſuretur, non ex æquo affligat quóſuis, ſed plus minusúe, prout unuſquilibet pluribus paucioribusúe debitis obſtrictus tenetur. D.Thom.1.q.11. art.4.q.49.ar.3. 12.q.22.art.2.

Veruntamen non minori probabilitate ducuntur, qui utramq; pœnam, atrociùs in illos deſæuituram defendunt, qui grauioribus culpis exilium illud promeruerunt: alioquin enim, quod abſurdiſsimum, atq; adeò etiā à ſummi illius æquiſsimiq; Iudicis æquitate alieniſsimum eſt: ſceleratiſsimus quiſq; ingentem illam æternæ beatitudinis iacturam, non magis ſentiret, quam infantulus nullo fidei ſacramento ſuſcepto extinctus.

In uitæ huius curriculo, boni impenſiùs expetiti deſiderium ſæuiùs plerunq; afflictat: Verum hoc damnum, ſi quod tamen in altero ſeculo eſt: (nam Patres in Limbo, beatitudinis dilationem pacatiſsimo animo tuliſſe creduntur) aliunde, puta uel celerioris liberationis ſpe, uel maioris gloriæ expectatione, uel priuata aliqua & extraordinaria conſolatione, uel alio deniq; quopiam eiuſmodi, facili negotio compenſari poterit. Nec enim Deo arduum fuerit, quod hic deeſt, illic adiungere, & è diuerſo. D.Tho.3.q.52. art.2. 3.d.26. q.2.art.5.

At utcunq; hæc damni pœna ſe habeat, certum eſt, pœnam ſenſilem non eſſe ubiq; parem: ſed pro meritorum ratione maiorem uel minorem: ſiue eam diuerſitatem ex pœnarum intenſione metiâris, ſiue ex mora, ſiue ex utroq; ſimul.

Cæterùm quū Deus Opt. Max. oēs omnium electorū ſuorum næuos ignis illius miniſterio facilimè queat abolere, ſicut reipſa etiā abolet, nō ſecus atq; radijs

D.Tho.4.d.21. q.1.art.2.q.5. radijs ſolaribus mundum hunc inferiorem illuminat: ſuperuacaneum fuerit, á bonis ne an á malis angelis iuſti in Purgatorio torqueantur, in quæſtionem deuocare. Mitto hic neutros munus hoc plectendi decenter ſatis obire poſſe: Sunt enim alteri eorum ciues & ſocij: alteri in extremo conflictu, á quo uictoria denominari ſolet, ab iiſdem debellati.

DE DEFVNCTORVM ſuffragijs. Pars IIII.

SVffragiorum nomine neq; politicam aliquam ψηφοφορίαν, neq; Eccleſiaſticam Χειροτονίαν hoc loco accipimus: ſed quoddam ſpiritale præſidium, quod charitatis uinculo inter ſe uniti, per ſatisfactionis aut interceßionis modum, ſibi inuicem impendunt.

Eſt autem mutua hæc operum communicatio, non ſolum utilis, noſtræque naturæ conditioni quàm maximè conſentanea, uerumetiam diuinarum literarum teſtimonijs inſigniter commendata. Alter (inquit Apoſtolus) alterius onera portate, & ſic adimplebitis legẽ Chriſti. Et alius rurſum: Orate (inquit) pro inuicem ut ſaluemini. Et illuſtri exemplo rei huius neceßitatem anterior ob oculos ponens, alio in loco hunc denuo in modum ſcribit.

Galat. 6.

Iacob. 5.

Pro ſe inuicem (inquit) ſollicita ſunt membra, & ſi quid patitur unum membrum compatiuntur omnia membra. Et ſiue gloriatur unum membrum, congaudent omnia membra. Vos autem eſtis corpus Chriſti, & membrum de membro. Rurſum: Nam & corpus non eſt unum membrum, ſed multa: Si dixerit pes quoniam non ſum manus, non ſum de corpore, non ideo non eſt de corpore? Si totum corpus oculus, ubi auditus? Si totum auditus, ubi odoratus? Nunc autem poſuit Deus membra, unumquodq; eorum in corpore, ſicut uoluit. Quod ſi omnia eſſent unum membrum, ubi corpus? hæc ille de membrorum inter ſe κοινωνία.

1.Cor.12.

Eodem cap.

Eſt nihilominus non modicum inter naturale & myſticum corpus diſcrimen: Siquidem in omnibus phyſici corporis partibus, una duntaxat uita exiſtit, quæ etiam á corde uel capite exorſa, ad reliquias eiuſdem corporis partes, certo quodam ordine ſeſe diffundit: neq; ordine illo eodem naturali ſeruato, ſe diffundere non poteſt: Nam ut in ſolis uiribus non eſt poſitum, ſuum in ſe lumen citra communicationem continere: aut loco coniunctione traiecto, in remotiorem illud transfundere: ita quoq; in cordis arbitrio neutiq̃

Phil. 2. de ani. T.31.3.de par. animal.c.4.7. & 2.c.10. Alex.1.de ani.c. vlt. Aue.7. Phyſ.com. 4.

neutiū ſitum eſt, ſenſum aut motum, citra utriuſuis communicationem in ſe continere, aut uicinioribus corporis partibus neglectis, remotiora tantùm membra uegetare.

At uero in corpore myſtico longè aliter res habet: Nec enim una dun-
taxat hic adeſt uita aut uitæ operatio: ſed ſingula Eccleſiæ membra ſuam
ſortiuntur uitam, ſuamq; peculiarem operationem. Sicut ſingula quoq; per
ſe totum quoddam exiſtunt, nullam neceſſariam cum cæteris connectionem
habentia. Sed neq; primum ſpiritalis uitæ huius principium, quod eſt Chri- Ioan. 5.
ſtus, (Ab eo namq; ueluti à capite, gratiam omnem in myſtica eiuſdem mem- Matth. 24
bra deſcendere certum eſt) neceſſariò alicui uitæ ſpiritum influit: Sed libe-
rè cui uult, quando uult, prout uult, quibuſcunq; tandem influit, eundem in- Rom. 8.
fluit: idq; nulla ordinis aut perſonarum habita ratione: Neq; enim prius
conuertit Sacerdotum Principes, uel Iudæorum proceres, & per hos reli-
quum Palæſtinæ uulgus: ſed membris illis primarijs poſthabitis, Apoſtolos,
aliosq; nō paucos ex infima plebe Iudæos, in gratiæ ſuæ κοινωνίαν recepit.

Habet autem hæc ſpiritalium beneficiorum communicatio (Nam de ciui-
lium operum communione hic iam ex profeſſo nihil diſputamus) non modò
inter uiuos, intra uaſtos ſeculi huius fluctus etiamnū cōſtitutos, locū: uerum-
etiam inter uitæ huius munere iam pridem perfunctos: Nam & uiui mor- Aug. lib. de cura
tuis, et mortui uiciſſim uiuis patrocinari poſſunt: quamuis interim non om- pro mort. ag. c. 4 2. Macha. 12.
nes ſingulis, nec ſinguli omnibus: ſed alij alijs, prout alij alijs melioris dete- 2. Macha. 15.
rioriſue conditionis extiterint.

Enimuerò nulli (opinor) Catholicorū dubium eſt, infantibus cum Origi-
nis labe hinc abreptis, uiuentiū ſuffragia, quantæcunq; efficacitatis ea fue-
rint, ad immortalitatis gloriam obtinendam prodeſſe non poſſe: Sunt enim
eiuſmodi omnes, (niſi qui forſan eorum, præter uſitatum rerum curſum, huic
denuo uitæ reſtituantur,) à regno Chriſti ſimpliciter præſcripti, uitæq; ſpi-
ritalis, quæ ſola ſuffragiorum omnium fundamentum eſt, omnino expertes.

Noli (inquit D. Auguſt.) credere nec dicere Sacrificia Chriſtianorum De anima & eius
pro ijs, qui non baptizati de corpore exierunt, offerendum, ſi uis eſſe Ca- orig. lib. 3. c. 12.
tholicus. Quia nec illud, quod de Machabæorum libris cōmemoraſti Sacri-
ficium Iudæorum pro ijs, qui non circumciſi de corpore exierunt, oſtendis
oblatum. Item Conc. Bracharenſe primum, Catechuminis ſine redemptio- Can. 35
ne Baptiſmatis defunctis, ſimili modo non oblationis ſanctæ commemora-
tio, nec pſallendi impendatur officium: Nam & hoc quoq; per ignoranti-
am uſurpatum eſt.

Quod ſi piorum opera eiuſmodi infantulis, qui tamen propter noxæ parũitatem mediocriter boni uideri poterant, opẽ ferre non queunt: multò ſanè minus uiliſsimis illis Tartarij ignis mancipijs auxilio erunt. Si cuius opus
1.Cor.13. *arſerit, (inquit Apoſt.) detrimentum patietur: Ipſe autem ſaluus erit, ſic tñ quaſi per ignem. Hic Aug. Multi (inquit) ſunt, qui lectionem iſtam malè*
Ser.41.de Sanct. *intelligentes, falſa ſecuritate decipiuntur, dum credunt, quod ſi ſuper fundamentum Chriſti capitale crimen ædificant, peccata ipſa per ignem transitorium poſſe purgari, & ipſi poſtea ad uitam perpetuã peruenire. Intellectus iſte, fratres chariſsimi, corrigendus eſt, quia ipſi ſe ſeducunt: qui taliter ſibi blandiuntur: illo enim tranſitorio igne, de quo dixit Apoſtolus: (Ipſe autem ſaluus erit, ſic tamen quaſi per ignem.) non capitalia, ſed minuta peccata purgantur.*

Et alio rurſum in loco: Creduntur (inquit) à quibuſdam etiam ij, qui
In Enchir.c.67.68. De fide & oper.c.14.15.16. De ciui.c.21.26. lib.21. *nomen Chriſti non relinquunt, & eius lauacro in Eccleſia baptizantur, nec ab ea ullo ſchiſmate uel hæreſi præſcinduntur, in quantis libet ſceleribus uiuant, quæ nec diluunt pœnitendo, nec eleemoſynis redimant, ſed in ijs uſq; ad huius uitæ ultimũ diem pertinaciſsimè perſeuerent, ſalui futuri per ignem: licet pro magnitudine facinorum flagitiorumq; diuturno, non tñ æterno igne puniti. Sed qui hoc credunt, et tñ Catholici ſunt, humana quadã beniuolentia mihi falli uidẽtur: Nã ſcriptura diuina aliud cõſulta reſpõdet.*

In Enchir.c.110. 13.q.2.c.Epiſ.op. *Veruntamen quòd idem Aug. de Suffragiorũ ui diſſerens, alibi affirmat: Quibus proſunt Suffragia, ad hoc prodeſſe, ut plena ſit remiſsio: uel certè ad hoc, ut tolerabiliter eorũ ſit damnatio: non defuère, qui exiſtimarent, iuſtorum patrocinia, quibuſdã etiam damnatis, ſi nõ ad plenã pœnarum relaxationem, ſaltem ad qualemcunq; earundem mitigationem conducere poſſe.*

Sed ſanè ſi hæc de pœna per Iudicẽ actu iam irrogata aſſeuerãt, uehementur hallucinantur: Nam ſiue eam pœnarũ imminutionẽ per continuã partiũ ablationem cum Propoſitiuo & Forretano: ſiue per ſubiecti corroborationem, cum Altiſsiodor. & alijs quibuſdam conſtituant, ſemper conſequitur, Inferni cruciatus, cum non ſint infinitæ intenſionis, multiplicatis Suffragijs tandem omnino aboleri poſſe. Quod credere uel aſſerere aliud nihil eſt, quàm præceps in Origeniſtarum errorem abire.

Quod ſi cum non nullis affirmare fas ſit, pœnas ex remiſsis peccatis reliquas abſq; gratia per ſolam ſatisfactionem, uel ſatispaſsionem induci poſſe, idq; in utroq; ſeculo, tutò quoq; ſuſtinere liceret, iuſtorum Suffragia quibuſdam etiam damnatis opitulari poſſe: Sed quia communi Catholico-

rum

rum omnium conceptione Infernus nullam, neq; redemptionem, neq; pœnarum relaxationem admittit, ne hanc quidem interpretationem admittendam cenſemus.

Locus igitur ex Aug. citatus aliud nihil probat, quā pœnas oēs purgatorias, quæ propter cruciatuū atrocitatē damnationis nomine nō infrequenter ſignificātur, per Suffragia delebiles eſſe. Et hoc rectè: Nā ſi Suffragiorū uires fuerint ualidæ, pœnarum aūt debitum exiguum, quicquid pœnarū erat reliquum, abſumitur omnino: Contra uerò ſi debitum fuerit grande, Suffragia autem tenuia, ſuperſtes pœna tolerabilior, hoc eſt remiſſior uel cōtractior eorum uirtute redditur, non tamen in ſolidum perimitur.

Si ſolam Suffragiorum radicē, hoc eſt gratiam uel charitatē ſpectemus, dubium nullū eſt, quin uiuorū Suffragia Sanctorū ſpiritibus quoq; utilia eſſe queant: Verum quòd propria eorum ratio præter charitatis nexum, ſimul etiam pœnarum debitum ponat, quod in eiuſmodi locum nullum habet, ſit ut uiuorum Suffragia perfecta fœlicitate donatis, uel omnino nihil proſint, uel certè non ea proſint ratione, qua his, qui ſatisfactorijs pœnis tenentur adhuc obſtricti, prodeſſe ſolent.

Cū igitur in Originis labe, uel qualicunq; lethali crimine extincti, nullius ſpiritalis aut temporalis præſidij fructum percipere ualeant, neq; Beati ullis omnino externis opibus indigeant: quippe qui nullius rei penuria laborent, conſequens ſit, ut ij ſoli hiſce Suffragiorum auxilijs iuuari queant, qui charitatis Chriſti participes effecti, nō nullius adhuc pœnæ uel culpæ debito tenentur irretiti, ubicunq; tandem locorum exiſtant: Nam et illi quoq;, qui in Purgatorio detinentur, licèt alia ratione ac nos mortales, adhuc tamen in uia hærent, eorumq; de numero eſſe cenſentur, qui teſte D. Auguſt. tam boni non ſunt, ut uiuorum Suffragijs non indigeant: nec rurſum tam mali, ut hæc ijs prodeſſe non ualeant.

Sed nec ſolus Auguſt. huius eſt ſententiæ, ſed reliqui quoq; tam Grecæ quàm Latinæ Eccleſiæ Patres ac Doctores. Pro omni (inquit frater Domini) anima Chriſtiana afflicta & uexata, miſericordia & auxilio indigente, & ut errantes reuertantur, et redeant ad pietatem, ut infirmi conualeſcant, captiui liberentur, patreſq; ac fratres noſtri, qui ante obierunt, in pace requieſcant Dominum oremus. Et infra: Fac (inquit Domine) ut oblatio noſtra grata & acceptabilis ſit, per Spiritumſanctum ſanctificata, in propitiationem peccatorum noſtrorum, & eorum, quæ populus per ignorantiam admiſit, & in requiem animarum eorum, qui ante nos dormierunt.

In Liturgia ſua

Li. 5 Hiſt. Apoſt. *Sanctus* Abdias *Babyloniorum* Epiſcopus: *Die ſequenti (inquit), qui erat dies tertius à die mortis* Druſianæ*: cum ſanctus* Ioannes*, & uir mulieris* Andronicus*, matutinis horis ad tumulum conueniſſent, ut ſacra peragerent, Ecce claues ſepulchri non inueniebantur etc.*

c. 7. Eccle. Hiarc. *Sanctus* Dionyſius *Areopagita*: *Tum accedens diuinus Antiſtes, ei (defuncto) ſanctiſſimas preces adhibet, quibus ritè perfectis, & ipſe eum, qui à uita migrauit, ſalutat: & ſecundum eum omnes unà, qui adſunt: Cum autem omnes conſalutarunt, tum Antiſtes mortuum oleo perfundit, ſanctaq; precatione, pro omnibus adhibita, in loco honorato corpus, cum alijs eiuſdem ordinis ſanctis corporibus, reponit & condit.*

Lib. 3. in Iob. Origines *Adamantius*: *Nos natiuitatis diem non celebramus, cum ſit dolorum atq; tentationum introitus, ſed mortis diem celebramus: utpote omnium tentationum effugationem. Diem mortis celebramus, quia non moriuntur hi, qui mori uidentur. Propterea & memorias Sanctorum facimus, & parentum noſtrorum uel amicorum in fide dormientium, deuotè memoriam agimus: tam illorum refrigerio gaudentes, quàm etiam nobis piam conſumationem in fide poſtulantes. Sic itaq; non diem natiuitatis celebramus, quia in perpetuum uiuent ij, qui moriuntur. Celebramus nimirum religioſos cum Sacerdotibus conuocantes, fideles unà cum clero inuitantes, adhuc egenos & pauperes, pupillos & uiduas ſaturantes: ut fiat feſtiuitas noſtra, in memoriam requiei defunctis animabus, quarum memoriam celebramus: nobis autem efficiamur in odorem ſuauitatis in conſpectu æterni* Dei.

Lib. de varijs quæſt. q. 34. *Diuus* Athanaſius: *Quid ergo? Num ſentiunt aliqua beneficia etiam peccatorum animæ, cum ſuper illas fiunt conuentus, & peractiones bonorum operum & oblationum? Reſponſio: Si non aliquod beneficiũ participarent ex illo, non utiq; in cura & exequijs eorũ fieret commemoratio. At ſicut uitis floreſcit extra in agro, et odorem eius ſentit in uaſe uinum recluſum: ſicq; confloreſcit etiam ipſum: ita intelligimus peccatorum animas participare aliqua beneficia, ab exangui immolatione & gratificatione pro ipſis facta, ſicut ſolus ordinat & præcipit, qui mortuorum & uiuorum poteſtatem gerit Deus noſter.*

Hom. 3. de Epiphania. *Euſebius* Emeſenus: *Fœlices, qui nunc bene agunt, utentes facultate, uel corpore ſuo contenti, & de ſuo largi, in ſe caſti, in alios incruenti, ab huius profundi flamminea nocte ſe redimũt. Hæc pœna illos manebit, qui amiſſo & non ſeruato Baptiſmo, in æternum peribunt: ad quos dicetur, ut eant in ignem æternum, qui paratus eſt diabolo, & angelis eius. Hi uerò qui*

temporalibus

temporalibus pœnis digna geſſerunt, ad quos ſermo Dei dirigitur: Quod non exeant inde, donec reddant nouiſſimum quadrantem, per fluuium igneum, de quo propheticus ſermo commemorat: Et fluuius rapidus, qui currebat ante eum, peruada ſeruentibus globis horrenda tranſibunt, Quanta fuerit peccati materia, tanta erit pertranſeundi mora: quantum accreuerit culpa, tantum ſibi ex homine uindicabit flammæ rationabilis diſciplina: & quantum ſtulta iniquitas geſſit, tantũ ſapiens pœnæ deſæuiet &c. Matth. 5.

S. Baſilius Epiſcopus: Sancti Ioannis percurſoris & Baptiſtæ, Sancti illius N. cuius memoriam facimus, & omnium Sanctorũ tuorum, quorum poſtulationibus uiſita nos Deus. Et memento omnium dormientium in ſpe reſurrectionis uitæ æternæ, & refrigera eos, ubi uiſitat lux uultus tui. Memento etiam Domine omnium petentium magnam miſericordiam tuam, & omnium amantium nos & odientium, & poſtulantium nos indignos orare pro illis. In Liturgia ſua.

S. Greg. Niſſenus: Nihil abſq; ratione & utilitate, à prædicatoribus & diſcipulis Chriſti traditum, & in omnibus Eccleſijs Dei prædicatum. Res autem modis omnibus utilis, & Deo imprimis grata, in diuinis præclaris ſacris operationibus eorum, qui in recta fide deceſſerunt, manifeſtam facere memoriam. Vide Damaſc. ſermone de his qui in fide dormierunt.

S. Effrem Edeſſenus. Ego Effrem morior, notum igitur ſit uobis omnibus ô uiri Edeſſeni: Teſtamentum enim uobis relinquo monumenti, ſymbolum doctrinæ ueritatis, ex ea, quæ mihi gratia impartita fuit, ut in orationibus mei memoriam faciatis, ſcientes & cognoſcentes me. Et nunc uolens fratres mei admonere uos, & firmiter ſtabilire, ut poſt tranſitum meum aſſiduè, in ueſtris orationibus mei memoriam faciatis. Accedentes nunc claudite mihi oculos, ſuper eos manus ueſtras imponentes. Reminiſcamini autem mei abiecti, in pijs & ſanctis ueſtris orationibus, & aſſiduè pro mea paruitate offerre dignemini. In Teſtamento ſuo.

S. Petrus Epiſcopus Alexandrinus. Erant plurimi eorum Monachi eremum incolentes, numero uiginti tres, cum quibus paulò poſt Diaconus à dilectiſſimo fratre noſtro Damaſo, Romanæ ciuitatis Epiſcopo, deferens nobis conſolatorias communicationis Epiſtolas, manibus poſt tergum uinctis, publicè ab ipſis ſpiculatoribus ducebatur, ueluti aliquis reus inſignis, & homicidarũ uerberibus coæquandus, lapidibusq; ſimul & plumbo ceruicibus eius laceratis, ad mare ductus eſt: & ſicut illi, ſine ſumptibus, ſine ullo ſolatio, in metallium deportatus exilium. Cumque iudex ille multos In Epiſtolis

quoq; infantium cruciaſſet, quidam eorum morientes, neq; parentum neq; fratrum exequijs ſolennibus ſunt potiti.

In oratione 7.

Georgius Nazianzenus. *Quod ſi (inquit inter cætera) parua hæc & minus digna exiſtunt, ſcimus tamen* Deo *acceptum eſſe, quidquid fit pro uiribus. Et hæc quidem præſtitimus, alia autem præſtabimus: ac ſingulis annis nos, qui ſuperſtites ſumus, honores hos inſtaurabimus, & defunctorum renouabimus memoriam. Verum ô* Domine *omnium, nunc quidem* C*æſarium ſuſcipe, peregrinationis noſtræ primitias, ſiue nouiſſimum primum, tuis concedimus rationibus, quibus omnia feruntur.*

Orat. de uera Eccleſia.

S. Ephiphanius Epiſcopus: *In his (inquit) qui uita defuncti ſunt, ex nomine memorias faciunt, orationes ad* Deum *perficientes, ac cultus diuinos & myſteriorum diſpenſationes.* Idem: *Eo quod ſæpe dum in mundo ſumus fallimur & erramus, tum inuitè tum uoluntariè, quo id quod perfectius eſt ſignificetur: & pro iuſtis & pro peccatoribus memoriam facimus: Pro peccatoribus quidem* Dei *miſericordiam implorantes: pro iuſtis uerò ut* Dominum Ieſum Chriſtum *ab hominum ordine ſeparemus &c.*

Hom. 21. in Act. Apoſt.

Ioannes Chryſoſtomus. *Eſt, ſi uoluerimus, illi (mortuo) leue facere ſupplicium. Itaq; ſi preces pro illo faciamus continuas, ſi eleemoſynas demus, & ſi ille indignus ſit, nobis* Deus *placatior erit. Si propter* Paulum *alios ſeruauit, & propter alios alijs parcit, quomodo non & propter nos nunc iſtud ipſum faciet?* Non *habet eas, quæ factæ ſunt à ſe, ſed habet factas pro ſe. Et infra.* Non *fruſtra oblationes pro defunctis fiunt: non fruſtra preces: non fruſtra* Eleemoſynæ. *Hæc omnia ſpiritus diſpoſuit, uolens ut nos mutuo iuuemus.* Idem *rurſum:* Non *temere ab* Apoſtolis *ſancitum eſt, ut in tremendis* Myſterijs *defunctorum agatur commemoratio: Sciunt enim illis inde multũ contingere lucri, utilitatem multam. Cum enim totus conſtiterit populus, Sacerdotalis plenitudo, & tremendum proponatur* Sacrificium, *quo modo* Deum *non exorabimus, pro his deprecantes?*

Hom 69. ad populum Antiochenum.

Catecheſi Myſtagogica. 5.

S. Cyrillus Epiſcopus: *Deinde uerò poſteaquam confectum eſt illud ſpiritale* Sacrificium *& ille cultus incruentus: ſuper ipſa propitiationis hoſtia, obſecramus* Deum *pro communi tranquillitate mundi, pro regibus, pro militibus, pro ægris & afflictis, in ſumma pro omnibus, qui egent auxilio. Deinde pro defunctis ſanctis patribus &* Epiſcopis, *deniq; pro omnibus oramus, qui inter nos uita functi ſunt, maximum eſſe credentes animarum iuuamen, pro quibus offertur obſecratio, ſancti illius & tremendi, quod in altari poſitum eſt,* Sacrificij. *Et infra:* Ad *eundem (inquit modum)*

dum) & nos ꝑ defũctis deprecationes adhibentes, quamuis ſint peccatores: non quidē coronā plectimus, ſed Chriſtũ pro noſtris peccatis mactatũ offerrimus, ut & nobis & illis, eum, qui eſt benigniſſimus propitium reddamus.

Atticus Epiſ. Cõſtantinop. Itaq; ea re perſuaſus, nomē eius in albũ referri iuſſi. Mentio nāmq; eius fit, cũ defunctis, non ſolũ Epiſcopis, ſed & Preſbyteris, Diaconis, & laicis ipſis, mulieribusq;, cũ quibus omnibus nobis ſacerdotij cõmunio, aut earũ rerũ, quæ in ſacra menſa percipiuntur, participatio non eſt. Magna enim eſt inter defunctos, & ſuperſtites differentia. Epiſtola ad Cyrillum Epiſcopũ Alexand.

Socrates: Atticus Epiſcopus cauſas Eccleſiæ ſapientia mirabiliter diſponebat, doctriniſq; populum ad uirtutis ſtudium prouocabat. Cumq; uideret diuiſam Eccleſiam, cum Ioannitæ ſeorſim apud ſe ipſos ſacra ſolennia celebrarent, iuſſit ut in orationibus memoria Ioannis haberetur, ſicut aliorum dormientium Epiſcoporum conſueuit fieri, per hoc ſperans plurimos ad Eccleſiam reuocari. Lib. 10.c.2. hiſt. Eccleſ.

Theodoretus Epiſcopus Cyri. Pauperes quidam ſociorum unum quaſi mortuorum efferentes accedunt, rogantq; ſibi dari aliquid, quo illum poſſint ſepelire. Ille quamprimũ poſtulantibus obſequutus, ſtatim pro mortuo Deum rogat, ut demiſſis illi peccatis, quæ dum uiueret admiſiſſet, eũ in piorum numerũ adſciſcere dignaretur. In Philoth.

S. Theodorus Epiſ. Ab infirmis in periculo mortis poſitis, per Presbyteros pura inquirenda eſt peccatorũ confeſſio: non tamen eſt illis imponenda quantitas pœnitentiæ, ſed innoteſcenda: & cũ amicorũ orationibus, & eleemoſinarũ elargitionibus, pondus penitentiæ ſubleuandum, ſi fortè migrauerit, ne obligati & à communione alieni, uel conſortio ueniæ fiant. In pœnitentiali ſuo.

S. Germanus Epiſcopus Conſtantinopolitanus: Fit autē memoria apud Deum pro defunctis, & ſpiritibus, & omni carne, ut qui mortuorum & uiuentium poteſtatem habeat, & dominetur ſuper cœleſtibus, & terrenis, & ſubterraneis. Et addit: Conuocantur autem omnes eorum animæ cum Prophetis & Apoſtolis, & Martyribus, ut unâ ingrediãtur, & recumbant cum Abraham, Iſaac & Iacob in myſtica menſa regni Chriſti. Eccleſiaſticarum rerum Theoria.

S. Ioſaphat: Deus Rex gloriæ gratias ago tibi, quia non deſpexiſti deprecationem meam, lachrimas meas non ſpreuiſti, quoniã placuit tibi, ut iſtum ſeruum tuum patrem meum conuerteres ab iniquitatibus, & ad te ipſum traheres Saluatorem uniuerſorum. Et nunc Domine Deus, colloca eum in loco refrigerij, & in loco quietis: ubi lux ſplendet uultus tui: Et ne memineris iniquitatum illius antiquarum, & ſecundum magnam miſericor- Vidi Damaſ. in hiſt. duorum militum Chriſti.

diam

diam tuam dele chirographum peccatorum ſuorum, & chartam criminum illius ſcinde.

In uita S. Ioan. Eleemoſynarij.

Leontius *Epiſcopus* Neapoleos. *Mortalitate aliquando ciuitatem comprehendente, ibat & ipſe (Ioannes) ut uideret funerum obſequia. Valde enim dicebat hoc eſſe proficuum: Multoties uerò aſſidebat & his, qui morituri uexationem in animæ exitu patiebantur: & ipſe eorum oculos proprijs manibus claudebat, memoriam habere ex hoc ſempiternam uolens, & curam proprij exitus. Præcipiebat autem & collectiones pro defunctis iniungere, & ſiue dubio proficere.*

Ser. de his, qui hinc in fide migrarunt.

S. Damaſcenus: *Diui Apoſtoli diſcipuli Saluatoris, qui totum mundi circulum coepere, uiuum prædicando uerbum, quod ſuis oculis uiderant, in tremendis & impollutis uitalibusque Sacramentis memoriam eorum, qui fideliter obdormiuerunt, habendam edixerunt. Quod adhuc firmiter atq; adeo ſine contradictione obſeruat Apoſtolica & Catholica Eccleſia Chriſti & Dei, a finibus uſq; ad fines terræ: ab eoque tempore, uſque in præſens, & uſque in finem mundi.*

In Epiſt. ad Cor.

Oecumenius, *Saluus quidem & ipſe quoque erit, cum dolore tamen, ut par eſt, qui per ignem tranſierit, atque eas, quæ illi adhæſerint, ſordes expurgauerit. Solius namque Dei eſt, ſine peccato omnino eſſe: homines uerò licet iuſtiſſimi, non tamen perfectè mundi ſunt: dictum eſt enim: Quod multum offendimus omnes. Vnde & per Malachiam dictum eſt: Sicut ignis in fornace, & ſicut herba fullonum lauabit, purgabitq; Deus nonnullos.*

Lib. expoſitionis lyturgiæ.

Nicolaus Cabaſilas *Epiſcopus* Dyrrachij: *Duobus modis ſanctificare cernitur diuinum hoc & ſacrum myſterium. Vno quidem modo interceſſione, alio modo participatione. Horum modorum primus quidem communis eſt, uiuis & mortuis: etenim pro utriſq; offertur Sacrificium. Secundus autem modus ſolis uiuentibus permittitur: mortui enim non poſſunt amplius comedere aut bibere. Quid igitur? propterea nec ſanctificantur hac ſanctificatione, quæ prouenit ex participatione, & deteriores ſunt hac in parte conditionis mortui, qua uiuentes? minime.*

Lib. 6. conſtitutionum Apo. c. 30

S. Clemens D. Petri ſucceſſor. *Sine ulla exceptione conuenite, in cœmeteria, ſacros libros in ijs legentes & pſallentes pro ijs, qui dormierunt Martyribus atque omnibus Sanctis, proque fratribus noſtris, qui in Domino obierunt: & acceptabilem Euchariſtiam offerte in Eccleſijs & cœmeterijs ueſtris. Atq; in exitu mortuorum pſallentes eos deducite, ſi fideles fuerint in Domino.*

Ibidem.

Rurſum: Oremus (inquit) fratres, ut benignus

Deus

Deus, qui ipſius animam ſuſcepit, dimittat ei omne delictum uolnntarium & inuoluntarium, propitius illi factus collocet eum in regione piorum & beatorum, in ſinu Abrahæ, Iſaac, & Iacob etc.

Tertullianus: *Scio fœminam quandam uernaculam Eccleſiæ, poſt unicum & breue matrimonium, cùm in pace dormiſſet, & morante adhuc ſepultura, interim oratione Presbyteri componeretur, ad primum orationis habitum, manus à lateribus dimotas, in habitum ſupplicem compoſuiſſe.*

Lib. de anima.

S. Cyprianus: *Quod Epiſcopi anteceſſores noſtri religioſè conſiderantes conſueuerunt, ne quis frater excedens, ad tutelam uel curam clericum nominaret: ac ſi quis hoc feciſſet, non offerretur pro eo: nec Sacrificium pro dormitione eius celebraretur. Nec enim ad altare Dei meretur nominari in Sacerdotum prece, qui ab altari Sacerdotes, & miniſtros ſuos Leuitas auocare uoluit.*

Lib. 1. epiſt. 9.

S. Hieronymus: *Cæteri mariti ſuper tumulos coniugum, ſpargunt uiolas, roſas, lilia, floreſq; purpureos: et dolorem pectoris his officijs conſolantur: Pāmachius noſter ſanctā fauillā, oſſaq; ueneranda eleemoſynæ balſamis rigat, his pigmentis atq; odoribus fouet cineres quieſcentes, ſciens ſcriptum: Sicut aqua extinguit ignem, ita eleemoſyna peccatum.*

Epiſt. ad Pāmachium.

S. Ambroſius: *Date manibus ſancta myſteria, pio requiem ei poſcamus affectu. Date Sacramenta cœleſtia, animam piam noſtris oblationibus proſequamur. Extollite populi mecum manus in ſancta, ut eo ſaltem munere, uicem eius meritis rependamus. Non ego floribus tumulum eius aſpergam, ſed ſpiritum eius Chriſti odore perfundam etc.*

In oratione funebri de obitu Valentiniani.

B. Monica D. Auguſtini mater: *Ponite hoc corpus ubicunq; uolueritis, nihil uos eius cura conturbet, tantum illud uos rogo, ut ad Domini Altare memineritis mei, ubicunq; fueritis.*

Aug. lib. 9. confeſs. c. 15.

D. Gregorius: *Multos ut arbitror ueſtrum fratres contigit noſſe hoc, quod ad memoriam ueſtram narando uolo reuocare. Nō longè à noſtris temporibus fertur factum, quod quidam ab hoſtibus captus longè traductus eſt. Cumq; diu teneretur in uinculis, eumq; uxor ſua cùm ex eadem captiuitate non reciperet, extinctum putaret: pro eo iam uelut mortuo hoſtias hebdomadibus ſingulis curabat offerre. Cuius toties uincula ſoluebantur, quoties ab eius coniuge oblatæ fuiſſent hoſtiæ pro animæ eius abſolutione. Narrat idem Caßium Narnienſis urbis Epiſcopum propè S. Iuuenalis martyris ſepulchrum quotidiè obtuliſſe Sacrificium pro uiuentibus & defunctis.*

Homil. 37. in Euang.

Hom. 7.

S. Iſidorus Epiſcopus: *Sacrificium pro fidelium defunctorum requie of-*

Lib 1. officiorum Eccleſ. c. 18.

ferri, uel pro eis orare: quia per totum hoc orbem cuſtoditur, credimus quod ab ipſis Apoſtolis traditum ſit: Hoc enim Catholica tenet Eccleſia, quæ niſi crederet firmiter defunctis dimitti peccata, non pro eorum ſpiritibus uel eleemoſynam faceret, uel Deo Sacrificium offerret: Nam cum Dominus dicat: Qui peccauerit in Spiritumſanctum, nō remittetur ei, nec in hoc ſeculo, nec in futuro: demonſtrat quibuſdam illic dimittenda peccata, & quædam Purgatorio igne purganda.

In vita B. Amb.

Paulinus *Preſbyter: Plurimi ſtellā ſuper corpus eius ſe uidere narrabāt, ſed luceſcente die Dominico, cū corpus illius, peractis Sacramentis diuinis, de Eccleſia leuaretur portandū ad Baſilicā Ambroſianam, in qua poſitus eſt.*

Ser. 127. de Lazaro & diuite.

S. Petrus *Epiſcop: Rauennatis: Neq; hinc ad uos tranſire, neq; huc tranſmigrare quis poteſt. Terret fratres, terret nimis uocis huius auditus, quæ oſtendit poſt mortem, & ſemel apud Inferos pœnali cuſtodiæ deputatos, ad Sanctorum quietem non poſſe transferri, niſi Chriſti gratia iam redempti, ab hac deſperatione ſanctæ Eccleſiæ interceſſione ſoluantur, ut quod ſententia negat, Eccleſia mereatur, præſtet gratia etc.*

Epiſtola ad Amandū Epiſcopū.

S. Paulinus *Epiſcopus Nolanus: Ob hoc impenſè rogamus, ut quaſi frater, (quod nobis in Domino eſſe dignaris) unanimes fratres iuuans, & hanc meritis fidei tuæ mercedem accumules, ut pro eo infirmitati noſtræ compatiaris, & orandi labore conſpires, ut miſericors & miſerator* Deus, *qui facit omnia in cœlo, & in terra, & in mari, & in abyſſis, refrigeret animam eius ſtillicidijs miſericordiæ ſuæ, per orationes ueſtras.*

Vide Damaſ. in orat. pro defunct.

S. Palladius: *Et quia pro conſuetudine ſua, pro defunctis preces faciebat* (S. Macharius) *ſcire deſiderabat, numquid illis prodeſſent, & an conſolatio eis inde proueniret: Deus animarum animator, uolens hoc ſeruo ſuo pluribus & certis argumentis patefacere, cranio quod exaruerat, uerbum ueritatis inſpirauit. Prorupit enim cranium in hæc uerba: Quando pro mortuis offers preces conſolatiunculam ſentimus etc.*

Lib. 1 perſecutionis Vandalic.

S. Victor *Epiſcopus Vticenſis: Sed etiam quæ foras muros erant (Baſilicæ) quaſcunq; uoluit occupauit: & præcipuè duas egregias & amplas* S. *Martyris Cypriani: unam ubi ſanguinem fudit: aliam ubi eius ſepultum eſt corpus. Quis uerò ſuſtineat, ac ſine lachrymis poſſet recordari, dum preciperet noſtrorum corpora defunctorum, ſine ſolennitate Hymnorum, cum ſilentio ad ſepulturam perduci?*

In lib. de off. in Miſſæ c. 38.

Amalarius Archiepiſcopus Treuerenſis: Miſſa pro mortuis, in hoc differt à conſueta Miſſa, quod ſine gloria & alleluia & pacis oſculo celebratur.

tur. Recordatio *mortuorum nuncupatiuè agitur* (Ante *nobis quoq; pec-toribus*) *ubi finitur memoria mortis* Domini, *& inchoatur mors noſtra per confeſsionem peccatorum, ac ideo ibi meritò agitur memoria tranſeuntium, qui in* Domino *moriuntur.*

Beda: *Nonnulli propter bona quidem opera, ad electorum ſortem præordinati, ſed propter mala aliqua, quibus polluti de corpore exierunt, poſt mortem ſeuerè caſtigandi, excipiuntur flammis ignis* Purgatorij: *& uel usq; ad diem iudicij, longa huius examinatione à uitiorum ſorde mundantur: uel certè prius amicorum fidelium precibus, eleemoſynis, fletibus, & hoſtiæ ſalutaris oblationibus ſoluti pœnis, & ipſi ad beatorum perueniunt requiem.* Hom. in illud Io. Ioannes testimonium perhibebat.

Idē: *In præfato* (*inquit*) *prælio, quo occiſus eſt rex Elbuini, memorabile quoddam factum eſſe conſtat, quod nequaq̃ ſilentio prætereundū arbitror, ſed multorum ſaluti, ſi refferatur, fore proficuū. Occiſus eſt ibi inter alios de militia eius iuuenis uocabulo* Imma, *qui cum die illo, & nocte ſequente inter cadauera occiſorum ſimilis mortuo iaceret, tandem recepto ſpiritu reuixit, ac reſidens ſua uulnera, ut potuit, ipſe alligauit. Quod dum faceret, inuentus eſt & captus à uiris hoſtilis exercitus, & ad* Dominum *ipſorū, comitem uidelicet* Edilredi *regis adductus. Ille ſuſcipiens eum, curam uulneribus egit, et ubi ſanari cœpit, noctu eum, ne aufugeret, uinciri præcepit, nec tamen uinciri potuit. Nam mox ut abiēre qui uincierāt, eadem ſunt eius uincula ſoluta. Habebat enim germanum fratrem, cui nomen erat* Tunna *Preſbyterum & Abbatem: qui cùm eum in pugna peremptum audiret, uenit quærere, ſi fortè corpus eius inueniri poſſet: inuentumq; alium illi per omnia ſimillimum, putauit ipſum eſſe, quem ad Monaſterium ſuum defferens, honorificè ſepeliuit, et pro abſolutione animæ eius, ſæpius* Miſſas *facere curauit: quarum celebratione factum eſt, quod dixi, ut nullus eum poſſet uincire, quin continuò ſolueretur. Interea comes, qui eum tenebat, mirari & interrogare cœpit, quare ligari non poſſet: An forte literas ſolutorias, de quibus fabulæ ferunt, apud ſe haberet, propter quas ligari non poſſet. At ille reſpondit, nihil ſe talium artium noſſe: Sed habeo fratrem (inquit) Preſbyterum in mea* Prouincia: *& ſcio quia ille me interfectum putans, pro me* Miſſas *crebras facit: et ſi nūc in alia uita eſſem ibi anima mea per interceſsiones eius ſolueretur à pœnis. Multi itaq; accenſi ſunt in fide ac deuotione pietatis ad orandum, uel eleemoſynas faciendas, et ad offerendas* Domino *uictimas ſacræ oblationis, pro ereptione ſuorum, qui de ſeculo migrauerant. Intellexerunt enim quod* Sacrificium *ſalutare ad redemptionem ualeret, et animæ & corporis ſempiternam.* Lib. 4. Hiſt. Angl. c. 22.

Lib. de Exordijs & incrementis rerum Eccle. c. 21. & 22.

VValafridus Strabo Abbas: Ad hoc accedit, quod totius uſus Eccleſiæ habet, ſæpe Miſſas agere pro uiuis, pro defunctis, pro eleemoſynis, & alijs diuerſis cauſis, quod etiam officia his attributa teſtantur.

Rabanus Archiepiſcopus Mogontinus: Quod poſt exitum uitæ præ-

In c. 12. ii. Mach.

ſentis, pro fidelium peccatis exorandum ſit, & eleemoſynarum opus agendum, quatenus hi, pro quorum remedio res agitur, à peccatis ſoluantur: & præſens locus oſtendit, & in Euangelio Dominus, ubi de Spirituſſancti blaſphemia, irremiſsibile peccatum illud oſtendens, ait: Qui dixerit uerbum contra Spiritumſanctum, non remittetur ei, nec in hoc ſeculo, nec in futuro. Idem rurſus: Sacrificium (inquit) pro defunctorum fidelium requie offerre, uel pro ijs orare, quia per totum orbem hoc cuſtoditur, credimus quia ab ipſis Apoſtolis traditum ſit: hoc enim ubiq; Catholica tenet Eccleſia, quæ niſi crederet fidelibus defunctis dimitti peccata, non pro eorum ſpiritibus eleemoſynam faceret, uel Sacrificium offerret.

In epiſt. ad Cor.

Haymo Epiſcopus Halberſtadenſis: Qui leuia peccata attrahunt, purgantur ab illis, qui tribulationibus incenduntur in hoc ſeculo, uel poſt mortem in igne Purgatorio: uel alia afflictione, orationibuſq; hominum expiantur. Tamen quod ſine illicito amore non habuerunt, utiq; ſine urente dolore non perdent.

c. 34. comment. in Matth.

Chriſtianus Druthmarus: Quod dicitur non remittendum, nec in hoc ſeculo, nec in futuro, datur intelligi, eſſe de quibuſdam peccatis in alia uita remiſsionem: quia quod de uno negatur, conſequens eſt, ut de aliquibus poſsit intelligi, ſicut de ocioſo ſermone, de concupiſcentijs & leuibus peccatis.

Lib. 1. c. 16. vitæ S. Greg. Papæ.

Ioannes Leuita Romanus: Tunc euocato ad ſe Precioſo monaſterij ſui præpoſito triſtis dixit: Diu eſt quod frater ille iuſtus, qui defunctus eſt, in igne cruciatur: Debemus ei aliquid charitatis impendere, & ei in quantum poſſumus, ut eripiatur, adiutorium noſtrum accommodare. Vade itaq; ab hodierna die continuis 30. diebus offerre pro eo Sacrificiũ ſtude, ut nullus omnino prætermittatur dies, quo pro abſolutione illius ſalutaris hoſtia non mactetur.

Lib. 15. c. 124.

S. Iuo Epiſcopus: Animæ defunctorum quatuor modis ſoluuntur, aut oblationibus Sacerdotum, aut precibus Sanctorum, aut charorum eleemoſynis, aut ieiunio cognatorum.

Lib. de concordia noui & veteris Sacrificij.

Hildebertus Archiepiſcopus: Neue ſepultorũ pia mentio prætereatur, Et benè defunctis & ſibi poſsit idem. Præſul idem ſibi, dum Sanctis rogat aſſociari,

aſſociari, Quos & nominibus nominat ipſe ſuis. Cum uiuis ueniam refrigeriumq; ſepultis Impetrat, & partem quam petit ipſe ſibi.

Brenno Abbas. *Poſt mortem Chriſti in Cruce, commemoratio mortuorum conſequitur, Quia nec aliorum deſunctorum commemoratio agenda, niſi qui in Chriſti morte redempti ſunt, & in Chriſto hanc uitā finierunt.* De officio Miſſæ c. 16.

Burchardus: De ſeruo qui fugerat Dominum ſuum interrogabas, ſi ille in *fuga mortuus fuerit: utrum liceat pro eo orare, an non.* Hoc in diuinis li*bris non inuenimus prohibitum: ſed tamen ſcimus ab Apoſtolis firmiter præceptum, ut ſerui ſubditi ſint in omni timore dominis, non tantum bonis & modeſtis, ſed etiam diſcolis.* Lib. 11. c. 61. decretorum.

Petrus Damianus: *Nec tibi blandiaris, ſi grauiter peccanti leuior pœnitentia, uel à manſueto, uel à diſſimulante dictatur, cùm in purgatorijs ignibus perficiendum ſit, quidquid hic minus feceris, Quia dignos pœnitentiæ fructus querit altiſſimus.* Ser. 2. de S. Andrea Apoſt.

Sigebertus Genblacenſis. Hoc Abbas Odilo *per illum comperto, conſtituit per Monaſteria ſibi ſubiecta, ut ſicut primo die Nouembris ſolennitas omnium Sanctorū agitur, ita ſequenti die memoria omnium in Chriſto quieſcentium celebretur. Qui ritus ad multas Eccleſias tranſiens, fideliū defunctorum memoriam ſolennizare fecit.* In Cronica ſua ad annum 998.

S. Bernardus: *Porro mortuos uiuentium fraudantes auxilijs, uiuentes nihilominus Sanctorum, qui deceſſerunt Suffragijs ſpoliantes. Abſit:* Non *relinquet* Dominus *plebem ſuam, quæ eſt ſicut arena maris, nec contentus erit paucitate hæreticorum, qui omnes redemit. Non credunt autem ignem purgatorium reſtare poſt mortem, ſed ſtatim animam ſolutam à corpore, uel ad requiem tranſire, uel ad damnationem. Quærant ergo ab eo, qui dixit quoddam peccatum eſſe, quod nec in hoc ſeculo, nec in futuro remittetur: cur hoc dixerit, ſi nulla manet in futuro remiſſio purgatione peccati?* Ser. 66. in Cantica.

D. Berengoſius Abbas: *Mirum non eſt, quod ſicut catalogus Sanctorum ſolet ubique teſtari, feſtiuitas B. Helenæ à nobis annua ſemper debet reuolutione celebrari. Sed quoniam in eodem catalogo de filio eius Conſtantino nulla eſt mentio, ideo ut in regione uiuorum & ipſe complaceat Deo, neceſſe eſt ut oratio fiat ab Eccleſia ad Deum pro eo.* Lib: 2. de laudibus S. Crucis.

Edmerus Anglus: Poſthæc (inquit) Anſelmus, *ut ſanctæ dilectionis munus, quod uiuo impenderat Oſberno, mortuo non negaret, per integrū annum, omni die Miſſam pro eius anima celebrauit. Quod ſi aliquando à* Lib. uitæ B. Anſelmi c. 11.

Sacramenti ipſius celebratione impediebatur, eos qui Miſſas familiares debebant, ſuam pro anima fratris Miſſam dicere faciebat.

In c. 3. 1. ad Cor.

Heruæus Britannus: *Hoc tamen ſciendum eſt, quia illic ſaltem de minimis nil quiſq; purgationis obtinebit, niſi bonis hoc actibus in hac uita adhuc poſitus, ut illic obtineat promereatur. Sciendum eſt etiam, quia grauior eſt ille ignis, quàm quicquid poteſt homo pati in hac uita. Omnia tormenta, quæ hic ſunt, multo faciliora ſunt. Et tamen homines ne ea patiantur, quicquid ab homine fuerit iuſſum, faciunt. Quanto melius eſt, ut faciant ea, quæ iubet Deus, ne illa grauiora patiantur.*

Lib. 2. in Leuit. c. 42.

Rupertus Abbas Tuicienſis: *Si in Villa fuerit Domus, quæ muros non habet, id eſt, ſi in proximum admiſſum fuerit peccatum, quod muro defenſionis roboratum non eſt, agrorum iure uendatur, id eſt, uenali conditione tenebitur. Nam ſi ante (inquit) redempta non fuerit, in iubileo reuertetur, ad dominum ſuum: id eſt, etiamſi ante finem uitæ non condigna ſatisfactione compenſatū fuerit, is in quem peccauit proximus, non ſolum licitè, uerumetiā laudabiliter orabit pro eo, ut remittatur ei peccatū &c.*

In gemma animæ, c. 50. & 51.

Honorius Auguſtodunenſis: *A memento domine, Sacrificium defunctorum oſtenditur, qui in confeſſione Chriſti migrauerunt, & fidelibus adſociati ſunt. Sacerdos Chriſti mortem repræſentat, cum ſe ad (Supplices te rogamus) inclinat: & poſt eius mortem, aptè commemoratio defunctorum additur, qui pro eis mortuus creditur &c.*

In Cano. Miſſæ.

Odo Epiſcopus Cameracenſis: *Sumit hinc exordium quarta periodus, quæ confecto corpore & ſanguine Chriſti, redit ad rogandum pro mortuis, fidentior exaudiri patrocinio Sacrificij.*

Vide Bernardum in uita Malach.

S. Malachias: *Ecce appropinquat dies, quem, ut optimè noſtis, ſemper optaui. Quod ad hoc corpuſculum attinet, hic requies mea: Quod ad animam, Deus prouidebit, qui ſaluos facit ſperantes in ſe. Nec parum ſpei repoſitum eſt mihi in die illa, qua mortuis tanta beneficia, à uiuis impenduntur.*

Epi. contra Petrobruſianorum hæreſin.

Petrus Abbas Cluniacenſis: *Nam etſi aliena uidentur uiuentium opera, ut tamen mortuis prodeſſe ualerent, mortuorum dum uiuerent meritis ſunt comparata. Idcirco nec aliena eſſe iudicanda ſunt, quæ mortuorum præcedentibus meritis propria facta ſunt. Orat ea de cauſa Eccleſia pro requie uel gloria membrorum ſuorum, ad ſtatum alterius uitæ translatorum: & quos fide ac charitate ad membra Domini ſui pertinere cognoſcit, à fructu bonorum ſuorum operum non excludit.*

Petrus

Petrus Epiſcopus Pariſienſis : Orationibus ſanctæ Eccleſiæ, & Sacrificio ſalutari, & eleemoſynis, quæ pro eorum ſpiritibus offeruntur, non eſt dubium mortuos adiuuari, ut miſericordius cum eis agatur, quàm eorum peccata meruerunt. Et infra : Non eſt ergo ambigendum iſta prodeſſe defunctis, ſed talibus, qui ita uixerunt ante mortem, ut poſſent ijs utilia eſſe hæc poſt mortem. *Lib. 4. d. 45.*

Guillihelmus Abbas S.Theodorici : Cum B. Malachias cœlo animam reddidiſſet, offerens pro eius tranſitu uenerabilis Abbas (Bernardus) hoſtiam ſalutarem, gloriam eius Domino reuelante cognouit : & eodem inſpirante Sacrificio iam expleto, formam mutauit orationis : & collectam intulit, quæ ad ſanctorum Pontificum ſolennitates, non ad commendationes defunctorum pertinet. *In uita Bernardi.*

S. Brigitta : Tria ſunt quæ faciunt minui tam longum tempus pœnæ: Primum eſt, ſi per aliquem reddantur ea, quæ iniuſtè ab alijs abſtulit & extorſit, uel reddere iuſtè alijs tenebatur. Secundum eſt copioſa eleemoſyna: per hanc enim extinguitur peccatum, ſicut per aquam extinguitur ignis. Tertium eſt corporis mei oblatio in altari pro eo, & amicorum meorum preces &c. *In lib. reuelationum c. 34.*

Ioannes Eleemoſynarius : Impigrè oblationes & ſacrificia pro defunctis facite &c. Hinemarus Remenſis Epiſcopus: Quod ab amicis, propinquis, mortuorum hæredibus, Eccleſijs in quibus ipſi ſepulti ſunt, offerri ſolitum eſt, accipere quidem licet, non tamen exigere. S. Bonifacius : Pro dormientium fratrum animabus orationes fiant. Leobgyta: Pro anima patris mei preces ad Deum offerre non renues.

Metaphra. in uita Ioan. Eleem. — In epiſt. ad Eccleſiam Torn. — In epiſt. ad Abbatem Aldernum — In epiſt. ad S. Bon. — Ser. 34. de uerb. Apoſt.

Hæc Patrum oracula, Pontificumq; & Synodorum decreta, quæ ſupra, dum de Purgatorio diſſereremus, longo ordine recenſuimus: perpetuus Eccleſiarum omnium uſus mirificè confirmat. Orationibus Eccleſiæ (inquit D. Aug.) & Sacrificio ſalutari, & eleemoſynis, quæ pro eorum ſpiritibus erogantur, non eſt dubitandum mortuos adiuuari, ut cum ijs miſericordius agatur à Domino, quàm ſua peccata meruerunt. Hoc enim à patribus traditum uniuerſa ſeruat Eccleſia. Et alibi. In Machabæorum (inquit) libris legimus oblatum pro mortuis Sacrificium: ſed & ſi nuſquam omnino in Scripturis ueteribus legeretur, non parua eſt uniuerſæ Eccleſiæ, quæ in hac conſuetudine claret, autoritas : Vbi in precibus Sacerdotis, quæ Domino Deo ad eius altare funduntur, locum ſuum habet etiam commemoratio defunctorum.

De cur. pro mor. atq. c. 1. — 2. Macha. 12.

Ad ſuſ-

Epiſt. ad Boneſa. Aug. lib. de cur. pro mor. c. 2..13. q. 2. c. Animæ.

Ad ſuffragiorum porro uim & genera quod ſpectat: quanquam Greg. Magnus quatuor duntaxat eorundem diſcrimina alicubi aßignet: puta Sacerdotum oblationes, Sanctorum preces, charorum eleemoſynas, & cognatorum ieiunia, adhæc tamen reliqua omnia, ueluti membra, quædam ad ſua capita, referri poſſunt. Ad altaris quidem Sacrificium omnia, quæ in diuini cultus augmentum, miniſtrorumue Eccleſiæ alimentum à pijs hominibus quoquo pacto conferuntur: Ad eleemoſynam uerò, omnia tam interna quam externa charitatis officia. Ad orationes autem, omnes cuiuſque generis meditationes, ſpiritalesuè animarum exercitationes: Ad ieiunia deniq; omnes cuiuſuis ordinis corporis macerationes.

D.Thom. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 1.

Reſtitutiones autem, quæ defunctorum nomine interdum fiunt, etſi ad ſalutem neceſſariæ cenſeantur, propriè tamen ad hunc locum non pertinent: Siquidem aliena reſtituere, non eſt pro peccato, quod iniqua ablatione in Deum uel proximum admiſſum erat, ſatisfacere: ſed â peccandi libidine deſiſtere. Vnde qui alieni reſtitutionem, quam interitui uicinus, iam tum per ſe facere non poteſt, hæredibus, ut faciant, bona fide iniungit: ſi quidem alio nullo impedimento tenetur, ob hæredum perfidiam à regno non excludetur: Contra uerò qui aliena, quæ ſciens uolensque inuito hero poßidet, cum poßit & debeat, non reſtituit, reſtituiue curat, certiſſimam damnationem ſibi aſciſcit, etiamſi eo extincto damnum illatum in quadruplum reſarciant hæredes, uel curatores.

D.Thom. 4. d. 45. q. 2. ar. 3. q. 1.

Inter omnia Suffragiorum genera principem locum, ſacroſanctum altarij Sacrificium. merito ſibi uendicat. Nec enim duodecim millia drachmarum argenti à Iuda Machabæo hic offeruntur, ſed infinitus gratiarum & bonorum omniũ theſaurus, nempe unigenitus Dei filius: idque per Eccleſiam, cuius charitas & deuotio Deo Opt. Max. plus quam credi poteſt, grata eſt. Vtrilibet autem horum pientißimæ, & ad ſatisfaciendum & impetrandum efficacißimæ eiuſdem Eccleſiæ preces accedunt.

Matth. 9.

At uerò ut maximè corporis & ſanguinis dominici oblatio, per ſe primas inter ſuffragia obtineat, per accidens tamen, ut cum fames uel alia calamitas dirè inter pauperes graſſatur, miſericordiam Sacrificio anteponere, magisque dandis eleemoſynis, quàm multiplicandis Mißis incumbere iure meritoq; licebit.

Tho. 4. d. 45. q. 2. ar. q. 1.

Proximum poſt altaris Sacrificium locum, alij eleemoſynæ, alij plenarijs aſſignant Veneis: nec id fortaßis iniuria: Nam etſi Pontificiæ condonationes familiarius in uiuorum, quàm in mortuorum ſubſidiam ſoleant concedi,

concedi, conceduntur tamen & in horum quoq; commodum: quamuis non eodem modo. Etenim uiui utrouis, abſolutionis inquam et commutationis modo Indulgentiarum beneficio potiri poſſunt: defuncti neutro propriè, ſed tantum per uiam Suffragij: Siquidem non ſua, ſed amicorum uel familiarium opera Veniarum participes efficiuntur: non ſecus ferè atq; ſi uiuorum quiſpiam infirmitate uel inopia præpeditus, non ſuis uiribus uel opibus, ſed alterius liberalitate, milite contra Turcam comparato, Indulgentias per ſe, uel per alium contra infideles militanti conceſſas, obtineat: Vtrobiq; tamen iuſtitia ſuum locum retinet: fit enim quod condonationum cauſa factum oportuit: quod autem per alium fiat, id eſt gratiæ & miſericordiæ.

Quamuis autem communi quadam ratione Suffragia proſint omnibus Chriſto per gratiam inſitis, per ſatisfactionis tamen uel Suffragij modũ ijs potiſſimum adiumento ſunt, quibus ex inſtituto applicantur. Vnde cum D. Thoma ex analogica ciuilis debiti ſolutione eorum naturam commodiùs uenamur, quàm cum Præpoſitiuo ex lucis uel uocis cõmunicatione. Siquidem lux (& idẽ nunc ſtatuo de uoce) ex æquo & neceſſariò proxima quæq; afficit: Suffragia uerò, quòd humanis actionibus, quæ liberæ ſunt, conſtent: neq; ex æquo, neq; neceſſariò operantur: Sed pro libera ſuffragantis uoluntate plus minuſue: finitè tamen ac determinatè, ut quæ ipſa quoq; finitæ determinatæq; uirtutis exiſtant. D.Tho. 4.d.45. q.2.art.2.q.3.

Et quidem precum, ieiuniorum, & eleemoſynarum uim circumſcriptam eſſe, dubitat nemo. De ſacroſancto uerò altaris Sacrificio, ideo à nonnullis dubitatum eſt, quia unum illud inter omnia, Chriſtum Deum ac Dominum noſtrum, immenſum bonorum omnium pelagus, uerè, realiter, ac ſubſtantialiter intra ſeſe continet. Matth.26. Luc.22. Mar.14.

Sed ſanè licèt Eucharìſtiæ uis, ſi ex re hic contenta uim eius metiâre, ſimpliciter ſit infinita, effectum tamen non infinitum, ſed finitum & intra certos limites concluſum, ex ſeſe progignit: Nam aliâs, contra ac hactenus ab omnibus creditum eſt, nihil omnino referret, ſemel ne an ſæpius pro quacunq; Eccleſiæ, uel membrorum eius neceſſitate offerretur. D.Tho. 4.d.45. q.2. art.4.

Nec obſtat idem omnino quod olim in Cruce, nunc in Ara offerri: Nam etſi utrobiq; eadem numero res exhibeatur, non idem tamen utrobiq; eſt miniſter, nec idem quoq; offerendi modus, ſed longè diuerſiſſimis. Etenim ſacratiſſima illa Crucis hoſtia per unigenitum Dei filium proximè immolabatur: atq; ita non ſolum ex ſe, ſiue ex opere operato, ut in Scholis loquuntur, infinitè erat grata, uerum etiam ex opere operantis, hoc eſt eſt deuotione & Ioan.19. Matth.27. Luc.24.

charitate Chriſti, ultro pro ſalute omnium in acerbiſſimum illud mortis genus ſeſe contrademus: At altaris Sacrificium citra ullum dolorem aut corporis cruciatum per Eccleſiæ miniſtros, quorum deuotio inter certos cancellos continetur, proximè offertur.

Hieron. c. nõ mediocriter, de conſ. d. 5.

Veruntamen quod orantis uel ſacrificantis meritum, ſiue is pro pluribus ſimul, ſiue pro uno tantùm oret uel offerat, nihil detrimenti capiat, quodq; ſpiritale gaudium, quod electorum cœtus ex eiuſcemodi ſuffragatorijs operibus haurit, participantium multitudine non decreſcat, extitère, qui aſſererent non ita multum referre, pro uno ne ſolo quis oret uel offerat, an pro pluribus.

D. Tho. 4. d. 45. q. 2. art. 4.

Inter peculiaria ſuffragia, cæteris interim, quæ huc plærunq; intercedere ſolent, exæquatis, infimum locum tenent, quæ unus alteri citra obligationem impendit: ſummum, quæ in humanis adhuc conſtitutus ſalutis ſuæ cauſa, per idoneos fieri ſatagit: medium, quæ uitæ metæ propinquus, pro ſe, ut faciãt, alijs cõmittit, modo tñ cõmiſſarij officio nõ deſuerint. Siquidẽ ea Suffragiorũ eſt ratio, ut, niſi reipſa exhibita ſint, ex ſe nihil prorſus operentur.

D. Tho. 4. d. 45. q. 2. art. q. 2, ad 4.

Quarè ſi hinc diſcedens mille ſeſtertiũ in animæ tuæ λυτρὸν in ſacra, uel in aliud pium opus eroganda mandaueris, teq; ſublato, hæredes uel curatores, quæ mandaras, flocciſecerint, non ſolum intrinſeco eorũ ſacrorũ fructu fruſtrabere, uerùm illius etiam præſidij, quod ex Eccleſiæ, uel miniſtrorum eius deuotione tibi obuenturum erat, detrimentum patière.

D. Tho. 4. d. 45. q. 2. art. 2. q. 2.

Attamen meritum et ſatisfactionis quota ſeu portio, quæ iſtiuſcemodi teſtamentariæ cautionis ratione debebantur, aliorum perfidia intercidere non poſſunt: quippè quæ eo ipſo temporis articulo, quò hoc uel illud opus ſalutis cauſa fieri mandatur, authori ſuo aliâs non indigno, certiſſimè admetiantur.

D. Tho. 4. d. 45. q. 2. art. 2.

Quapropter ſi teſtatoris pietas, præter gratiæ augmentum, diuidui pœnarum reliquarũ condonationẽ promerebatur: ſiue id quod factũ oportuit, fiat, ſiue ſecus, nihilo ſecius diuidui relaxationem conſequitur: Illud tñ quod ex ui operis, ſi id fortè præſtitũ fuiſſet, ei acceſſurũ erat, omnino intèrcidit.

2. Cor. 9.

Ex quo palàm fit quàm parum conſultè ſuas illi inſtituant rationes, qui eleemoſynas, uel aliud quodcunq; eiuſmodi, quod commodè per ſe facere poterant, alijs, ut faciant, committunt. Nam præterquam quod commiſſarij non optima ſemper fide rem gerant, non uulgarem quoq; iſtiuſcemodi meriti iacturam faciunt. Omitto Deo Opt. Max. longè gratiora, multoq; proinde ad ſatisfaciendum efficaciora eſſe, quæ ex his, quibus liberè & licitè uti adhuc

huc

huc poterat, alacriter in pauperum uſum, diuinumq; cultum erogas, quàm
quæ alij, ſiue hæredes, ſiue amici, ſiue alij quicunq;, ex illis ipſis in animæ
tuæ ſubſidium poſtea elargiuntur.

Conficitur hinc rurſum alienam iniquitatem nonnullis, præter ſuam no-
xiam, etiam in ſpiritalibus fraudi nonnunq̃ eſſe: puta ijs, qui amicorum uel Tho 4.d.45.q.
curatorum ſuorũ perfidia, inſtitutis pro ſe Suffragijs iniquè fruſtrati, diu- 2.ar.2.q.2.ad 4.
tius quàm oportuit, in Purgatorijs cruciatibus, ueræ interim beatitudinis
expertes, diſtinentur.

Sequitur denum non parum utilius fore defuncto, ſi ſtatim atq; è uiuis
exceſſerit, cumulata quæpiã eleemoſyna in animæ ipſius expiationem ero- D.Thom. loco
getur, frequenſuè altaris Sacrificium eiuſdem rei cauſa offeratur, quàm ſi ante citato.
per temporum interualla & partes, eiuſcemodi opera præſtentur. Quan-
doquidem præſidia iſthæc præſentia ſunt & certa, demortuorum uerò ſpiri-
tus, quouſq; ad plenũ perpurgentur, præſentibus et certis auxilijs indigent.

Nihilominus quia priuatis commodis publicũ anteferre commodum, non
ſolũ honorificum, uerùm etiã Cœleſti patri apprimè gratũ eſt: niſi præſens 2.Reg. viii.
miſerorum ægeſtas, aut temporum calamitas aliud efflagitent, ſatius fortaſ- Genes.12.
ſis fuerit propria utilitate poſthabita, perpetuum cenſum in pauperum ali-
moniam, aut iuge altaris Sacrificium, in diuini cultus amplificationem inſti-
tuere, quam totum illud, quod pro utriuſq; inſtitutione inſumptum oportu-
it, ſimul & ſemel in eleemoſynas, uel Miſſarum Sacrificia exponere.

Quamuis miniſtri conditio ad intrinſecum Suffragiorum uim nullum fe- D.Tho.3.q.82.
rè momentum adferat, attamen quod uitæ ſanctimonia, morumq; innocentia, art.6.2.d.40. 4.
ſingulare quoddam impetrandi robur habeant, ſedulò niti decet, quô eiuſ- d.45 q.2.ar.2.q.
cemodi miniſtro Suffragiorum opus demandetur, qui & fidei ſit integræ, et 2.d.19.q.1.art.2.
uitæ quoq; minimè improbæ.

At de primario Suffragiorum authore longè alia eſt ratio. Nam quic-
quid is lethali crimini obſtrictus huiuſmodi inſtituerint, totum id, quouſq; D.Tho.4.d.17.
criminoſus eſſe deſierit, nullarũ penè uirium in ipſo exiſtit: Prodeſſet tamẽ ſi q.2 art.4.q.3.3.
ante inſtituti operis Suffragatorij conſumptionem, inſtaurato ſanati iã per cõtra Gen.c.156.
gratiam animi propoſito, id denuò confirmet, ratumue habeat, quod an- ad 5.
tea ſceleribus ſuis præpeditus, incaſſum ferè tentauerat.

Conducunt aũt Suffragia, nõ ijs ſolùm, quibus ex inſtituto cõmunicantur,
uerùm ijs etiã, qui alteri ea ex charitate cõmunicant: in ratione quidẽ meriti D Tho.4.d. 45.
primò et per ſe (ſiquidẽ boni operis meritũ ab uno ad alterũ trãſferri nõ po- q.2.art.4.4.
teſt) in ratione uerò ſatisfactionis obliquè et per accidẽs: Nã qua nũc fide et

Matth. 7. Mar. 4. Lucæ 6. *charitate aliorum miſeriæ ſubleuandæ incubuerimus, eadem olim uiciſſim et noſtræ quoq; depellendæ incumbent alij. Accedit quod iſtiuſmodi ſatisfactiones nõ infrequenter in propriũ ipſius ſatisfacientis ſinum reflectantur: Vel quod hi, quibus impendebantur eorum amplius non indigeant, uel certè quod eorundem capaces non exiſtant.*

Quod ſi opera ſatisfactoria proprij meriti ratione obſcurarent, aut aliqua ex parte imminuerent, ſatisfactioni operã dare nõ parũ detrimentoſum foret: ſiquidẽ multò ſatius fuerit cõplures annos diriſſima Purgatorij ſupplicia pertuliſſe, quam uel minimam gratiæ aut gloriæ feciſſe iacturam. Sed D.Tho. 4. d. 45. q. 2. art. 1. q. 4. *ſanè tantũ abeſt ut opus ſatisfactoriũ alteri ex charitate impenſum, proprij meriti rationem imminuat, uel obſcuret, ut illud etiam inſigniter illuſtret.*

Grauiter proindè errare ac hallucinari conuincuntur, qui rati, ſi quid ſpiritalis præſidij alteri impenderint, id ſibi funditus deperire: uel nunq̃, uel certè grauatè pro defunctorum ſpiritibus apud miſericordiarum Patrem D.Thom. vbi ſupra. *intercedunt: cùm tamen contra arbitratum oportuerit, puta ſpiritale ſubſidium alteri ex Chriſtiana charitate communicatum, maiorem in partem penes ipſum communicantem remanere, atq; adeo meriti rationem plurimum augere & (ut modo dicebamus) illuſtrare.*

DE CHRISTIANORVM SEPVLturis, exequijs, anniuerſarijs etc. Pars quinta & poſtrema.

Lib. de cura pro mor. agen c. 2. 13. q. 2. c. Animæ. *Pompa funebris: (inquit D. Aug.) agmina exequiarum: ſumptuoſa diligentia ſepulturæ, uiuorum ſunt qualiacunq; ſolatia, non adiutoria mortuorum. Quia ſi prodeſt aliquid impio ſepultura precioſa, oberit pio uilis uel nulla. Præclaras exequias in conſpectu hominum purpurato illi di-* Luc. 16. *uiti exhibuit turba famulorum, ſed multò clariores in conſpectu Domini, ulceroſo illi pauperi miniſterium exhibuit angelorum: quia cum extulerunt non in marmoreum tumulum, ſed in Abrahæ gremium.*

Lib. 1. c. 12. & 13. de ciuit. *Nec tamen ideo (inquit idem) contemnenda, aut abijcienda ſunt corpora defunctorum, maximeq; iuſtorum atq; fidelium, quibus tanquam organis & uaſis ad omnia bona opera ſanctus uſus eſt Spiritus. Si enim paterna ueſtis & annulus, ac ſi quid huiuſmodi tantò charius eſt poſteris, quantò*

erga

ergà parentes maior affectus: nullo modo ipſa ſpernenda ſunt corpora, quæ utiq; multò familiarius atq; coniunctius, quam quælibet indumenta geſtamus. Hæc enim non ad indumentum aut ornamentum, quod adhibetur extrinſecus: ſed ad ipſam naturam hominis pertinet. Vnde & antiquorum iuſtorum funera, officioſa pietate curata ſunt, & exequiæ celebratæ, & ſepultura prouiſa, ipſiq; dum uiuerent, de ſepeliendis, uel etiam transferendis ſuis corporibus, filijs mandauerunt. Gen. 23. 25. 49. 50.

Sed & Tobias ſepeliendo mortuos, Deum promeruiſſe, teſte Angelo, cõmendatur. Ipſe quoq; Dominus die tertio reſurrecturus religioſæ mulieris bonũ opus prædicat, prædicandumq; commendat, quod unguentũ precioſum ſupra membra eius effuderit: atq; hoc ad eum ſepeliendum fecerit. Et laudabiliter commemorantur in Euangelio, qui corpus eius de Cruce acceptum diligenter ac honorificè tegendum, ſepeliendumque curarunt. Idem: Sit (inquit) pro uiribus cura mortuos ſepeliendi, & ſepulchra conſtituendi, quia hæc in Scripturis ſanctis, inter bona opera deputata ſunt. Nec ſolum in corporibus Patriarcharum aliorumq; Sanctorum, ſed etiam in ipſius Domini corpore, qui iſta fecerunt laudati ſunt. Tob. 2. & 12. Ioan. 12. Mat. 26 Ser. 34. de uerbis Apoſtoli. Matth. 16. Geneſ. 23. 49. Tob. 12.

Origines: Humana corpora, ut animæ domicilia, & ſanctiores præcipuè, haudquaquam ſunt reijcienda: quippe quæ ex optimarum legum permiſſu, cum honoribus, qui haberi his poſſunt, & ſepultura dignantur. Et infra: Rationalem (inquit) animam honorare didicimus, & huius organa honorificè ſepulchro demandare. Lib. 5. contra Celſum. Lib. 8. contra eundem Celſum.

Dionyſius: Conuocato ſacro choro diuinus Antiſtes, ſi is qui exceſſit è uita, erat ordinis Sacerdotum, ubi ante ſacrum altare eum poſuit, Deum precari incipit, eiq; gratias agere: Si autem ſacris Monachis, ſanctóue populo annumeratus erat, eum ad ueneratione dignum Sacrarium collocat. Deinde peracto ſolenni precationis ſacro, Pontifex oleo mortuum perfundit, corpusq; cum alijs eiuſdem ordinis ſanctis corporibus reponit & condit. Eccleſ. Hiarchiæ c. 7.

Chriſoſtomus: Dic mihi quid ſibi uolunt lampades iſtæ feſtiuæ? Nonne ſicut athletas eos (defunctos) producimus? Quid etiam hymni? Nonne ut Deum glorificemus, & ei gratias agamus, quoniam iam coronauit diſcedentem? quoniam à laboribus liberauit, de ſeruitute ducens, apud ſe habens? Nonne propter hoc Pſalmi & hymni? Nnnne propter hoc Pſalmodia? Omnia iſta gaudentium ſunt. Hom. 4. in Epi. Heb.

Socrates: Corpus Imperatoris in aureo loculo collocatum, ad Conſtan-

Lib. 3. c. 12. hiſt. trip. Euſebius lib. 4. uitæ Conſtantini anæ.

tinopolim eſt deuectum, & in palatij celſo loco repoſitum. Quod in multis honoribus & ueneratione, quaſi uiueret habebatur, donec aliquis filiorum eius adſiſteret. Poſtea uerò ab Oriente Conſtantio ueniente, cum Imperialibus exequijs funus eius ſepultum eſt in Apoſtolorum Eccleſia, quam propterea fecerat, ne Imperatores & Sacerdotes, reliquijs priuarentur Apoſtolorum.

Lib. 9. c. 50. Greg. Nazianzenus inuectiua 2. contra Iuli.

Nicephorus: At noſtri (inquit Conſtantij) publico producitur apparatu, omniumq; acclamationibus, & ſanctioribus iſtis carminibus: item nocturnis hymnis & lucernarum ignibus, quibus Chriſtiani obitum pium cohoneſtandum cenſemus. Et corpus ipſum celebri lugentium conuentu effertur. Vbi autem ad magnam & Imperatricem urbem appropinquauit, quid dicere attinet uniuerſi exercitus ſatalitium, & armatorum ordines, qui tanq̃ uiuo adhuc Imperatore adfuere? aut ſplendidæ urbis effuſionem? & omniũ, qui uel fuere, uel futuræ ſunt celeberrimum occurſum?

In epitaphio Baſilij Mag.

Nazianzeus: Tum (inquit) miraculum omnium, quæ unquam acciderunt celeberrimum contingit. Geſtabatur Sanctus Sanctorum manibus ſubleuatus, ſinguliq; contendebant: & hi quidem ut fimbriam contingerent, uel ab umbra contingeremur: alius ut lectulum, quo ſacer ille efferebatur ſolùm tangeret: (quid enim corpore illius ſanctius aut purius?) alius ut geſtantibus appropinquare poſſet: nonnulli ut ſolo ſpectaculo perfrui ualerent. Pleni erant porticus, fora, feneſtræ, & culmina hominibus, qui illum præmittebant, gerebant, & ſibi inuicem ſuccedebant. Ex omni genere & ætate aderat numerus penè infinitus: pſalmodiæ reſonabant antea incognitæ, &c.

Epiſtola ad Olymp. de obitu ſororis ſuæ Macrinæ.

Greg. Niſſenus: Interim dum hæc agebamus fama neſcio quomodo undiq; diffuſa omnes finitimos ad funus adduxit: adeo ut concurrentes ueſtibulum non caperet. Cum igitur nocturna peruigilatio canendis Pſalmis perfecta eſſet, & crepuſculũ aduenisſet, & paulatim progrederetur dies, & locus præ confluentium multitudine anguſtus redderetur, ſurgens, qui ei regioni præfectus erat Epiſcopus, Araxius nomine (aderat enim cum uniuerſa multitudine Sacerdotum) præcepit ut ſenſim procederet tabernaculum: Ego igitur feretrum ſubiens illum aduocaui, ut alteram partem ſuſtineret, poſterioris uerò feretri partes, ſubierunt alij duo de clero inſignes uiri. Ex utraq; autem parte, præcedebat non exiguus Diaconorum miniſtrorumque numerus, qui omnes ordine progredientes accenſos cereos manibus geſtabant, &c.

Euſebius:

Euſebius: Cum in conſummatione Martyris Marini adeſſet (Aſterius,) corpus illius capite truncum humeris ſuis ſplendidoq; & precioſo indumento impoſito detulit, & ſplendiſsimè quantum conueniebat ſepulturæ tradidit: & honorem, quem Martyri detulit, continuò ipſe Martyr aſſequitur. Lib. 7. c. 13.

Hieronymus: Tranſlata eſt (Paula) Epiſcoporum manibus, & ceruicem feretro ſubijcientibus: cum alij Pontifices lampades, cereosq; præferrent: alij choros pſallentium ducerent. In media Eccleſia, in ſpelunca Saluatoris eſt poſita. Tota ad funus eius Palæſtinarum urbium turba conuenit. Quem Monachorum latentium in eremo cellula ſua tenuit? Quam uirginum cubiculorum ſecreta texerunt? Sacrilegium putabat, qui non tali fœmine ultimum reddidiſſet officium. Prudentius: In epitaphio Paulæ Rom. In hymno de Martyribus.

Hinc maxima cura ſepulchris,
Impenditur, hinc reſolutos,
Honor ultimus accipit artus,
Et funeris ambitus ornat.
Candore nitentia claro
Prætendere lintea mos eſt,
Aſperſaque myrrha Sabæo.

At uerò licet magnificus funeris apparatus, per ſe nullum refrigerium defunctorum ſpiritibus adferat, adiunctorum tamen ratione, plurimum eiſdem adiumenti præſtat. Quandoquidē exequijs Catholico ritu celebratis, præter ſalutare Miſſæ Sacrificium, piasq; Orthodoxæ Eccleſiæ precationes, largæ quoque eleemoſynæ non infrequenter accedunt.

Conuocantur (inquit Orig.) in Anniuerſarijs diebus memoriæ, uel parentum defunctorum, uel amicorum, uel quorumcunque, qui in fide deceſsiſſent, Sacerdotes ſimul & laici: atq; in eo cœtu primum mortuis, quod in fide diſceßiſſent gratulantur: & ſibi pium & tranquillum exitum quiſquis precatur: poſtea conferuntur eleemoſynæ uel oblationes, quæ in pauperes, pupillos, & uiduas, qui ſimul tum adſunt, diſtribuuntur. Lib. 3. in Iob.

Hieronymus: Pammachius noſter ueneranda Paulinæ oſſa eleemoſynis balſamis rigat. His pigmentis atq; odoribus cineres quieſcentes fouet &c. In epiſt. ad Pammachium de obitu uxoris Paulinæ.

Auguſtinus: Si quis in memorias mortuorum aliquid pecuniæ offerri uoluerit, in præſenti pauperibus eroget, ita nec deſerere uidebitur memoria ſuorum, quod poteſt gignere non leuem cordis dolorem, & id celebrabitur in Eccleſia, quod piè & honeſtè celebratur. Chryſoſtomus: Cur Epiſt. 64. ad Aurel. Carthag. Epiſcopum.

poſt

poſt mortem tuorum pauperes conuocas? Non ignoro te reſponſurum ut defunctus requiem adipiſcatur, ut propitium iudicem inueniat.

Exequijs quaſi quædam funeralium iuſtorũ appendices accedunt Tertius, Septimus, Trigeſimus, Quadrageſimus & Anniuerſarius dormitionis dies. Peragatur (inquit Clemens) dies Tertius mortuorum in Pſalmis, & lectionibus & orationibus, propter eum, qui tertia die reſurrexit. Etiam Quadrageſimus ſecundum ueterum formam: Moyſen enim hoc modo populus luxit. Nec non Anniuerſarius pro memoria ipſius, deturq; de illius facultatibus pauperibus in commemorationem ipſius.

Lib. 6. c. 48. Con.t. Apoſt.

Tertullianus: Oblationes pro defunctis, pro natalicijs annua facimus. Idem: Perſeueret cum eo, & pro anima eius oret, & offerat annuis diebus dormitionis eius. Nazianzenus: Et hæc quidem præſtitimus, alia autem præſtabimus, ac ſingulis annis nos, qui ſuperſtites ſumus, honores hos inſtaurabimus, & defunctorum memoriam renouabimus.

De corona milit. Lib. de Monogamia. In libitina fratris ſui Cæſarij.

Ambroſ. Eius ergo principis, & proximè cõclamauimus obitũ, & nunc Quadrageſimum celebramus, adſiſtente ſacris altaribus Honorio principe, quia ſicut ſanctus Ioſeph patri ſuo Iacob, quadraginta diebus humationis officia detulit, ita & hic Theodoſio patri iuſta perſoluit. Et quia alij tertium diem & trigeſimum, alij ſeptimum & quadrageſimum obſeruare conſuerunt, quid doceat lectio conſideremus. Defuncto (inquit) Iacob, præcepit Ioſeph pueris ſuis ſepultoribus, ut ſepelirent eum, & ſepelierunt ſepultores Iſraël: Et completi ſunt quadraginta dies: Sic enim numerabantur dies ſepulturæ. Et luxit eum Iſrael ſeptem diebus. Hæc ergo ſequenda ſolennitas eſt, quam præſcribit lectio. Sic etiam in Deuteronomio ſcriptum eſt: Quia planxerunt filij Iſrael Moyſen 30. dies, & conſumati ſunt dies luctus Vtraque ergo obſeruãtia habet authoritatẽ, qua neceſſarium pietatis impletur officium.

In ora. de obitu Theodoſij, 13. q. 2. c. Quia.

Damaſcenus: Hoc etenim eſt quod uult & conſulit miſericors Deus, nempe ut uiciſſim nos, tam in uita, quàm poſt mortem beneficijs proſequamur. Niſi enim hoc in oculis ſuis rectum foret, nunq; occaſionem dediſſet, habendæ memoriæ defunctorum in Sacrificio illo incruento. Sed neq; Triceſimorum, Quadrageſimorum & Anniaduerſariorum, quæ nunc inconcuſſa & certiora ſunt, quàm de quibus iudicandum ſit, Apoſtolica Catholicaq; Eccleſia, ac populus à Domino collectus pietatique deditus, abſq; omni contradictione cuſtodit. Profectò ſi id friuolum & inutile opus foret, cùm tot Sancti, diuinoq; ſpiritu pleni Patriarchæ, Patres, ac Doctores fuerunt,

Ser. de his, qui in fide hinc migrarunt.

ſuerunt, utiq; aliquis eorum ad errorem eiuſmodi ſopiendum incubuiſſet. At tantum abeſt, ut quis unquam ſubuertere tentauerit, ut confirmarint etiam, quotidieq; magis atq; magis huic operi ſtudeatur, incrementumq; adijciatur incremento.

Amalarius: Solemus mortuorum memorias generaliter celebrare, Tertia, Septima, & Trigeſima die. Vnde talem habemus authoritatem in ueteri Teſtamento: ſcriptũ eſt enim in lib. Numerorum: Qui tetigerit cadauer hominis, & propter hoc fuerit immundus ſeptem dies, aſpergatur ex hac aqua die tertia & ſeptima, & ſic mundabitur. In celebratione triginta dierum ſuffulti ſumus Moyſi & Aaron celebratione: ita enim ſcriptum eſt in eodem lib: Omnis autem multitudo uidens occubuiſſe Aaron, fleuit ſuper eum 30. diebus per cunctas familias ſuas. Et iterum in Deuteronomio de Moyſe: Fleuerunt ſuper eum filij Iſrael, in campeſtribus Moab quadraginta diebus.

Lib. de officio Miſſæ, c. 38. — c. 47. — c. 5. — c. 34.

Idem: Quando ſtudemus ut opera amicorum noſtrorum ſint plena coram Deo, triginta diebus pro ijs ſacrificamus. Non opinor ut aliquis uelit dicere, quod non liceat nobis orare quotidie & ſacrificare pro mortuis. Sed quod agitur in Tertia, & Septima, & Trigeſima die, publicè agitur, & generaliter ab omnibus amicis, & conueniunt ſimul ad hoc in precibus Miſſarum, atq; eleemoſynis, & cæteris bonis ſtudijs. Et infra: Anniuerſaria dies ideo pro defunctis repetitur, quoniam neſcimus qualiter eorum cauſa habeatur in alia uita, alioquin enim bonum eſt omni tempore orare pro defunctis.

Eodem lib. de off. c. Miſſæ.

Petrus Trecenſis: Mos erat Ethnicis incondita ſeruare corpora nouem dieb. & ſingulis diebus plangere, & fouere ea aqua calida, ut ſcirent utrum anima egreſſa, an ſopita foret: condita uerò quadraginta diebus ſeruabant. Hebræis mos erat incondita ſeruare diebus ſeptem, condita diebus triginta. Seruauerunt ergo & ipſi Iacob diebus triginta. Fideles modo, quia mortuos ſuos fide & uirtutibus conditos aiunt, Triginta diebus eos plangunt, hoc eſt, ſpeciales Miſſas ſub numero tot dierum pro ipſis celebrant.

In hiſtoria ſchol. de ſepul. Iacob.

B. Effrem: Accedite ad me ò fratres, & componentes collocate me, ſpiritus enim meus deficit fortiter: & comitemini me Pſalmis & orationibus ueſtris, & aſſiduè pro mea paruitate offerre dignemini. Et cum Trigeſimum diem compleuero, mei memoriam faciatis. Geſta Epiſcoporum Metenſium referunt eiuſdem Eccleſiæ clerum, Epiſcopo ſuo Clodulfo defuncto, per dies triginta Miſſarum ſolennibus, orationibus continuis, uigilijs, & Pſalmodijs pietatis intuitu iuſta perſoluiſſe: Annales conſtantinopolitani Michaëlem et

In teſtamento ſuo. — Lib. 24.

Lib. 3. c. 2. *Procopiam Imperatores, Tharaſij Patriarchæ memoriam anniuerſario die ad ſepulchrum eius celebraſſe: Beda, fratres Haguſtaldenſis Eccleſiæ ad Crucem, quam Oſuualdus in Anglia erexerat, quotannis pridie ante illum diem, quo is occiſus fuerat, Vigilias cum plurima Pſalmorum laude continuaſſe, & uictimã ſacræ oblationis pro ſalute animæ eius offerre ſolitos fuiſſe.*

Refelluntur breuiter, quæ contra Suffragiorum vſum obijciunt Sectarij.

SI (inquiunt) ea Suffragiorum uis & ratio eſt, cur ergo diuinæ literæ unumquemq; mercedem propriam, ſecundum ea, quæ per corpus geſ-
2. Cor. 5. *ſit, ſiue bonum ſiue malum accepturũ affirmant? Cur unumquemq; onus ſu-*
Ad Galat. 6. *um portaturum, proq; ſeipſo rationem redditurum nuſq̃ non inculcant?*
Matth. 12.
Eccl. 9. *Cur eædem mortuos partem ullam aut mercedem ex ullo opere, quod ſub cœlo fit, habere negant? Cur inter tot Moſaicæ legis piamina & Sacrificia,*
c. 34. *ſacra funeralia nulla extant? Cur Synodi Elibertinæ Patres ne ſpiritus Sanctorum inquietemur, cereos per diem in cœmeterijs incendi, aut noctu Vigilias in ijſdem haberi uetant? Cur deniq; Ambr. Chryſoſt. & alij com-*
Lib. 1. de Abra. c. 10. *plures, peracto in ſepultura humanitatis officio, diutiùs lugere, aut mortuis inhærere apertè damnant? Hæc (inquiũt) ſi rectè expendantur, præter cætera, ante mortem, quod poſt mortem proſit, comparandum eſſe, non obſcurè inſinuant.*

Næ ante mortem, quod poſt mortem proſit, comparandum eſt: nec ullus unq̃ Catholicorum ſecus credidit aut docuit. At interim longè aliud eſt, pro defunctis, ut à peccatis ſoluantur cũ Iuda Machabæo orare, aliud fuſa prece noua illis merita comparare: illud enim rectè & inculpatè fieri poteſt, hoc
Serm. 39. de verbis Apoſtoli. *nequaq̃. Non noua (inquit D. Aug.) merita mortuis comparantur, cum pro ijs boni aliquid impendunt ſui, ſed eorum præcedentibus conſequentia iſta redduntur.*

Lib. de cura pro mortu. agen. c. 1. *Idem: Quodam (inquit) uitæ genere acquiritur, dum in corpore uiuitur, ut aliquid adiuuent iſta defunctos, ac per hoc ſecundum ea, quæ per corpus geſſerunt, ijs, quæ poſt corpus religioſè pro illis facta fuerint, adiuuen-*
In Enchiri c. 110. *tur. Sunt enim quibus nihil omnino adiuuant iſta: ſiue pro ijs fiant, quorum*
13. q. 2. c. Tẽpus. *tam mala ſunt merita, ut neq; talibus digni ſint adiuuari: ſiue pro ijs, quorum*

tam bona,

tam bona, ut talibus non indigeant adiumentis. Genere igitur uitæ, quod geſſit quiſq; per corpus, efficitur, ut proſint uel non proſint, quæcunq; pro illo piè fiunt cùm reliquerit corpus. Nam meritum, per quod iſta proſunt, ſi nullum comparatum eſt in hac uita, fruſtra quæritur poſt hanc uitam. Ita ergo fit ut nec inaniter Eccleſia uel ſuorum cura pro defunctis, quod potuerit religionis, impendat, & tamen ferat unuſquiſq; ſecundum ea, quæ geſſit per corpus, ſiue bonum ſiue malum, reddente Domino unicuiq; ſecundum opera eius. Vt enim hoc, quod impenditur, poſſit ei prodeſſe poſt corpus, in ea uita acquiſitum eſt, quam geſſit in corpore. Hactenus Auguſtinus.

Diui Aug. expoſitioni, præter alios nō paucos, Areopagita quoq; nō dubiè aſſipulatur: Verū (inquit) dices fortaſſis, hæc quidē rectè à nobis dicta eſſe, ſed te dubitare, cur diuinā benignitatē roget Antiſtes, ut ea, quib. à mortuo peccatum eſt, remittat, eiq; det parē ijs, qui Deum imitati ſunt hæreditatem. Si enim præmia à Diuina iuſtitia cōſtituta conſequitur eorum bonorum aut malorum, quæ in hac uita geſſit, perfecit autē is, qui migrauit à uita actiones huic uitæ conſentaneas, quibus tandem Antiſtitis precibus, in aliā quietis ſedem migrabit, præter eam, quæ eo digna eſt? Equidem (inquit) probè ſcio Scripturis diuinis aſſentiens, unumquemq; præmium accepturū pro dignitate, ſed tamen iuſtorum bonorumq; preces etiā in hac uita, nedum poſt mortem, ijs prodeſſe, qui digni ſunt ſanctis precibus, ea quæ prodita ſunt diuinarum literarum monumentis nos docent. In Eccleſ. Hierarch. c. ultima.

Vtrorumq; interpretationi addo: Primò quidem rectiſſimè ea noſtri dici, quæ noſtri cauſa agūt patiunturue alij: Mox allegatas ab Aërianis Scripturas, de operū meritò, deque eſſentiali præmio eiuſcemodi operibus, in alterutro iudiciorum reddendo, ex inſtituto diſſerere, de mutuis autem uiuorum uel mortuorum Suffragijs ex profeſſo nihil. Eccleſiaſten deniq; non de ſpiritalium, ſed ciuilium externorumq; operum communicatione uerba facere. Mortui (inquit) nihil nouerunt amplius, nec habent partem in hoc ſeculo in opere, quod ſub cælo geritur. Deinde de quibuſnam operibus id affirmaret, exponens, illicò ſubdit: Vade ergo & comede in lætitia panem tuum, & bibe cum gaudio uinum tuum. Omni tempore ſint ueſtimenta tua candida, & oleum de capite tuo non deficiat. Philo. Eccleſ. 7. c. 9.

Ad ueterum autem Sacrificia quod attinet: Fatemur ingenuè nihil peculiare de ſacris funebribus in Moſaica lege, canum extare: et negamus tamen, nihil eiuſmodi ea in lege receptum aut uſurpatum fuiſſe. Siquidem Iudæi

non ea ſolùm religioſe obſeruabant, quæ in diuinis codicibus præcepta legebant: ſed ea etiam, quæ fida traditione à Maioribus acceperant. Eorum ante è numero hunc funerandi, iuſtaq; demortuis perſoluendi ritum extitiſſe, iam antea fuſiſſimè explicatum eſt.

c.34. 35. *Citata autem Synodi Elibertinæ conſtitutio, legitima Eccleſiæ Suffragia non uetat, ſed flagitia & paganiſmi reliquias, quæ non abſq; graui Dei Opt. Max. Diuorumq; iniuria, iis in locis ſub orationis obtentu non infrequenter deſignabantur exercebanturq;, condemnat. Etenim poſt pacem Eccleſiæ redditam multi ex imperito uulgo permulta fœda, & à uera religione prorſus aliena, funebrium iuſtorum prætextu in cœmeterijs nonnunq̃ perpetrabant. Nec enim, ſi D. Aug. fides eſt, ut ſanè eſt maxima: contenti erant luxurioſe eiuſmodi in locis bibere et comeſſari, ſed eò nonnulli eorum ſuperſtitionis procedebant, ut ipſis etiam cadaueribus epulas exhiberent.*

Lib. 1. de morib. Eccleſiæ. c. 34. *Nolite (inquit) ò Manichæi conſectari turbas imperitorum, qui uel in ipſa uera religione ſuperſtitioſi ſunt, uel ita libidinibus dediti, ut obliti ſint quid promiſerint Deo: Noui multos, qui cum luxurioſiſſimè ſuper mortuos bibant, & epulas cadaueribus exhibentes, ſuper ſepultos ſeipſos ſepeliant:*

Epiſt. 64. ad Aurelium Epiſ. Carth. *& uoracitates ebrietateſq; deputent religioni. Rurſum: Comeſſationes & ebrietates ita conceſſæ & licitæ putantur, ut in honorem etiam beatiſſimorum Martyrum, non ſolum per dies ſolennes, ſed etiam quotidiè celebrentur. Arceatur igitur tantum dedecus de Sanctorum corporum ſepulchris, de locis ſacrorum, de domibus orationum etc.*

Lib. de Abraham, c. 10. *Denum cautio illa Ambroſiana, eò nequaq̃ tendit, quaſi is omnem omnino luctum aut planctum à lugentium animis et ædibus uoluerit proſcribere: (Didicerat enim non ſolum Patriarchas, & ueteris Teſtam. Patres, mortuos ſuos religioſè luxiſſe, uerùm etiam primæuos Chriſtianos, graues lamentationes ſuper uita functos nonnunq̃ fecisse. Curauerunt (inquit D. Lucas) Stephanum uiri timorati, & fecerunt planctum magnum ſuper eum.) ſed quod inſanos quoſdam & penè paganos lugendi abuſus, qui in Eccleſiam Mediolanenſem irrepſerant, uel certè ex antiqua gentis illius ſuperſtione ciuitati adhuc adhæſerant, è medio cupiuerit ſubmouere. Nec alio etiam tendunt, quæ contra lugendi conſuetudinem adferuntur ex Cypri. Chryſ. Anaſtaſ. Conc. Tolet. 3. etc.*

Gen. 25. 50.

Actor. 5.

Serm. de mortalitate. 13. q. 2. c. Quam præpoſterum. *Quam (inquit Cyprianus) præpoſterum eſt, quamq; peruerſum, ut cum Dei uoluntatem fieri poſtulemus: quando euocat nos & accerſit de hoc mundo, non ſtatim uoluntatis eius imperio pareamus. Et infra: Nobis*

(inquit)

(inquit) ipſis minimis & extremis quoties reuelatum eſt, quàm frequenter atq; manifeſtè de Dei dignatione præceptum eſt, ut conteſtarer aſſiduè, ut publicè prædicarem, fratres non eſſe (immoderatè) lugendos, accerſione dominica de ſeculo liberatos, cùm ſciamus non amitti, ſed præmitti, & recedentes præcedere, ut proficiſcentes & nauigantes ſolent.

Chryſoſtomus: Vbicunq; ſepeliamur: Domini eſt terra & plenitudo eius: ſecundum quod oportet fieri efficiatur. Lugere autem & deplorare, & lamentari, (immoderatius) eos, qui ab hac uita diſcedunt, ex puſillanimitate contingit. Hoc autem ex deſperatione futuræ reſurrectionis, intelligitur: unde & Apoſtolus non ſimpliciter ait: Nolumus uos ignorare de dormientibus, ut non contriſtemini: ſed addit: Sicut & cæteri, qui ſpem non habent. Pietatis namq; affectu & humanitatis intuitu mortuos lugere, non prohibemur, ſicut nonnullos Sanctorum aliorum exequijs pias lachrymas impendiſſe legimus.

In Epiſt. ad Heb. 13. q. 2. c. Vbicunque. Pſalm. 33. 1. Theſſal. 4.

Anaſtaſius Papa: Habent fòrſan illi iuſtam longi doloris excuſationem, qui uitam alteram neſciunt, qui de hoc ſeculo ad melius eſſe tranſitum non confidunt. Nos autem, qui hoc credimus & docemus, triſtari nimium de obeuntibus non debemus: ne quod apud alios pietatis tenet ſpeciem, hoc magis nobis in culpa ſit.

Epiſt. 2. ad Neria. 13. q. 2. Habent.

Syno. Tolet. 3: Prohibet Apoſtolus lugere defunctos, dicens: De Dormientibus autem nolumus uos contriſtari, ſicut & cæteri, qui ſpem non habent. Et Dominus non fleuit Lazarũ mortuum, ſed ad huius uitæ ærumnas plorauit reſuſcitandum. Si ergo poteſt hoc Epiſcopus omnibus Chriſtianis prohibere, non moretur agere. Religioſis autem omnino aliter fieri non debere cenſemus.

c. 22. 13. q. 2. et Qui.

Obijcitur & Hieronymi quoq; commentarius: In præſenti (inquit) ſeculo ſcimus ſiue orationibus, ſiue conſilijs inuicem poſſe nos adiuuari: cùm autem ante tribunal Chriſti uenerimus nec Iob, nec Daniel, nec Noe rogare poſſe pro quoquam, ſed unumquenq; portare onus ſuum. Verùm hoc (inquit Gratianus) de impœnitentibus accipiendum eſt, de quibus Propheta dicit: Non dabit Deo placationem ſuam, nec precium redemptionis animæ ſuæ: & ideo frater non redimet eum, ſed laborabit in æternum, & uiuet adhuc in finem. De alijs autem intelligi non poteſt. Non minus fortaßis uerè ad ſupremi iudicij rationem Hieronymianum illud referri queat. Nam ubi eò ſemel uentum fuerit, nullus amplius Suffragiorum, aut interceßionum erit locus, ſed unuſquilibet ſuam tunc ſarcinã portabit.

In c. 6. ad Gal. 13. q. 2. c. In præſenti. Pſalm. 48.

Addunt prætereà: Eſto emendatorius quiſpiam ignis poſt mortem quibuſdam ſuperſit, tamen quum Iudicis ſententia, qua ligni, fœni, & ſtipulæ ſtructores, ad præfinitum ſupplicij genus addixit, prece uel precio, alio inflecti non poßit incaſſum pro qualibuscunq; defunctis preces fundi, aut diuina myſteria celebrari: Verum enimuero ſi hæc ratio quicquam efficit aut probat, probat etiã non arandum, non ſerendum, non deniq; quicquam operæ ullam omnino in rem ponendum: ſed Epicuræorum more ſecurè & ocioſè in utramq; aurem ſtertendum eſſe.

Oramus igitur & laboramus non ut noſtra oratione uel labore Dei Opt. Max. ſententiam interueramus alioúe deflectamus: ſed quo id fœliciter eueniat in tempore, quod is noſtra oratione uel labore intercedente, ab æterno ſtatuerat efficere.

Obijciunt deniq;: Sit (inquiunt) pro piè in Chriſto dormientium ſalute orare uel ſacrificare pium ac licitum: at quorſum attinet tot pro uno eodemq; aut preces profundere aut Miſſas celebrare? forſitan promiſſorum ſuorũ oblitus eſt Chriſtus? Abſit uerbi ſui oblitũ eſſe Dominum: nec ideò tamen precandi aßiduitas non eſt commendanda, quippe quam ipſemet filius Dei, non uno in loco ſeriò à nobis efflagitat: Oportet (inquit) ſemper orare & nunquam deficere. Luc. 18.

Promiſit quidem Dominus, ſe quicquid Patrem in nomine ipſius peticrimus, benignè collaturum eſſe: at interim non omnes, qui petunt, ſtatim in Chriſti nomine petunt: Habent enim permulti, hoc præſertim tempore, Chriſtum in ore, ſed perpauci in pectore. Accedit quod etſi omnes, qui in fide & charitate hinc deceſſerunt Suffragiorum beneficio capeſſendo idonei cenſeantur, eos tamen tardius plerumq; eiuſmodi adminiculis ſubleuatum iri, qui in hac mortali uita conſtituti, uel negligentes, uel minus certè quam oportebat diligentes, erga demortuorum ſpiritus extiterunt. Et hæc de Purgatorio & mortuorum Suffragijs. Ioan. 14.15.16.

Δόξα Θεῷ: μερόπεσσι Χάρις: κατάπαυμα θανοῦσιν. Amen.

CHRI-

VITTORIO EMANUELE BIBLIOTECA